

NAŠ GLAS

Št. 6

Leto XIV

25. 3. 1993

Poština plačana pri pošti Krško

- **Kontrolirani stečaj Vidma,** str. 2
- **Cene (celuloznega) lesa,** str. 6
- **Certifikat ISO 9002 Metalni,** str. 4
- **KS Zdole – turistična vas,** str. 6
- **Pleteršnikova domačija** v Pišecah, str. 10
- **Častna izjava voznika,** str. 9
- **Kako proti narkomaniji,** str. 13

Vidma ne damo, so sklenili delavci!

V soboto, 13. marca '93, je Vidmov sindikat Pergam v Krškem pred Kulturnim domom organiziral protestno zborovanje delavcev. Ob začetku pohoda, pred tovarno, se jih je zbralo kaj malo in tudi ob začetku zborovanja je bilo več opazovalcev pod ostreškom bližnje prodajalne kakor zborovalcev. Postopoma je množica na trgu narasla na osemsto do tisoč duš, ki so spremljale ognjeviti nastop (poln očitkov in obtožb) predsednice Pergama, Aleksandre Libensék, in vrste drugih govornikov. Ironija je le v nekaj podrobnostih: delavci so se z referendumom odrekli svojih nekdanjih samoupravljaljskih pravic in vsega, kar sodi zraven, tovarno so prepustili Skladu RS za razvoj in formalno gledano imajo njihov shod in na njem sprejeti sklepi lahko (žal) le malo veljave! Hkrati pa so ploskali tudi takim govornikom, ki bi lahko iste besede, kot so jih na trgu, pod Gubčevo pestjo, lahko izrekli že pred dvema letoma in nekateri celo še veliko prej, ko je zagotovo bil še čas. V polni zaščiti delegatske imunitete ali vseodločujoče funkcije. Pa so se tej možnosti takrat odrekli!

KJE SO OBLJUBLJENI KREDITI ZA NOVA DELOVNA MESTA?

Prejšnja vlada ni imela ne sreče in ne sposobnosti, da bi z razpisovanjem ugodnih kreditov pospeševala malo gospodarstvo. Pri prvih kreditih je šlo za prvovrstno šlamparijo, pri drugih za drugorazredni posel in pri tretjem razpisu, ki je bil v primerjavi z ostalima dvema še najbolj zastavljen, sploh ni šlo in ne gre nikamor več.

Od objave zadnjega razpisa sredstev za odpiranje novih delovnih mest v malem gospodarstvu je preteklo že več kot tri mesece, pa še vedno nihče od prosilcev ni dobil niti odgovora, kaj je z njegovo vlogo, da o denarju sploh ne govorimo. Vsi, ki so pričakovali, da jim bo občinska vlada pomagala, se sedaj upravičeno sprašujejo, zakaj denarja še ni. Ga bodo sploh dobili? Kdo in kdaj ga bo dobil?

Vlada in njene komisije bi morale o kreditih odločiti že zdavnaj. Sami so sklenili, da bo to v 30 dneh po prejemu dokumentacije. Objavili so razpis, dobili so vloge in zahtevane dokumente in javno sporočili, da je razpis zaključen. Odločitev pa nobenih.

Če vlada ni imela zagotovljenih sredstev, potem je v konkretnem primeru šlo samo za zavajanje ljudi, da obljubo, ki je nihče ni nameraval izpolniti. Za navadno packarijo v času pred volitvami. Ker pa so za sredstva prosili v glavnem samo tisti, ki jih nujno potrebujejo za odpiranje novih delovnih mest, ne pa funkcionarji iz občinske vlade ali predsedstva, je vse skupaj ostalo na mrtvi točki. Pa pri tem sploh ne gre za politiko. Gre predvsem za to, da je veliko ljudi pripravljeno zagotoviti nova delovna mesta, na katerih naj bi se zaposlili tisti, ki nimajo dela in so sedaj brez prejemkov in možnosti za zaposlitev. Tem pa nihče ne zna ali noče pomagati.

Se je sploh kdo vprašal, kaj smo dosegli s tako politiko pospeševanja razvoja malega gospodarstva? Kje so rezultati, kdo je izpolnil obveznosti in pričakovanja in kdo ne? Je bilo kdaj ugotovljeno, če je bil denar namensko uporabljen in proračunska sredstva dobro naložena? Namesto da bi v odgovorih na ta in podobna vprašanja dobili vsaj usmeritve za delo v prihodnje, se še naprej poslužujejo nenačrtnih ukrepov in improvizacij, ki le ustvarjajo videz, da se za nekaj zavzemajo in nekaj vendarle počnejo.

Neodgovorni "odgovorni" se torej lahko z "navadnimi" občani igrajo po mili volji, če se jim le zahoče, kolikor znajo in zmorejo. "Psi lajajo, karavana gre dalje." Zdi se pa, da edinole "psom" ni vseeno, kaj se dogaja. Dokler bo tako, bodo izbrani vladali, narod pa plačeval stroške njihovega gospodarstva. To pa je že druga, stara in vsem dobro znana zgodba.

Milan Venek



V SOBOTO BO IZREDNA SEJA O VIDMU

Niko Žibret je predlagal sklic izredne seje o Vidmu za v sredo, 17. marca, a te seje ni bilo. Predsedstvo skupščine je na zasedanju 24. marca predlagalo, da se informacija o Vidmu uvrsti kot dodatna točka na dnevni red tega zasedanja. Po dolgotrajni razpravi so nato sprejeli oboje: včeraj so delegati slišali tisto, kar je o Vidmu uspelo izvesti izvršnemu svetu. Delegat A. Janc iz Vidma pa je povedal, da je stečaj podjetja že objavljen in dogovorjen že prvi narok na sodišču – za ponedeljek dopoldne. Delegati so tako glasovali za sklic izredne seje o Vidmu v soboto, 27. marca ob deveti uri, torej v času, ko bo Videm še "živ".

Skupščinska seja v Sevnici

Predsednica Skupščine občine Sevnica je za torek, 30. marca ob 9. uri sklicala 25. skupno sejo vseh treh zborov. Dnevni red vsebuje vse običajne točke, poleg tega pa napoveduje, da se bodo delegati pogovarjali še o poročilih, ki so jih o svojem delu za leto 1992 sestavili Sodišče združenega dela v Brezicah, Medobčinski inšpektorat v Krškem, požarna inšpekcija, občinski sodnik za prekrške, občinski izvršni svet in upravni organi. Medobčinski inšpektorat in sevnški

izvršni svet bosta delegatom ponudila v potrditev tudi program svojega dela, ravno tako bodo sprejemali predlog odloka o zaključnem računu proračuna občine Sevnica za leto 1992, dokument o podaljšanju veljavnosti odloka o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Sevnica v letu 1993 in osnutek odloka o urejanju vinotočev na območju občine. Zaključna točka seje bo sprejemanje dokumenta o zakloniščih.

Občina Krško ima novega predsednika

Včeraj, 24. marca, je bil za novega predsednika Skupščine občine Krško izvoljen Danilo Siter iz Krškega, po poklicu predmetni učitelj. Ob izvolitvi mu je prvi čestital njegov protikandidat Ivan Kozole, ki je dobil 29 glasov. Novi predsednik bo svojo funkcijo opravljal poklicno.

Programa, ki sta ju pred volitvami predstavila kandidata, sta se v veliki meri vsebinsko ujemala. Oba sta poleg bistvenih nalog, ki s katerimi se bo morala občina spoprijeti v naslednjih mesecih, poudarila nujnost dobrega sodelovanja med skupščino in izvršnim svetom, njunimi organi in predsednikoma. Vendar je Ivan Kozole menil, da bi dolžnosti predsednika lahko opravljal nepoklicno – z dobro organizacijo, koordinacijo in nadzorom dela. Ena redkih razlik je tudi v njunem pogledu na poti do vstopa v republiške organe in institucije. Medtem ko Danilo Siter stavi na politična znanstva in prijateljstva, je Ivan Kozole prepričan, da je do ministrov in denarja mogoče priti le z dobrimi projekti, ki morajo čakati pripravljeni, ko pride pravi trenutek.

Novi predsednik je bil doslej sekretar Sekretariata za družbene dejavnosti občine Krško. Po izvolitvi na novo funkcijo ga je skupščina razrešila sekretarstva in za vršilko dolžnosti sekretarja



Danilo Siter

imenovala ekonomistko Vlasto Zupančič, ki že vrsto let dela v tem sekretariatu.

"Pesem ti zapel bom, o mama.

Vsaj nekaj v zahvalo bi rad ti dal...!

Vsem materam, ki 25. marca praznujejo svoj praznik, želimo krščanski demokrati iz Krškega obilo zdravja in notranjega zadovoljstva.



arhitektura

svetovanje
oprema

FINK

design

Mirjana Fink dipl. ing. arh.

CKŽ 23. 68270 KRŠKO tel.-fax. 0608 22-260 stanovanje tel. 0608 33-073

Norman (daljinsko) vodi Videm v stečaj,

PAPIR IN CELULOZA (VDI) PA ČAKATA BOLJŠIH DNI

Dandanašnji je že toliko strokovnjakov, ki so pripravljeni prišesti na to, da poznajo pravo rešitev za nekoč mogočno tovarno Videm, ki je sedaj očitno polna metastaz, da se od njih kar tema dela. Kot po čudežu se isti ljudje, potem ko dobijo svojo priložnost in primejo za krmilo Vidma, spremenijo in pričnejo tarnati, očitati, kazati s prstom... Ta izkušnja ni bila prihranjena niti Rolfu Normanu. Ravno tako kroži tudi silna množica informacij: uradnih, poluradnih, skrivnih... Še najmanj novinarji izvejo na tiskovnih konferencah, saj nam tam uradni predstavniki običajno povedo tisto, o čemer delavci in Krčani slišajo vsaj že nekaj dni pred tem. Ko smo že pri tem: še najbolj je uspel ostati skrivnost Pergamov sindikat, ki je nagnal celo direktorja Normana tako skrivnostno, da za to akcijo ni vedel nihče, niti tisti, ki bi ji morda lahko pomagali: novinarji. Seveda kaže razumeti, da morata tovarna in njen lastnik, v Krškem trenutno ozloglašeni Koržetov sklad, ščititi svoje interese in ne moreta vsega umazane perila prati javno. A razumeti morajo tudi delavce, ki jim je dovolj parol in obljub in hočejo enkrat končno jasen odgovor, kdaj bodo lahko zopet poprijeli za stroji in kdaj bodo dobili kolikor toliko uporabno plačo. Ker jim tega ne more povedati nihče, hočejo vsaj približno zanesljivo vedeti tisto, kar se jim lahko pove. Končno gre za njihovo kožo in njihove družine.

Sklad takšen in drugačen

Država je že pregovorno slab gospodar. Sklad Republike Slovenije za razvoj si je za nameček nakopal še cel kup vprašljivih podjetij. Na neki način je bilo mogoče pričakovati težave, a vseeno: takšne?

Delavci stavkajo kot za stavo in v mariborski Metalni pravijo, da bodo sklad kar tožili. V krškem Vidmu so po napovedi stečaja pravzaprav potrebovali le en dan, da so ponizani in razžaljeni delavci preusmerili svoj srd. V sredo so še švedskemu poslovođu, ki še vedno uživa podporo upravnega odbora (kjer tudi sedijo predstavniki sklada!) stavkovne straže preprečile vstop v tovarno. Naslednji dan so tujim poslovnežem zaprečali miznice. Samega gospoda Normana so torej kratkoma izprli iz firme.

V Sevnici je za to družino morda nepomembno podjetje, Tehnološki sistemi imenovano. A že pod skladom so steli še 120 delavcev. V sredo so na štrajku ogorčeni delavci povedali, da za ta sklad sploh niso vedeli in da je to bila le ena od marketinških zvijač njihovega bivšega direktorja Dušana Borštarja iz Domžal. (Vmes so ugotovili, da ima zasebno podjetje Dubo in še kaj.) Ko jih je, verjetno s podporo koga, vpisal v sklad, pravijo sevniki kovinarji, so imeli še delavski svet, ta pa takega sklepa ni sprejel... Na koncu jim je ta Borštar pripeljal "enega fanta" in jim ga predstavil za vršilca dolžnosti, on pa da je gospod prokurator v skladu in, pazite se, če ga ne boste poslušali... Ta novopečeni v.d., Milan Senica Lucia d.o.o., je precej napisal 17 sklepov o presežnih delavcih, čeprav je menda zadnjega videl pred dvajsetimi leti, ko sta skupaj delala na progi. Ogorčeni delavci so tega v.d.-ja do večera dobesedno zaprli v firmo, saj dotlej letos še sploh niso prejeli plač. Tu pa dobi zgodba novega vetra. Sklad Republike Slovenije za razvoj je šele v vmesnem času objavil natečaj in očitno zapravljen denar za ne poceni oglas. Le kako naj bi bila enakopravna tisti, ki bi se prijavili od zunaj, in ta, ki je že notri? Da bi ta še pridobil na teži, mu je taisti sklad premostil plače tako, da so, milo rečeno, od vsega skupaj imeli delavci vsaj januarske plače. Tehnični in še en cenjen strokovnjak sta že odšla, kaj bi to, saj dela itak le še pet ali šest delavcev. Pravzaprav je imel še klepar Štricelj na začetku te sevniske tovarne več zaposlenih.

In kaj je bilo z nadebudnim v.d.-jem, ki še razmišlja, ali bi ali ne bi izkoristil prednost in se skladu prijavil, tokrat zares? Nekako rešilo ga je občinsko vodstvo, ki je, čeprav, kot so dejali, nepooblaščen, prevzelo vlogo strelovoda za delavsko jezo in prišlo zvečer v tovarno na sestanek. Isti sklad je na kraju odigral še vlogo dobrodušnega gasilca. V četrtek so v Sevnico priromale plače, resda januarske, a nekaj je le. Že rimski cesar je ugotovil, da denar ne smrdi. On ga je vsekakor znal najti, če drugače ne, tudi v takratnih straniščih na štrbunk. Kako ga bo ta država tukaj in danes, ko, oprostite, marsikdo že kaj sr... nima?

Alfred Železnik

lamentom sta bila, očitki so se kar usipali, a Videm je vseeno tik pred obravnavo na stečajnem sodišču. Ustanovljen je Papir. Celuloza čaka na podpis o najemu z VDI.

Predstavniki sklada, interesenta za najem Celuloze (VDI) in obrata samega ter vidmoevega sindikata so na sestanku 17. marca domenili za "protokol", po katerem naj bi potekale nadaljnje aktivnosti. Naloge so zapisane v šestih točkah:

1. Podjetje VDI (Videm D'Arcy International) do 18. 3. 1993 pripravi predlog izvedbe

dodelavnega posla v obratu Celuloza, v katerem natančno navede sredstva, ki se bodo uporabljala, in način zajemanja, razmejevanja in plačevanja stroškov, ki bodo nastajali z obratovanjem Celuloze. Podjetje Videm se zavezuje, da bo predlog obravnavalo takoj, ko bo prišel.

2. V Vidmu se 18. marca sestane arbitražna komisija (VDI, Celuloza, Videm Papir in mag. Damir Cibic), ki določi način delitve sredstev, ki jih bo VDI najel, oz. bodo ostala Papirju. Na sejo so povabili tudi predstavniki

ka enote Vzdrževanje.

3. VDI takoj sproži aktivnosti za pripravo predloga najemne pogodbe, pri čemer v dogovorih z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter za gospodarske zadeve sodeluje tudi mag. Damir Cibic.

4. Zaposlovanje delavcev Vidma s strani VDI in Videm Papirja je pogojeno z odločitvijo stečajnega senata in se bo izvedlo šele potem, ko bodo organi stečajnega postopka potrdili najemne pogodbe.

5. Upravni odbor Videm Papirja bo v najkrajšem možnem

času imenoval v. d. direktorja, ki ne bo tuji državljan (sedaj že vemo, da je to Jože Cerle).

6. Sklad ponovno poudarja svoja stališča, da je zagotovitev vstopa v prostore Vidma in omogočanje normalnih pogojev poslovanja švedskemu delu poslovodstva vse do sklepa sodišča o uvedbi stečajnega postopka predpogoj za nadaljnje financiranje proizvodnje z njegove strani. Pri tem izraža svojo pripravljenost sodelovati na sestanku, na katerem bi proučili in odstranili ovire za realizacijo tega stališča.

Kontrolirani stečaj Vidma

Izguba podjetja Videm v letu 1992, kot jo prikazuje bilanca, znaša 72 milijonov DEM. Dejanska izguba je zaradi možnosti "oblikovanja" poslovnega rezultata (skrivanje dela stroškov) veliko večja in znaša okrog 122 mil DEM. Daleč največji del te izgube je posledica velikih stroškov financiranja, ki izhajajo iz ogromne zadolženosti podjetja. Po doslej znanih podatkih znašajo ti dolgovi preko 160 mil. DEM, verjetno pa so celotni dolgovi še večji.

To je le del ugotovitev, do katerih se je dokopal upravni odbor podjetja Videm na svoji seji 8. marca, ko je obravnaval analizo poslovanja podjetja v letu '92. Odbor je ugotovil, da podjetje že četrto leto zapored posluje z izgubo in da je izguba že pred letom dni v celoti izničila lastni kapital podjetja. Upravni odbor se je zato zbal resne nevarnosti, da bi katerikoli od upnikov v kratkem sprožil nekontrolirani stečaj podjetja. To bi težave še povečalo, predvsem pa onemogočilo nadaljnjo proizvodnjo v celotni tovarni.

"Kontrolirani stečaj bo ohranil del podjetja," je na tiskovni konferenci v Vidmu (10. marca) pojasnjeval gospod Smajič iz sklada, "ki je sposoben dalje uspešno proizvajati, zato je najbolje, da stečaj sam zase predlaga dolžnik." Tako je ravnal tudi upravni odbor Vidma. Se je pa sklad ob odločitvi za kontrolirani stečaj odločil še za takojšnjo us-

tanovitev novega podjetja, ki bo takoj nadaljevalo proizvodnjo. Na tržišču namreč zanje dela, sklepa posle, cela vrsta agentov, ki jih ne smejo izgubiti, ker bo v tako nastale luknje takoj vskočila konkurenca. Papirni stroj številka tri še obratuje in pri polni proizvodnji je menda možno spraviti tekočo izgubo na minimum. Potrebni pa je za 20 milijonov DEM dodatnega kapitala.

Po drugi strani pa so možnosti za proizvodnjo celuloze majhne, še zlasti, če jih gledamo z mikrokonomskega stališča. Svojo težo bi seveda dodalo upoštevanje makroekonomskega vidika zadeve, ki vključuje večjo zaposlenost delavcev, izrabo domačega lesa... Podpis najemne pogodbe za Celulozo z edinim interesentom (VDI) bi bil možen že v tednu dni, zato naj bi sklad z njim podpisal pismo o namerah in mu s tem omogočil, da začne nabavljati repromaterial. Cena



Damir Cibic (levo) in Nijaz Smajič

Vidmoeve celuloze je 700-750 DEM za tono, medtem ko se v svetu s transportom vred giblje okrog 680 DEM. Cena časopisnega papirja, po drugi plati, ne prenese daljših transportov, zato bi imel, po besedah Davorja Cibica, Vidmov papir svojevrstno prioriteto na slovenskem in hrvaškem tržišču. Na dan tiskovne konference je bilo v Vidmu zaposlenih 1.300 delavcev, Papir bi jih lahko prenesel 620, Celuloza 405-435 in Vzdrževanje (kot novo, samostojno podjetje) 50-100. Žal je sedanjí obrat Celuloze star in investicija v rekonstrukcijo ne bi dala rezultatov, ki bi se izplačali. Potrebna je torej gradnja novega. Tudi re-

konstrukcija PS 1 ni bila ekonomsko opravičljiva poteza; edino smiselno bi bilo nabaviti nov stroj.

Gospod Smajič je govoril tudi o pravnih posledicah stečaja. Tako smo med drugim izvedeli, da vse nedospele terjatve z dnem uvedbe stečaja po zakonu zapadejo, da vse pogodbe, sklenjene v času enega leta pred stečajem, zapadejo pod revizijo, oziroma so izpodbitne, vsem zaposlenim pa preneha delovno razmerje. Razen tistim, ki jih stečajni senat na predlog upravitelja obdrži na delu za dokončanje nujnih opravil. Ostali delavci postanejo 30 dni po vročitvi odločb trajni pre-sežki...

Poslanske pobude



Po protestnem zborovanju 1.500 članov sindikata Pergam, ki je bil v Ljubljani pred skupščinsko zgradbo 23. marca, je član državnega zbora iz Posavja, Franc Černelič, v uredništvu Našega glasa poslal kopije svojih delegatskih pobud in zahtev. Med njimi je pobuda poslancem državnega zbora, da naj podprejo uvrstitev dodatne točke na

svoje zasedanje 23. 3. 1993. Točka naj bi obravnavala zahtevo za zamrznitev pričetka postopka stečaja za podjetje Videm Krško do nacionalne opredelitve glede obstoja papirne industrije Slovenije. Argument: "Vemo, da bo v primeru začetka stečajnega postopka pri sodišču zapravljen še zadnja možnost, da se o nacionalni strategiji do papirne indu-

strije odloča državni zbor kot kreator nacionalnega gospodarstva. Vlada mora zagotoviti, da v primeru kaznivih malverzacij, ki so pripeljale Videm v nemo-goč položaj, ustrezno ukrepa..."

V poslanski pobudi, ki jo je Černelič naslovil (tudi 23. 3. 1993) na slovensko vlado, je enaka zahteva po preklicu oz. zamrznitvi sklepa o uvedbi stečaja za papirnico Videm. Černelič opozarja na govore o še enem "programiranem" poslovanju do točke stečaja, s čimer naj bi zmanjšali vrednost tovarne in tujemu kapitalu omogočili ceneni nakup. Hkrati je na vlado naslovil tudi pobudo, naj ta z zmanjšanjem obdavčitev razbremeni proizvajalce papirne embalaže, saj z njo uporabniki nadomeščajo uporabo plastike. Med temi proizvajalci je tudi krški Papiroti.

V paketu zahtev, ki nam jih je poslal Franc Černelič, je tudi

tista, ki jo je 12. 3. 1993 poslal Hermanu Rigelniku in v kateri zahteva, da se na dnevni red državnega zbora (23. 3.) uvrsti točka "Zamrznitev pričetka stečaja podjetja Videm do nacionalne opredelitve glede papirne industrije Slovenije". V odgovoru na to pobudo je zapisano, da so podobne pobude dali tudi nekateri drugi poslanci in sindikati in da so vodje poslanskih skupin na svojem posvetu 16. 3. sklenili, da mora najprej slovenska vlada predložiti ustrezno gradivo, da bo lahko celotno problematiko obravnaval pristojni odbor in predlagal, kako naj se do teh vprašanj opredeli državni zbor. "Iz teh razlogov še ni pogojev, da bi vaš predlog lahko uvrstili na dnevni red seje državnega zbora, ki bo 23. 3. 1993," je na koncu odgovora po naročilu Hermana Rigelnika zapisal šef njegovega kabineta Matjaž Juvogovič

Kdo govori resnico:

Lesarji ali celulozarji?

V Krškem je izvršni svet za 19. marec sklical sestanek med predstavniki ministrstva za gospodarstvo, slovenskih gozdarjev in Vidmovimi strokovnjaki. Njihova stališča lahko strnemo na kratko.

Gozdarji hočejo brezpogojno dobiti plačan les, ki so ga že dobavili. Ne potrebujejo garancij, ampak denar! Imamo pa v Sloveniji dovolj celuloznega lesa in strokovnjakov, ki lahko delajo, kot je treba. Vidmovi strokovnjaki so trdili, da je lahko slovenska papirna industrija uspešen proizvajalec in izvoznik. Vse to so argumenti, da mora v Sloveniji proizvodnja celuloze in papirja obstati – ob podpori države.

So pa udeleženci sestanka v Krškem operirali z dokaj presenetljivimi podatki: predstavniki Tajnikarjevega ministrstva so trdili, da je domači, slovenski les predrag, gozdarji pa so to zanimali. Ali to pomeni, da ima nekdo interes, da vruga na steno namala še nekoliko bolj temno črnega, kot je? Ali so visoke cene le argument za trditve, da se pri nas vzdrževanje proizvod-

nje celuloze ne izplača? Zaradi tega suma so med sklepe omenjenega sestanka zapisali, da mora celulozna in papirna industrija v Sloveniji ostati, ob podpori države. Dolgove je treba gozdarjem poplačati ali prolongirati. O tem so predstavniki ministrstva gotovo že obvestili vlado, vprašanje pa je, kakšno stališče lahko pričakujemo po nedeljski TV konferenci predsednika Drnovška.

Seveda vsi protesti in strahovi Vidmovih delavcev temeljijo na domnevi, da skuša nekdo pomagati pri utapljanju slovenske celulozne in papirne industrije zato, da bi imele svobodno pot mogoče tovarne iz Evrope. Zato, mimogrede, različnim podatkom o cenah lesa dodajmo še (vprašanje) podatek, ki smo ga neuradno izbrskali, pa bi zanj radi dobili natančen odgovor. Ali je res, da imajo slovenske tiskarne na zalogi švedski, francoski, avstrijski in še kakšen papir, nabavile so ga po 57 SIT za kilogram, medtem ko je Vidmov papir imel že lani zastavljeno ceno ene marke po kilogramu (franco Videm!)?

Cene celuloznega lesa

Po naključju se z morebitno razliko v cenah celuloznega lesa očitno ukvarja še kdo, in ne samo Naš glas. Zato smo lahko prišli tudi do informacije, ki jo je ministrstvo poslalo strokovnim službam v krški občini.

Poudariti velja, da naših 1.072.660 ha gozdov (53 % površine Slovenije) s skupno lesno zalogo 207 milijonov kubikov lesa prenese okoli 3 milijone kubičnih metrov letnega poseka. Taka višina poseka zagotavlja trajnost donosa iz gozdov po količini in po vrednosti.

V prejšnjem desetletju je zmogljivost naših gozdov pokrivala 76 % potrebe za vse predelovalne namene. Poraba v obdobju 1980–1989 je bila povprečno 3.789.000 kubikov letno. Od tega je bila najbolj stabilna poraba celuloznega lesa. Letne potrebe za ta namen, ki so se gibale med 871.000 in 996.000 kubiki, so domači gozdovi zagotovili najmanj v letu 1980 (32 %) in največ v letu 1987 (57 %). Manjkajoče količine smo uvozili.

Potrebe celulozne industrije, ki so narekovale uvoz okrog 50 % celuloznega lesa, so uravnale cene tega lesa. Domače in uvozne cene so bile več ali manj uravnane. Na področju trženja celuloznega lesa so prevladovali tržni zakonitosti. Celulozna industrija ni nasprotovala izvozu celuloznega lesa! V letu 1992 je bilo za 136.807 kubikov prodanega celuloznega lesa iglavcev dosežena povprečna prodajna cena 3.776 SIT/m³. Cena, dosežena na domačem tržišču, je bila podobna ceni za celulozni les iglavcev v Avstriji, kjer je bila 360 ATS/m³. Podobne cene so lani veljale tudi v Nemčiji. Na Švedskem in Finskem, kjer je tudi močno razvita celulozna industrija, so bile cene višje!

Na osnovi primerjave naših cen in cen v sosednji Avstriji lahko z gotovostjo trdimo, da cena lesa ni vzrok za slab položaj ce-

lulozne industrije (podčrtal N. g.). Ta dolguje gozdarstvu za dobavljene količine iz leta 1992 še 5,5 milijona DEM. Tudi delež stroškov lesa v celokupnih stroških proizvodnje celuloze ni pri nas večji kot v drugih državah. (To dokazuje tudi analiza stroškov, ki je pismu sicer priložena, nismo se pa odločili za objavo – op. ur.). Krizo v celulozni industriji je povzročila predvsem nizka cena celuloze na svetovnem tržišču. Ta pa je posledica prodora celuloze iz Južne Amerike, Kanade in Jugovzhodne Azije na svetovno tržišče. V teh državah cena celuloznega lesa trenutno resnično dosega 20–30 % naše cene. Strokovnjaki evropske celulozne industrije na podlagi analiz trdijo, da gre za **organiziran poskus preselitve proizvodnje strateško pomembne celuloze v druge predele sveta**. Zaradi tega pa **niti malo ne razmišljajo o tem, da bi svojo proizvodnjo opustili**.

Struktura lesne zaloge in struktura možnega poseka v obdobju 1991–2000 bo po usmeritvah gozdnogospodarskih načrtov območij za to obdobje taka, da bi omogočala dobavo nezmanjšanih količin drobnega lesa. **To je večinoma les, ki se pridobiva iz negovalnih del v gozdovih** (redčenje). Tudi v naslednjih desetih letih računamo na 450.000–600.000 kubikov celuloznega lesa iz domačih virov. Razumljivo je zato, da bi moral biti tudi v prihodnosti prisoten interes za predelavo tega lesa. V Sloveniji razpolagamo z dolgoletno tradicijo in s kakovostnimi strokovnimi kadri na tem področju. Prenehanje predelave celuloznega lesa bi se v negativnem smislu odrazilo tudi v slovenskih gozdovih.

Posavska izguba največja v Krškem

Služba družbenega knjigovodstva je za sredo, 24. marca, sklicala tiskovno konferenco. V vabilu so obljubili, da nam bodo predstavili rezultate poslovanja posavskega gospodarstva po zaključnem računu '92 in povedali nekaj o prenosu družbenega kapitala posavskih podjetij na Sklad za razvoj. Obljubili so tudi informacijo o projektu revizije že izvedenih lastninskih preoblikovanj – na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, oceno tekoče likvidnosti posavskega gospodarstva ter poročilo o delu krške podružnice SDK (o inšpiciranju, ugotavljanju nepravilnosti, nezakonitosti ter ukrepanje po inšpekcijskih postopkih).

Žal je SDK tiskovno konferenco sklicala za čas, ko Naš glas ravno nastaja, zato jo v tej številki lahko samo napovemo. Iz pisnega gradiva, ki smo ga uspeli dobiti vnaprej, smo povzeli poročilo Branke Ereš.

Število zavezancev za oddajo zaključnih računov za leto '92

Računovodske izkaze za leto 1992 je službi predložilo 516 pravnih oseb, kar je za 183 pravnih oseb ali za 54,9 % več kot za leto 1991. Pravne osebe, ki so oddale zaključne račune za leto 1992, predstavljajo 92,8 % vseh zavezancev za oddajo zaključnega obračuna.

V registru službe sta bila po stanju konec decembra lani v gospodarstvu Posavja odprta 702 žiro računa pravnih oseb. Med vsemi registriranimi podjetji jih je bilo aktivnih 79,2 % (imele so promet na žiro računu).

Število registriranih podjetij se še vedno nagiba k hitri rasti, predvsem na račun zasebnih podjetij. Konec leta 1992 je bilo registriranih 246 podjetij več (od tega 230 zasebnih) kot konec leta 1991.

Splošni podatki o poslovanju

1. **Fizični obseg industrijske proizvodnje** upada, kar je rezultat večjega števila dejavnikov. Glavni razlog je prav gotovo nadaljevanje krčenja trgov v državah nekdanje Jugoslavije, pri čemer ne smemo pozabiti tudi na precejšnje zmanjšanje prodaje v državah nekdanjega SEV-a ter zmanjšanja domače potrošnje. Pomemben dejavnik je tudi stabilizacijska politika, ki je ob zmanjšanju inflacijske stopnje in povečanju deviznih rezerv delno zavirala gospodarsko rast.

2. **Zunanjetrgovinski rezultati** posavskega gospodarstva zjemajo tudi podatke o menjavi z državami nekdanje Jugoslavije. Ker občine ne razpolagajo s podatkom o višini zneska menjave s temi republikami, rezultatov zunanjetrgovinske menjave iz leta 1992 ne moremo primerjati z letom 1991, ko je bila v podatkih o izvozu oziroma uvozu zajeta le "čista tujina".

Finančni rezultati poslovanja

Doseženi rezultati v gospodarstvu Posavja v letu 1992 so kritični.

1. Na to opozarja že osnovno razmerje med prihodki in odhodki, saj so bili **prihodki višji od odhodkov le v gospodarstvu občine Brežice, in sicer za minimalnih 0,7 %**, medtem ko so bili v gospodarstvu občin Sevnica in Krško prihodki nižji od odhodkov, in sicer: v gospodarstvu občine Sevnica za 3,1 % ter v gospodarstvu občine Krško za 11,7 %. V gospodarstvu Posavja

skupno pa so bili prihodki za 7,7 % nižji od odhodkov.

2. **Poprečno število zaposlenih** na osnovi delovnih ur se je v posavski regiji v letu 1992 glede na predhodno leto znižalo za slab desetino – od 15.112 na 13.631 delavcev.

3. **Obračunana amortizacija vzbuja kaj malo upanja za zagotovitev enostavne reprodukcije podjetij**. V globalu je bila v gospodarstvu Posavja obračunana v znesku 5.712 mio tolarjev (od tega dobri dve tretjini – 68,2 % obračunani pri eni pravni osebi s področja elektrogospodarstva), kar je za 189,6 % več kot v letu 1991. Kako skromna rast je to, nam pove primerjava z rastjo cen proizvajalcev industrijskih proizvodov, ki je bila 251,7 %.

3. **Akumulacija skoraj izginja iz obračunov poslovanja podjetij**. Že tako minimalen delež akumulacije v prihodkih iz leta 1991 se je v vseh treh posavskih občinah še znižal. V gospodarstvu Posavja predstavlja obračunana akumulacija v letu 1992 le še 0,6 % prihodkov (v letu 1991 še 1,4 %).

Kar 82,6 % posavske akumulacije so obračunala podjetja v zasebni lasti, s 15 % sledijo podjetja v družbeni lasti.

4. Na višino tekoče izgube v gospodarstvu Posavja je imela odločilen vpliv obračunana izguba v gospodarstvu občine Krško oziroma izguba ene same pravne osebe – podjetja Videm Krško, kjer so v letu 1992 obračunali 72,3 % celotne posavske izgube. Podatki kažejo:

– da je vrednost tekoče izgube v letu 1992 v gospodarstvih vseh treh posavskih občin rastla hitreje od ostalih kategorij,

– da se je število pravnih oseb, ki so v letu 1992 izkazale izgubo, v primerjavi z letom poprej podvojilo,

– da je bilo pri pravnih osebah v gospodarstvu Posavja, ki so v letu 1992 poslovale z izgubo, zaposleno 50,8 % vseh delavcev (v letu 1991 37,2 %).

Na osnovi primerjave med vrednostjo tekoče izgube in vrednostjo akumulacije v letu 1992 ugotavljamo:

– da je tekoča izguba krškega gospodarstva skoraj 74-krat višja od akumulacije (brez Vidma pa "le" 13,7-krat); v sevniskem gospodarstvu več kot 8-krat višja; v brežiškem gospodarstvu, ki je bilo edino neto akumulativno, je izguba predstavljala dobre tri četrtine (77,1 %) obračunane akumulacije gospodarstva, v regiji pa je bila tekoča izguba 14,7-krat višja od obračunane akumulacije.

Poleg tekoče izgube pa gospodarstvo Posavja bremeni tudi precejšen znesek nekrte izgube iz prejšnjih let.

Z dimnikarstvom se ne kaže igrati!

"Pred leti je na območju občine Brežice dimnikarsko službo opravljala brežiška enota Dimnikarskega podjetja Ljubljana. Tam so se potem odločili za lastninjenje in ga tudi opravili, delo v brežiški občini pa je prevzel Energetski servis – isto podjetje, isti ljudje pod drugim nazivom." S to ugotovitvijo je svojo razlago začel predstojnik Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja v občini Brežice, Ivan Kapušin.

V zadnjih nekaj letih je požarni inšpektor, ki kontrolira delo dimnikarske službe, brežiški izvršni svet stalno opozarjal na red, ki ga je treba na tem področju zagotoviti. Zaradi poročil medobčinskega inšpektorata, v katerih so bile vedno pripombe, je občinski izvršni svet lani ('92) razpisal koncesijo za opravljanje dimnikarskih storitev v občini Brežice.

Na razpis se je prijavilo več interesentov, izvršni svet in upravni organ, pristojen za nadzor nad delom dimnikarske službe, pa sta izbrala za koncesionarja obrtnika Jelančiča, ker je bil najugodnejši ponudnik. Jelančič je začel z delom 1. avgusta '92. Medtem je Energetski servis Brežice, katerega direktor je ustanovil podjetje z enakim imenom in dejavnostjo še v Ljubljani, še naprej opravljal dimnikarsko dejavnost na območju občine Brežice. Opravljal jo je na črno, torej protipravno. Kljub opozorilu upravnega organa, da Energetski servis ne sme opravljati dimnikarskih storitev, jih ta opravlja še naprej. Ker nima koncesije, je občinska uprava nanj naslovila zahtevo, naj izprazni prostore, ki jih je prej uporabljal kot koncesionar. Tudi za to opozorilo se Energetski servis ni zmenil.

Ivan Kapušin: "Od inšpekcijskih služb zahtevamo nadzor nad opravljanjem dimnikarskih storitev in tudi, da naj preganjajo Energetski servis. Ker pa je direktor Energetskega servisa za svoj namen (preko osebnih zvez) pridobil nekaj poslancev, se je problem preselil celo v skupščino. Tu se je sedaj stvar spolitizirala in delegati so priporočili izvršnemu svetu, naj podeli koncesijo vsem zainteresiranim. To je absurdno in ni mogoče, ker gre za spoštovanje zakona o dimnikarski službi. Ta pravi, da je dimnikarska dejavnost posebne- ga družbenega pomena. To po-



meni, da ni konkurence – za opravljanje se dodeljuje koncesija in tisti, ki jo dobi, jo mora opravljati. Na drugi strani zakon tudi zavezuje občane in druge pravne osebe, da morajo dovoliti pooblaščenim službam, da opravijo storitev. Če to opravilo dovolijo nepooblaščenim dimnikarskim službam, s tem podpirajo protipravna dejanja in kršijo določbe zakona. Zato opozarjamo in prosimo občane in pravne osebe, da omogočijo dimnikarsko delo in zanj tudi naprošajo Dimnikarstvo Jelančič. Opozarjamo tudi, da če pride do požara in oškodovanec nima potrjena pooblaščenca dimnikarske organizacije o tem, da so bile dimne naprave pravilno očiščene, so pa prav one povzročile požar, zavarovalnica ne priznava odškodnine.

Ne glede na sklep brežiške občinske skupščine, ki sicer priporoča upravnemu organu, naj podeli koncesijo vsem zainteresiranim, je treba reči, da sam sklep upravnega organa ne zavezuje. Za koncesionarja je določeno Dimnikarstvo Jelančič in samo njegove storitve so pod okriljem zakona. Če se bo upravni organ odločil za nov razpis koncesije, jo lahko podeli še drugim, a pri tem mora razmejiti območja delovanja vsakemu izvajalcu posebej."



Certifikat ISO za Metalno – TGS Senovo

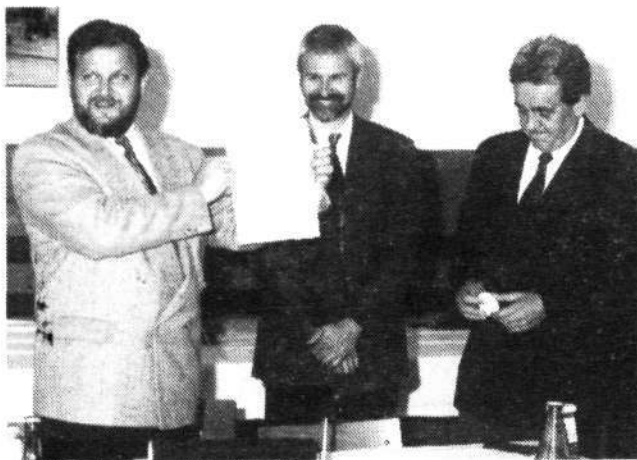
Tovarna gradbene in strojne opreme Senovo je kot prva družba koncerna Metalna in ena redkih v slovenski strojegradnji dobila certifikat za zagotavljanje kakovosti po standardu ISO 9002. Listino o podelitvi certifikata je na posebni slovesnosti v senovskem podjetju pretekli teden, 16. marca, izročil direktor TUV Bayern Sava, podjetja za certificiranje, zagotavljanje kakovosti in tehnični nadzor iz Ljubljane.

V TGS so vstopili v prvo fazo prilagajanja evropskim standardom jeseni 1991, konec 1992 prijavili družbo za certifikacijski postopek in januarja letos uspešno prestali zunanjo preverjanje. Po besedah direktorja TGS, inž. Franca Lapuha, so ta uspeh lahko dosegli zaradi primerne pristopa k delu, dolgoletnih izkušenj s partnerji iz zahodne Evrope, zadostnega kadrovskega potenciala, dobre izbire zunanjega sodelavca (QEB) in zavzetost ljudi iz TGS za doseg postavljenega cilja. Vendar je to le etapna zmaga, odslej je potrebno uvedeni sistem evropske kakovosti stalno nadzorovati in ga izpopolnjevati.

Pridobljeni certifikat naj bi bil še zlasti danes, ko tudi Metalna občuti posledice recesije na svetovnem trgu, v pomoč pri uveljavljanju na novih trgih. Po besedah Franca Lapuha je eden takih, še odprtih trgov iranski, kamor bi lahko prodajali žerjave, vendar ob zadnjem obisku našega zunanjega ministra v Iranu o tem, žal, ni bilo govora.

Pri izgradnji sistema kakovosti je z družbo TGS sodelovala firma QEB iz Maribora in rezultat je podeljeni certifikat, ki je šele šestnajsti v Sloveniji. Ob njegovi izročitvi so senovskemu podjetju poleg direktorja TUV Bayern Sava čestitali še Peter Palma, predstavnik ministrstva za znanost in tehnologijo in direktor urada za standardizacijo in meroslovje, Jože Mulej (Območna gospodarska zbornica Posavja), Dejan Avsec (Posavska banka), Herman Kunej (IS SO Krško), Marjan Anžur, ki je v imenu koncerna Metalna iz Maribora poslal voščila s telegramom.

Veliko priznanje za 299-članski kolektiv TGS in njegovo vodstvo: listino o priznanju kakovosti je direktorju Francu Lapuhu (na levi) izročil Stevan Radovanovič, direktor podjetja TUV Bayern Sava (na desni). Na sredi: Peter Palma z ministrstva za znanost in tehnologijo.



**TÜV
CERT
CERTIFICATE**

The TÜV-Zertifizierungsgemeinschaft e.V.
– TÜV CERT –
hereby certifies that

Metalna – Tovarna Gradbene in Strojne Opreme, d.o.o.
SENOVO, Slovenija

has established and applied
a quality system for
Production and sales of machines,
processing systems and steel structures

An audit was performed on Jan. 12-14, 1993, File No. MP4/9842-92
Proof has been furnished that the requirements according to

DIN ISO 9002 / EN 29 002
are fulfilled.

The certificate is valid through
January 31, 1996

Certificate Registration No.
12 100 3010

Born: February 15, 1993
TUV CERT EXECUTIVE BOARD
TUV BAYERN
CERTIFYING BODY

Skupščina obrtne zbornice Krško

Tudi leto 1992 ni prineslo dosti novega samostojni obrti, kvečjemu se je stanje na nekaterih področjih (finančna disciplina, zagotavljanje dela...) še poslabšalo. Nova oblast tako v občini kot tudi v republiki se je v preteklem letu ukvarjala z lastno problematiko in se ni posvečala reševanju perečih vprašanj s področja obrti. To zlasti velja za slovenski parlament, ki je s svojim delom prenehal v decembru 1992. Kljub temu pa smo lahko z lanskim razvojem obrti v občini krško zadovoljni.

To je le nekaj uvodnih stavkov "Poročila o delu obrtne zbornice Krško za leto 1992", ki so ga delegati zbornične skupščine obravnavali na svoji 5. redni seji, 6. marca. Iz poročila lahko še razberemo, da število obrtnikov kot tudi pri njih zaposlenih delavcev iz leta v leto narašča. Tudi število obratovalnic se lani ni zmanjšalo. Upada število popoldanskih obrtnikov, žal pa ne zato, ker bi prehajali v vrste rednih, pač pa zato, ker morajo tudi oni voditi poslovne knjige in usrezne evidence. Ravno zaradi popoldancev oziroma njihovega članskega prispevka se je tudi vnela ena izmed žošnejših razprav. O tem, koliko zbornične članarine naj plačujejo redni obrtniki in koliko popoldanski. Njihov prispevek so končno odmerili na 500 SIT.

Seveda smo na skupščini krške obrtne zbornice slišali tudi nekaj pozitivnih reči, a osredotočiti se kaže vsaj na nekatere njihove pripombe in kritike, ker bo te vendarle treba tudi rešiti in pri tem ne bodo vsega zmogli sami. Nova državna meja je tukajšnje obrtnike odrezala od Zagreba in njegove okolice, povezuje s slovenskimi urbanimi in industrijskimi središči je slaba, to več transportne stroške, po drugi strani pa imamo še dražjo delovno silo. Niti v Evropi več nihče ne govori o 40-urnem delovniku, saj prekinitve za kosilo in malico ne štejejo več vanj. Tako se je evropski delovni teden skrčil na 37,5 ur, kar seveda pomaga dodatno zmanjševati konkurenčnost slovenskih obrtnikov. Obrtnike pestijo tudi pogodbe o delu, ki jih ne morejo skleniti

neposredno z naročniki. Čedalje več posla namreč lahko sklenejo samo preko posrednikov, ki seveda poberejo provizijo in podražijo naložbe! Po drugi strani je pritisk na obrt hud tudi zaradi tega, ker vlada "očitno dosledno izvaja izterjave samo še pri fizičnih osebah, kot so obrtniki, kmetje in občani". Družbeni sektor, po drugi strani, miruje, ne plačuje, nima zamudnih obresti... Mimogrede smo slišali tudi to, da predstavnikov davčne uprave na skupščino sploh niso povabili, iz protesta, ker da aroganten odnos te službe močno prispeva k zatiranju obrti. Krški obrtniki so se ob tem tudi bolj obregnili ob plače direktorjev (marsikdaj pretirane in nezasluzene) kot pa ob poslanske.

Seveda pa so, žal zopet brez uspeha, na dolgo razpravljali o perečem problemu zamudnih obresti, ki še naraščajo, za katere pa se krški obrtniki ne čutijo niti krive niti dolžne, da bi jih plačali! Paradoks je v tem, kot so sami ugotovili, da očitno nihče ne more zanikati, da je do teh zamudnih obresti prišlo zara-

AFP iz Dobove ima metražo, Adidas in še kaj

Predsednik Slovenije Milan Kučan je s slovesnim rezom v Dobovi (19. marca '93) izročil namenu novo poslovno zgradbo tamkajšnjega podjetja AFP. Otvoritev so se udeležili tudi vodilni možje brežiške občine in Posavja. Gre za preko 2.000 kvadratnih metrov velik objekt, v katerem sedaj že obratuje grosistična in drobnoprodajna trgovina za kakovostno metražno blago (tudi iz Kitajske in Koreje), ekskluzivno zastopstvo za Adidas (za Slovenijo in Hrvaško), zastopstvo za Gorenje (obljubljajo 10 % nižje cene), menjalnica, okrepčevalnica in skladišče (1.000 kvadratov).

V podjetju imajo štirideset zaposlenih, novi objekt so postavili večinoma s kapitalom družine Polovič, vreden je med 1.600.000 in 2.500.000 DEM (z zalogami blaga). Po trditvah Franca Poloviča mlajšega, srednjega izmed treh, ki vodijo podjetje (očeta, sina in vnuka), bi kazalo postoriti še nekatere stvari, a so s tem raje počakali, saj s prošnjami za posojila v Ljubljani niso mogli prodreti. V načrtu so namreč imeli postavitev manjšega obrata, v katerem bi zaposlili 20-30 šivilj za program Adidas, ki ga ekskluzivno zastopajo, pa pri takratnem ministru Umeke ni bilo razumevanja. Po trditvah Franca Poloviča starejšega se namreč AFP ni zdel primeren za podelitev (ugodnega) posojila, sami se pa potem tudi niso želeli obremeniti z bančnim posojilom. Tudi vsa zaloga blaga, ki so jo nabavili, ni na kredit in Polovič trdi, da se bo denar lahko redno obračal, če se bodo prodajalci držali 45-dnevni plačilnih rokov.

Korenine podjetja AFP segajo v leto 1968, ko je družinsko podjetje FRAPO pričelo poslovati v Nemčiji. Kasneje so ga preselili v Celovec in ga preimenovali v FRATEX. Leta 1990 pa so Polovičevi ustanovili podjetje AFP, ki ima sedež v Dobovi in je pred

Foto: Rožman – Brežice



Slavnostni trak je prerezal Milan Kučan. Ob njegovi levi je Franc Polovič ml., ob njegovi desni pa Franc Polovič st. (s klobukom).



Delovno predsedstvo skupščine Obrtne zbornice krško (od leve): Miha Senica, Jože Cvar, Oto Sevshek, Albina Žnidarič in predsednik zbornice, Ivan Molan. Spredaj na levi je novi podpredsednik krškega izvršnega sveta za gospodarstvo, Robi Kerin.

Iz besed tajnika krške obrtne zbornice smo razbrali, da sploh ni malo obrtnikov, ki prejajajo samo zajamčeni OD. Pri nekaterih smo tudi izvedeli, da predstavljajo njihove terjatve do krških podjetij dosti več kot njihovi dolgovi na davkarji, ki pa žal nenehno rastejo zaradi zamudnih obresti.

di napake v davčni službi, da pa to očitno obrtnikov vseeno ne bo odredilo plačila zahtevanih vsot. Mimogrede: marsikdo med njimi bi menda še rad plačal svoj dolg, če bi ga le imel s čim.

Vojna ni le prekinila pretoka blaga s sosednjim zagrebškim gospodarstvom, pač pa je tudi močno oddaljila počitniške zmogljivosti krških obrtnikov ob morju. Zato so sklenili, da se tistih najbolj oddaljenih in ogroženih (predvsem na Pagu) znebijo in si namesto njih omislijo nekaj dostopnejšega, kar bo omogočilo članom zadruga oddih v skoraj

vsem letu in tudi v krajših terminih. Obrtniki se zavedajo pričakovane reorganizacije obrtne zbornice in tudi tega, da so jim pri tem lahko v pomoč edino poslanci v državnem zboru in svetu iz Posavja. Zavedajo se tudi potrebe po omogočanju razvoja obrti. V ta namen terjajo ureditev zemljišč v obrtni coni, ki morajo investitorjem biti dostopna po zmernih cenah. Ravno tako so v svoj program nalog zapisali potrebo po skupni, učinkovito organizirani promociji Posavja in njegove obrti v Sloveniji. Eden prvih korakov naj bi bil skupen

kratim postalo ekskluzivni zastopnik (nosilec licence Adidas) za Slovenijo in Hrvaško. Del svojega programa, ki obsega športno obutev, oblačila in drugo opremo, bodo izdelovali tudi v Sloveniji, v podjetjih, ki bodo izpolnjevali vrhunske kakovostne kriterije.

nastop na naslednjem sejmu obrti v Celju. Sicer pa so krški obrtniki prepričani, da če že plačujejo davke, lahko pričakujejo vsaj to, da bodo v domačem okolju lahko (ob konkurenčnosti) prevzemali tudi razpisana dela. Predsednik izvršnega sveta Herman Kunej je zagotovil, da bo skušal take rešitve omogočiti.

Udeleženci skupščine OZ Krško so sprejeli tudi obsežen program nalog za letošnje leto in iz njega smo izbrskali samo nekaj utrinkov:

Preko stalnega svetovanja za obrtnike bo zbornica na področju davčne politike enkrat tedensko uvedla brezplačno svetovanje svojim članom, tudi tistim, ki opravljajo popoldansko obrt. Zavzemali se bodo tudi za ustanovitev sklada za razvoj malega gospodarstva v občini (kot pravne osebe). V njegove organe je treba vključiti kar največje število obrtnikov, hkrati pa poiskati še dodatna sredstva, ki bi jih bilo mogoče nameniti kot dolgoročne kredite članom zbornice. Tudi vsa tekoča sredstva, ki se zbirajo v zbornici kot članarina, bodo namenili za intervencijska, največ trimesečna posojila članom – za nabavo repromateriala, poravnava družbenih obveznosti ali izplačilo OD zaposlenim delavcem. Obrestna mera bo za 50 % nižja od bančne.



z zapisnika 29. redne seje IS Sevnica:

Kako do denarja za naložbe – Izvršni svet je na predlog ministrstva za ekonomske odnose in razvoj prejel sprejemni sklep o uvedbi razširjene reprodukcije v komunalnih dejavnostih, ki po mnenju pristojnih sestavnih del cene vode. IS je naložil komunalni Sevnica, da morebitne že plačane zneske občanov (po omenjenem sklepu) poračuna v naslednjem mesecu. Sekretariat za varstvo okolja bo proučil možnost izvedbe referenduma o dodatnem prispevku, s katerim bi financirali razširjeno reprodukcijo v komunalnih dejavnostih.

Komune Don Pierina ne bo – IS je bil seznanjen z dejstvom, da zaradi odločnega nasprotovanja dela krajanov in razborja vodstvo občine Sevnica ne bo sodelovalo v nikakršnih razgovorih o možni lokaciji za delovanje terapevtske skupnosti in integracijo nekdanjih uživalcev mamil, ki naj bi jo ustanovili prostori osnovne šole na Razborju.

Ohraniti sodišče združenega dela – IS Sevnica je predložil vsebini sprejel poročilo o delu Sodišča združenega dela Brežice v letu 1992. Hkrati pa je dal nalogo sekretarju za notranje

in obrambne zadeve, da v sodelovanju s predsednikom sodišča pripravi v Brežicah zahtevek za ohranitev sodišča za reševanje delovnih sporov v Posavju. Zahtevek bodo posredovali v potrditev izvršnim svetom skupščin občin Brežice in Krško, nato pa ministrstvu za pravosodje in državnemu zboru Republike Slovenije. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Odločneje nad divja odlagališča – IS je sprejel poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata Krško v letu 1992. Ob tem je dr. Jurij Pesjak opozoril, da je potrebno nameniti večjo pozornost odkrivanju in kaznovanju povzročiteljev divjih odlagališč. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Določila niso namenjena sama sebi – IS je sprejel poročilo o delu požarne inšpekcije v letu 1992. Hkrati pa je sklenil, da naj sekretariat za gospodarstvo in finance v enem mesecu organizira delovni sestanek s predstavniki zavarovalnic v Posavju, podjetij v sevniki občini in požarnim inšpektorjem MI Krško. Podjetja bodo opozorili na nujnost izvajanja požarnovarstvenih ukrepov in možnosti zagotovitve sredstev za te namene. Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora bo v sodelovanju s požarnim inšpektorjem MI Krško pisno opozoril PETROL, da ni primerna hramba plina TNP v jeklenkah na bencinskem servisu v Sevnici, in zahteval njegovo stališče do argumentiranih opozoril.

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora bo do ene naslednjih sej izvršnega sveta oz. skupščine pripravil spremembe in dopolnitve odloka o javnem redu in miru, ki bodo uvedle prepoved kurjenja oz. požiganja v naravi. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Odstraniti neprometno signalizacijo – IS je sprejel program dela Medobčinskega inšpektorata Krško za leto 1993 in zahteval od inšpektorata, da mu po zaposlitvi gozdarskega inšpektorja predloži v sprejem tudi program dela gozdarske inšpekcije za leto 1993. Od inšpekcije za cestni promet, ceste in vlečnice pa pričakuje, da bo v sodelovanju z republiško cestno inšpekcijo v najkrajšem možnem času poskrbela za odstranitev neprometnih znakov ob cestah v občini Sevnica. Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Sevnica bo posredovana pobuda Franca Žužka, naj bi cesta od Stillese proti železniškemu prehodu in TVD Partizanu postala prednostna glede na cesto, ki vodi iz novega v stari del Sevnice. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Popolnejša gostinska ponudba – IS je sprejel osnutek odloka o urejanju vinotočev v občini Sevnica z dopolnilom, da je vinotoč dolžan ob neposredni prodaji doma pridelane pijače nuditi hladne narezke iz domače pridelave (prekajeno meso, domače klobase in salame, zelenjavo, sadje, domač kruh in pecivo). (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Tam, kjer je voda dragocenost – IS je podprl predlog, naj bi občanom, ki potrebujejo pitno vodo za potrebe družine in živali, v sušnih obdobjih del stroškov pokrili iz sredstev občinskega proračuna. Vsi prizadeti občani naj prispevajo enak, vnaprej določen znesek, razliko do dejanskih stroškov pa bo pokrila proračun občine Sevnica. Sekretariat za gospodarstvo in finance naj določi višino individualnega prispevka in s tem seznani izvršni svet. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Kadrovske rešitve – IS je za pomočnika predstojnika Sekretariata za notranje in obrambne zadeve od 1. 4. 1993 dalje za nedoločen čas imenoval Maksimilijana Popelarja. Zaradi sporazumnega prenehanja delovnega razmerja je IS Sevnica razrešil Sama Hajtnika dolžnosti vodje odseka za obrambo v Sekretariatu za notranje in obrambne zadeve ter dolžnosti člana in načelnika štaba za civilno zaščito občine Sevnica. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Organiziranost služb civilne zaščite – Izvršni svet je sprejel predlog sklepa o prenosu nalog zaščite in reševanja na operativne gasilske enote, predlog sklepa o imenovanju in nalogah poverjenikov za civilno zaščito, predlog sklepa o ustanavljanju ter organiziranju enot za prvo pomoč civilne zaščite. (30. redna seja IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Razno: penezov pa ne – Alfred Železnik je opozoril na nesprejemljivost imena nove menjalnice v Sevnici (Penezi) in predlagal, da se zahteva sprememba imena. Slednja je v pristojnosti registrskega sodišča v Novem mestu, sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Sevnica pa bo preveril, ali je bilo izdano dovoljenje za postavitev reklamnega napisa z navednim imenom firme. (30. redne seje IS SO Sevnica, 15. 3. 1993)

Odgovori na vprašanja delegatov

V tej številki NG objavlja odgovore podjetja KOSTAK na vprašanja delegatov Jožeta Žbriča (o zamenjavi smetarskih posod) in Branka Vodopivca (o oddaji prostora na tržnici). Odgovorov na ostala vprašanja, postavljena na istem zasedanju, je 24. februarja, nismo prejeli objav.

Oddaja prostorov na tržnici

Tržnica Krško je bila zgrajena in z odlokom oziroma trgovin redom leta 1984 dana v uporabo. Oddaja prostorov na tržnici je bila v letu 1992 v skladu s tem, kar je zapisano v 3. členu tega dokumenta. Kostak je v skladu s tem dokumentom nalogo sprejel ter skušal oživiti tudi dejavnost, pri čemer pa naletel na določene prepreke.

Objekt se deli na zunanji – tržnični del s prodajnimi stojnicami ter del z lokali, ki so bili grajeni za trg, vso investicijo pa je vodil takratni SKIS občine Krško. Kostak je kot upravljalec skušal doseči z lastniki lokalov sporazum o pokrivanju skupnih stroškov upravljanja. Takrat se je ugotovilo, da ni mogoče določiti pravnega statusa vseh delovnikov na tržnici, ker investicijo oziroma izvajalec del na objektu ni imel pravilno rešene zemljiškoknjižnega stanja, kar tudi po tolikih letih ter naših uspešnih urgenceh na pravno lastniškem oddelku na občini ni urejeno. Od takrat noben lokal na tržnici ne plačuje stroškov, ki nastajajo v zvezi z obratovanjem tržnice, kakor tudi ni naslovnika za pokrivanje vsakoletne izgube.

Kostak je moral, da bi obvaroval vsaj tiste prodajalce na stojnicah, ki so prihajali prodajati na tržnico, zgraditi predelno steno, ki pa ni ustavila večnega preprih. Tržnica ni zažvela, tudi v tržnih dnevih (sredo in soboto) ne, saj je bila zasedba omizja pod eno tretjino. Ker so stroški oziroma izguba naraščali, je Kostak s svojimi pooblastili iz 4. člena Tržnega reda dovolil, da vsakodnevno prodajajo artikle prodajalci s takratnega "juga", seveda z vsemi potrebnimi dokumenti. Naše občane – prodajalce pa smo zaščitili tako, da so ob tržnih dnevih izbrali katerokoli mizo in neomejeno kvadrato. Ostalo površino pa smo oddali tujim prodajalcem. Naj poudarimo, da domači prodajalci niso bili niti enkrat prostorsko ogroženi in so z dobro ponudbo lahko redno konkurirali tujim prodajalcem.

Ker smo zaradi izpada prihodka želeli pridobiti čim večjo prodajno površino, smo od lastnikov lokalov Kos, Medeks, Karimani itd. zahtevali plačilo njihove samovoljne širitve na odprti prostor tržnice. Deloma nam je to uspelo.

Jeseni 1992 pa je dal vlogo za delno preureditev omizja na tržnici stalni prodajalec sadja in zelenjave, ki je prisoten na tržnici od leta 1987. Omenjeni prodajalec kakovitno blago vsak dan, tudi pozimi, vendar ima težave s prenašanjem v skladišče in vsak dan iz skladišča. Ravno tako blago na prepihu zmrzuje. Da bi pridobil na kakovosti, je na našo zahtevo s svojim projektantom svoj zamisel prerazporeditve uresničil in izdelal načrt. Ker smo ugotovili, da preureditev ne moti ostalega omizja, prostorsko pa pridobimo eno mizo, smo se

odločili za pozitivno rešitev njegove vloge in smo jo dali občinskemu organu za gradbene zadeve za prigrasitev del. Pri reševanju vloge na kraju samem je bil navzoč tudi prvotni projektant tržnice, ki je dal o prerazporeditvi pozitivno mnenje. Tako je občinski organ v skladu s 4. členom Tržnega reda izdal pozitivno odločbo.

Kostak bo še naprej skrbel za čim boljše založenost tržnice v zadovoljstvo potrošnikov, hkrati pa kot dober gospodar tudi za čim boljše finančni rezultat.

KOSTAK Krško
Direktorica: Silvana Mozer, dipl. oec.
Vodja komunalnih dejavnosti: Srečko Planinc

Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo k temu odgovoru dodaja le popravek: investicije ni vodil SKIS, ampak je tržnico gradilo podjetje Pionir za trg. "Res pa je," dodaja sekretar Franc Glinšek, "da Pionir ni imel nikoli rešenega lastništva zemljišča, zaradi tega tudi ni izdal prenosa lastništva na kupca."

Pristojbine za grobove

Marica Živič je zahtevala pojasnilo o povečanju pristojbin za grobove. Odgovor sta pripravila Kostak Krško in Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo.

Skupščina občine Krško je 21. 7. 1988 sprejela Odlok o komunalnih dejavnostih, ki v 8. členu določa, da komunalno dejavnost "urejanje pokopališč ter pokopališko in pogrebno dejavnost, ki obsega pogrebne storitve, storitve v zvezi z upepeljevanjem in oddajanje prostorov v najem" izvaja Komunalno stavbno podjetje KOSTAK Krško oz. krajevne skupnosti. Po 10. členu navede-

nega odloka pa lahko krajevne skupnosti navedeno dejavnost, objekte in naprave oddajo v upravljanje Kostaku s pogodbo o prenosu.

Zakon o cenah (Ur. list RS, št. 1/91) določa, da podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikujejo cene prosto, razen če s tem zakonom ali z drugimi zakoni in na njihovi podlagi izdanimi izvršilnimi predpisi ni drugače določeno. Z Odlokom o prenosu pristojnosti za določanje cen na izvršne svete skupščin občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti (Ur. list RS, št. 2/91) je IS R Slovenije dal pooblastilo izvršnim svetom skupščin občin, da LAHKO pri določenih dejavnostih, med katerimi je tudi področje stanovanjsko-komunalne dejavnosti in urejanje naselij in prostorov (vsi proizvodi in storitve), določajo cene proizvodov in storitev. S kasnejšo spremembo odloka (Ur. list RS, št. 33/91) je IS Skupščine Republike Slovenije ponovno prevzel določanje cen tudi pri komunalnih storitvah, vendar zgolj za vodo, odpadke, toploto in plin. Izvršni svet občine ima torej po navedenem odloku možnost predpisati ukrep določitve cene za komunalne storitve, ki niso izrecno v pristojnosti republiškega izvršnega sveta, če nastanejo hude motnje na trgu in pri gibanju cen storitev oziroma zaradi preprečitve monopolnega oblikovanja cen. Ker navedenih pojavov v občini ni bilo, tudi izvršni svet ni sprejel ukrepov za določitev cene na področju urejanja pokopališč ter pokopališke in pogrebne dejavnosti.

Na podlagi veljavnih predpisov v občini je Kostak dolžan pristojnemu organu v občini pošiljati samo obvestila o cenah v treh dneh od dneva uveljavitve ("Navodilo o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja" z dne 2.

9. 1991), izvršni svet pa ne more oblikovati cen brez sprejetja ustreznega predpisa, seveda ob pogojih, ki jih določa zakon o cenah.

Oblikovanje cene najemnine za grobove je torej v pristojnosti upravljalca, t.j. Kostaka ali krajevnih skupnosti, oziroma je predmet pogodbe o prenosu, sklenjene med krajevno skupnostjo in Kostakom. (Pripravila Miljana Ribič)

Franč Glinšek, dipl. ing. stroj., sekretar

Pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč so v Odloku o pokopališkem redu občine Krško (Ur. l. SRS, št. 35 – 14. 10. 1988) opredeljeni kot komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena, katero opravljajo krajevne skupnosti in Komunalno stavbno podjetje KOSTAK Krško.

Naše podjetje ima v upravljanju pokopališče z mrliško vežico v Krškem in skladno z navedenim odlokom skrbi za vzdrževanje tega pokopališča. Stroški vzdrževanja se krijejo iz letnih najemnin (ustreznejši izraz bi bil »vzdrževalnina«), katere plačujejo stranke, odvisno od velikosti groba.

Najemnina za leto 1993 je določena na osnovi stroškov v letu 1992, povečanih z indeksom povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v letu 1992 v primerjavi s povprečjem leta 1991.

V stroških vzdrževanja pokopališča za leto 1992 niso zajeti stroški mrliške vežice v višini 164.829,90 ter stroški razširitve pokopališča v višini 487.789 tolarjev.

Razširjeni del pokopališča bo v letu 1993 pogojeval povečanje fizičnega obsega vzdrževalnih del, s tem pa tudi povečanje stroškov vzdrževanja, kar v kalkulaciji ni posebej upoštevano.

Pri primerjavi najemnine za leto 1993 in 1992 je potrebno upoštevati, da smo najemnino za 1992 sprejeli šele v avgustu. Dejansko smo najemnino zvišali za 50 % glede na najemnino iz avgusta 1992.

Veliko strank je svoje obveznosti v letu 1992 poravnale pred avgustom in so plačali takrat veljavne najemnine. Glede na to, da so svoje obveznosti poravnale pravočasno in v dejansko veljavnih zneskih, tem strankam po sprejetju novih najemnin v avgustu nismo obračunavali nobenih razlik.

Indeks povišanja najemnin v primerjavi z najemnino pred avgustom pa znaša 3,75 (za enojne grobove), 3,35 (za dvojne grobove) oziroma 6,25 (za trojne grobove) in je to povišanje, nad katerim se stranke pritožujejo.

O oblikovanju najemnin za grobove v letu 1993 smo poročali tudi Medobčinskemu inšpektoratu občin Brežice, Krško in Sevnica.

KOSTAK Krško

Direktorica:
Silvana Mozer, dipl. oec.



KRAJEVNA SKUPNOST ZDOLE PROGRAM CELOSTNEGA RAZVOJA PODEŽELJA IN OBNOVE

Krajevna skupnost Zdole – turistična vas

Izvršni svet Skupščine občine Krško je na svoji seji 22. februarja 1993 sprejel sklep o imenovanju projektnega sveta, ki bo izdelal

projekt za celovit razvoj podeželja in obnovo vasi Zdole. V projektne svet so: Franc Češnovar, predsednik, in člani Rafko Kranjc (izvajanje kmetijske politike), Branko Šoba (kmetijstvo), Niko Somrak (infrastruktura), Marica Živič (turizem), Ivica Puntar (malo gospodarstvo), Vida Ban (družbene dejavnosti), Alojz Fabjančič (urejanje prostora), Jože Slivšek (interesi krajanov) in Jože Kramar (kmetijska svetovna služba). Projektni svet ima nalogo razpisati natečaj za pridobitev strokovne institucije za izdelavo projektov po programu celovitega razvoja podeželja in obnove vasi Zdole. S tem želijo hkrati s konkretnim primerom javnosti pokazati, kaj pomeni celostno urejanje podeželja, ugotoviti potrebe in interese posameznikov ter celotne KS. To nameravajo doseči tudi preko organizacije sestankov, na katerih se bodo z interesi po vaseh pogovorili. Končno nameravajo za uresničitev delov projekta pričeti tudi iskati denar na različnih ministrstvih republike in občine in vključiti tudi sredstva zainteresiranih posameznikov.

Celostno urejanje podeželja

Za uvod povzemamo članek iz Sodobnega kmetijstva (december '92) "Evropska delavnica za obnovo vasi 1992", ki govori o tem, kako tej reči strežejo v svetu.

Močno si je treba prizadevati, da bo v razvojni politiki držav podeželje imelo pomembno mesto. Tudi v razvitih državah so razvoja prizadevanja še vedno usmerjena pretežno v mesta in velika urbanizirana območja, čeprav velik del prebivalstva živi na podeželju. Vendar v teh deželah vse bolj prodira spoznanje o velikih razvojnih potencialih podeželja in njegovih kvalitetnih možnostih za nadaljni razvoj. Toliko večja pa je nevarnost regionalno neusklajenega razvoja v bivših socialističnih državah, kjer je bilo podeželje v dosedanjem razvoju ne le povsem zanemarjeno, ampak marsikje močno opustošeno. Tu bodo potrebni večji napor in posebni pristopi.

Premagati je treba interesne konflikte med mesti in podeželjem. Današnja spoznanja kažejo, da mesta prav tako nujno potrebujejo podeželski prostor in njegove storitve, kot podeželje potrebuje številne funkcije, ki jih opravljajo urbani centri. Medsebojna odvisnost mest in podeželja je vse bolj kompleksna in vse bolj intenzivna. Samo usklajen razvoj obeh segmentov prostora in družbe lahko zagotavlja harmonično rast nacionalnega gospodarstva in izboljšanje kvalitete življenja za vse prebivalstvo. Zato je potrebno med mestom in vasjo razviti ustvarjalni dialog in pripraviti razvojne programe za podeželska in mestna naselja, ki se med seboj dopolnjujejo.

Preseči je treba ozko obravnavanje vasi, ki se osredotoči predvsem na ureditev samega naselja in obnovo fasad. Vas je treba videti v kontekstu celotnega prostora, ki ji pripada, in še več, posamezno naselje je treba obravnavati v skladnem odnosu do širšega območja, h kateremu sodi. Pri tem je treba posebno pozornost posvečati kulturni krajini, kajti ta postaja danes vse bolj ne le gospodarska dobrina, ampak že kar "življenjska potreba". Zato namesto pojma "obnova vasi" tudi v Nemčiji in Avstriji vse bolj uporabljajo pojma "razvoj vasi" in "razvoj podeželja", kar kaže na bistvene vsebinske premike v teh programih.

Spričo spreminjanja agrarne strukture, ki jo označuje tudi zmanjševanje kmečkega prebivalstva, posledično vse bolj prevladuje delež nekmečkega prebivalstva tudi na podeželju. Spričo tega dejstva se postavlja vprašanje, kakšna bo bodočnost podeželja oziroma kakšne koncepte uveljaviti v razvoju podeželskih naselij. Ali je tradicionalni vaški kulturni vzorec še uporaben za sedanjí in prihodnji čas? Gotovo je treba tudi na podeželju pustiti prostor za nove kulturne tokove in sodoben način življenja. Toda priložnost za podeželski prostor je prav v tem, da mestnemu prebivalstvu lahko ponudi svojo drugačnost, svojo izvirnost. In ta drugačnost je zgodovinsko pogojena z agrarno produkcijo in kmečkim načinom življenja. Ne glede na delež kmetijskega prebivalstva v podeželski populaciji in na delež kmetijstva v narodnem dohodku bodo podeželski prostor in podeželska naselja odločilno determinirani s kmetijsko proizvodnjo, in to bo nujno treba upoštevati pri gospodarskem in prostorskem razvoju podeželja. Zato bo potrebno pri razvoju kombinirati vse razpoložljive lokalne vire in možnosti ter vzpostaviti močno koordinacijo dela med upravnimi sektorji in službami, ki s svojo dejavnostjo posegajo na podeželje. (Sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino občine Krško)



Razvoj kmetijstva v KS Zdole

KS Zdole je kraj, ki se je v preteklosti razvijal ne glede na vse družbene pretrse in brez posebnih vplivov politike, tako da je bil razvoj bolj ali manj tržno naravn, vsaj za kmetijsko proizvodnjo to lahko trdim.

Iz povsem kmečke krajevne skupnosti so se Zdole razvile v dokaj razvito in solidno naselje s precej dobro razvito infrastrukturo. KS Zdole želi zastaviti svoj razvoj v skladu z osnutkom že izdelanega projekta za njeno celostno urejanje, v njem pa ima pomembno vlogo tudi razvoj kmetijstva. Na tem območju imata zaradi razgibanosti



terena, talnih in klimatskih razmer prednost v razvoju dve panogi, sadjarstvo in vinogradništvo, kar ustreza tudi velikosti kmetij, ki v večini merijo okoli 3 do 4 ha. Omenjeni panogi na površinah take velikosti, ob primerni intenzivnosti in dobrem poznavanju stroke, lahko zagotovita ustrezen dohodek, kar omogoča normalno preživetje kmetije. Zato smatram, da je ena od prednosti gotovo omenjena panoga. Edini problem pri njenem zaživetju bo gotovo predstavljala razdrobljenost parcel, zato bo potrebno dobro sodelovanje med ljudmi in skupno delo. Za uresničenje omenjenega cilja bo nujno zamenjati tudi marsikatero parcelo. Glede izbire ustrezne sadne vrste smatram, da imajo perspektivo razvoja jablane, hruške breskve in jagode, manjši poudarek pa bi namenili razvoju ribeza. Prav tako teren omogoča razvoj vinogradništva, ki se mu bo v bodoče potrebno bolj posvetiti, saj je omenjeno področje tudi vinogradniško razvito in ima tradicijo.

Sicer pa menim, da naj ostale kmetijske panoge razvijajo samo na tistih kmetijah, ki imajo dovolj obdelovalnih površin. V mislih imam govedorejo na zaokroženih kmetijskih površinah, ki so sposobne večino krmne baze pridelati doma. Nekaj takšnih kmetij že imamo, morale se bodo le do konca specializirati in zaživeti. Mislim, da imamo na teh kakor tudi na sadjarsko-vinogradniških kmetijah veliko možnosti za razvoj kmečkega turizma. Tudi razvoja intenzivnega vrtnarstva in zelenjadarstva ne bi smeli izpustiti izpred oči, ker je to dobra priložnost za manjše kmetije, velike do 2 ha. (Jože Kramar, ing. agr., kmetijski svetovalec)

Urejanje prostora

Po dolgoročnem družbenem planu ureja naselje Zdole urbanistični dokument "Prostorsko ureditveni pogoji" – PUP. Trenutno je veljavni urbanistični red "Zdole-Pleterje." Veljavni urbanistični red in planski dokument omogočata naselju Zdole tak prostorski razvoj, da lahko uresniči programe razvoja turističnega naselja na predvidenih površinah.

Predlagam pa, da se KS Zdole aktivno vključi v razpravo o spremembah družbenega plana, ki bo v kratkem v javni razpravi.

Urejanje zemljišč

Za doseg cilja celostnega razvoja podeželja in obnove vasi v krajevni skupnosti Zdole bo potrebno izvesti premik tudi v urejanju zemljišč. Glede na specifičnost zemljišč na območju krajevne skupnosti Zdole pridejo v poštev za urejanje zemljišč naslednje agrarne operacije:

1. **Medsebojna menjava zemljišč.** Za lažje in bolj ekonomično obdelovanje zemljišč bo potrebno zemljišča zaokroževati. Ta cilj je mogoče doseči z medsebojno zamenjavo zemljišč, kajti komasacije zaradi konfiguracije zemljišč skoraj niso možne.

2. **Agromelioracije** so ukrep za izboljšanje pogojev obdelave zemljišč in večje proizvodnje. S krčtvami gozdne zarasti je mogoče pridobiti in zaokroževati večje obdelovalne komplekse. Prav tako je tudi s planiranjem in premiki neravnin na zemljišču mogoče zemljišče usposobiti za strojno obdelavo.

V ukrep agromelioracije sodi tudi naprava poti za izboljšanje dostopa in prevoza na kmetijska zemljišča. Poleg navedenih fizioloških izboljšav zemljišč pa sem sodi tudi izboljšava kemijskih in bioloških lastnosti tal (apnenje in založno gnojenje).

3. **Hidromelioracije** – izsuševanje zemljišč je možno izvesti na posameznih delih zemljišč, kjer obdelavo onemogoča izvirna voda, ali voda zaradi neurejenega odtoka zamočvirja zemljišča. Večjih hidromelioracij sicer ni možno planirati, z ureditvijo in čiščenjem posameznih obstoječih "grab", izkopom prestreznih jarkov in ureditvijo raznih izvirnih vod pa bi usposobili več ha kmetijskih zemljišč.

Nakazanih agrarnih operacij ne bo mogoče izvesti na vseh zemljiščih, vsekakor pa na tistih, kjer bodo kot celota služila za doseg predvidenega programa posamezne kmetije.

Gospodarski razvojni cilji

- evidentiranje in razvijanje znanih in novih tržnih p
- odpiranje novih zaposlitvenih mest s spodbujanjem lega gospodarstva (obr. turizem, dopolnilne dejavnosti itd.).
- gospodarski subjekti (obrtniki, podjetniki, kmetije) ljaljati ekonomske, davčne in druge spodbude (olajšave) za
- iskanje tržišč in izvajanje trženja tudi s pomočjo k
- za doseg opredeljenih ciljev pa je potrebno ustre: infrastrukturo (vodovod, ceste, telefon), zainteresirati ki si mora za to pridobiti ustrezna gospodarska znanj ustrezne projekte za izvedbo opredeljenih ciljev.

Gospodarska infrastruktura

V sklopu izdelave projekta za celovit razvoj podeželja vasi Zdole je potrebno dopolniti komunalno infrastrukturo, tako da potrebe prebivalcev kot za potrebe dejavnosti, se je pokazala za najbolj pereč problem razvoja demografsko ogroženih območij.

Glede na to, da komunalna infrastruktura zajema vodooskrbo, kanalizacijo, ceste, javno razsvetljavo, PT no, predvsem zaradi pomanjkanja denarja in redke podeliti prioriteto. Prvenstvo mora pripasti vodooskrbi in je večinoma oporečna, sistemi so dotrajani, zmožljivost hne, zato smo v letu 1992 pričeli izgradnjo vodovoda Zdole in Razez. Pričetek obratovanja načrtujemo za leta 1993.

Po izgradnji omenjenih področij, to je vodooskrbe, potrebno pristopiti k izgradnji ostale infrastrukture, pri odvisna od vrste dejavnosti, bodisi kmetijstva, dopolnil ali gospodarskih in kulturnih dejavnosti. Za omenjen potrebno izdelati idejne projekte. Hitrost razvoja pa bo sna od finančnih sredstev, pri čemer ne smemo zanemarjati sredstev.

Turizem

Zdole in okolica je krajina, ki sem jo kot domačink otroških in mladih letih. Odšla sem v tujino in se por Spoznavanje se je nadaljevalo, toda z drugačnimi oči so mi postali ljudje, njihova bivališča, delo, običaji in temeljijo na družabnosti, nekakšni kmečki posebnosti, rjenosti". V primerjavi z mestnim prebivalstvom odnos živi v strnjenih naseljih, so tukajšnji ljudje bolj navezani živijo v odvisnosti od vremena, od dela na njivah, tr vinogradih. Odvisni so od rodovitnosti sadnega drevja, k plodove, in gozdov z lesom za različne potrebe, tudi v zimskem obdobju.

Nekdanje povsem kmečko življenje se je v preteklih n tjih precej spremenilo. Mnoga dela in hišna opravila so olajšali stroji, toda v ljudeh še živijo nekdanji običaji, povsem pozabljeni medsebojna pomoč pri ličkanju (koruze, pesem in voščilo ob godovanjih, jurjevanje. "Žive



Fotografije so nastale ob košnji in Jurjevanju na Zdolah radi od te folklorne tudi zaslužili. Verjetno bo, ob dobren in organizatorjih, tudi to izvedljivo. Saj ni nujno, da so je na Mokricah in tudi Zdolani se lahko naučijo pr domače kuhinje...



cionalne jedi ob zaključku večjih in pomembnejših kmečkih del, cerkvenih praznikov, navade ob ohceti, krstih itd.

Na Zdolah in v okolici je mogoče videti tudi še stare kmečke hiše, gospodarske objekte, kot so podi za mlačev žita, kozolci, hlevi za govedo in prašiče. Tudi vozovi, lesene brane in drugo orodje je še ponekod "pod streho". V lesenih vinskih hramih, organsko vezanih na vinograd, so še preše, sodi, druga posoda in oprema.

Vse to je lahko temelj kmečkega turizma na Zdolah in v okolici, sicer pa je skrajni čas za "reševanje" in zaščito posebnosti, ki bodo vedno bolj zanimali ljudi, sodobne domače in celo tuje turiste.

Na osnovi omenjenega bo potrebno:

1. pregledati in evidentirati krajinsko in prometno primerne lokacije za kmečki turizem. Pri tem naj bi imele prednost in dobile ustrezno stimulacijo kmetije, ki imajo v okviru gospodarskega dvorišča stare objekte in primerno stavbo za adaptacijo, ki bi omogočila sprejem gostov. Proučiti bi morali tudi ostale, zlasti "osebne" pogoje, nagnjenost do gostinsko-turistične dejavnosti;

2. evidentirati objekte, katere naj bi sporazumno z lastniki zaščitili in za njih organizirali tako vzdrževanje, da jih ohranimo za prihodnost. Služili naj bi ogledu v okviru "lastne" turistične dejavnosti lastnikov, ali pa bi ti sklenili ustrezne pogodbe s posrednikom. Ob tem naj omenim, da so na območju Zdol tudi nekaj sto let stari hrami, v katerih bi lastnik lahko ponudil gostom vino in še kaj;

3. evidentirati osebe, opravila in stare običaje, ki bi jih lahko pokazali turistom na osnovi prednaročila, ali po dogovoru. Preučiti je treba možnost, da se ustanovi "stara kmetija" kot muzej z vsemi pomembnejšimi objekti, hišo, opremo in orodji.

Preko Zdol poteka vinska cesta z Bizelskega proti Sremiču, zato so prometne razmere ugodne za razvoj turizma. Znanih je nekaj intesentov, toda ponudba naj ne obsega samo telesne hrane in pijače

Čim dedec nekaj naredi, misli, da je njegovo že naj...?

Težko je reči, ali je to praznik moških ali salam, vsekakor se je tudi letos, že dvaintrideseti, na 40 mučnikov v Vrtovškovi gostilni v Sevnici trlo dedec in salam. V sredo, 10. marca, se je vabilu društva salamarjev odzvalo okrog 200 obiskovalcev. Samih moških, ker je ukoreninjena navada, da na ta dan v Vrtovškovo gostilno ženska noga ne stopi.

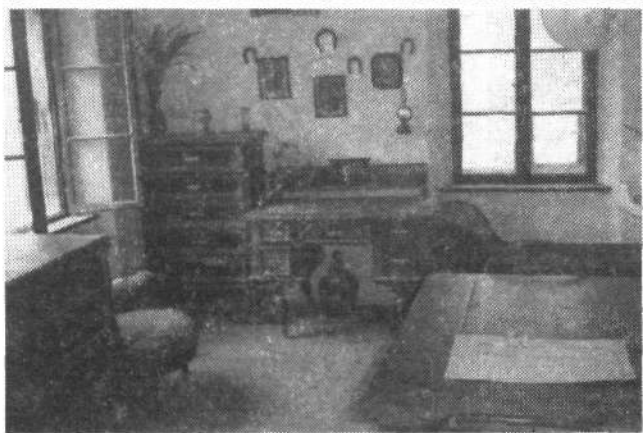
Pravzrok za začetek teh srečanj, salamiada imenovanih, je bila stava med dvema salamarjema, Petrom Vrtovškom in Rudim Mlinaričem, sklenjena leta 1963. Kmalu se jima je pridružilo še več izdelovalcev domačih salam in tekmovalni duh je pokazal svojo moč. Letos je komisija ocenila 73 vzorcev salam in 15 vzorcev klobas. Ugotovili so, da je njihova kakovost zelo visoka in komisija je imela težko delo, saj se ni bilo preprosto odločiti za najboljši vzorec. Pri salamah se ocenjuje okus in videz, pri čemer mora imeti večjo težo okus.

Med salamarji je zmagal Karel Rožman iz Brežic, drugi je bil Jože Smodej iz Novega mesta, tretja pa je bila Dragica Cesar, tudi iz Novega mesta. Pri klobasah je bila najboljša Ada Kozmus, drugi je bil njen mož Bojan Kozmus (oba iz Sevnice),

tretji pa Jože Mrak z Rateža.

Društvo salamarjev se zahvaljuje vsem sponzorjem za darila in pomoč pri izvedbi salamiade, predvsem pa krškemu Agro-kombinatu – Vinski kleti Kostanjevica, sevnškemu Mercatorju in Inpletu, brežiški Klavnic... Vse ljubitelje izdelovanja domačih salam vabimo na prihodnjo, 33. salamiado, ki bo 10. marca 1994 v sevnški gostilni Vrtovšek. Dodajmo še podrobnost: lastnik gostilne, Franci Vrtovšek, je pred dobrim mesecem tragično preminil, še prej pa je oddal gostilno v najem. Ob tem je najemniku zastavil hud pogoj: salamiada se mora nadaljevati. Vrtovšek se je namreč silno veselil, da bo odslej imel dovolj časa in se bo lahko temeljito posvetil organizaciji teh letnih srečanj. Zato se bo salamiada zanesljivo nadaljevala!

B. K.



(vina). Turistom bo potrebno v bodoče ponuditi več, tudi duhovno in kulturno hrano. Ob sodelovanju ustreznih strokovnjakov – etnologov, gostincev, ljudi, ki so zainteresirani za razvoj turizma na širšem področju občine ali regije, in ne nazadnje tamkajšnjih prebivalcev bi lahko usposobili turistično ponudbo na visoki kulturni in finančno donosni stopnji.

Turistične agencije ali pa posamezna zdravilišča, kot so Čateške, Dolenjske in Šmarješke Toplice, bi lahko organizirali za svoje goste izlete tudi v "turistični kompleks Zdole" in ne le v samostan Pleterje ali Kostanjevico. (Marica Živič)



Nekoč so tu perice res prale - danes je to le še folklor ob romantičnem izviru pod Zdolami.

Družbene dejavnosti

Razvoj družbenih dejavnosti v krajevni skupnosti Zdole bo možno načrtovati, ko bo posnet interes prebivalstva na tem področju ter izoblikovana razvojna filozofija posamezne vasi. Predpogoj je prav gotovo absolutno spoštovanje prostorske zasnove posamezne vasi

Pišečani bodo obnovili domačijo Maksa Pleteršnika

Danes, ko govor tako rad zaide k slovenstvu, se res velja spomniti človeka, ki je za slovenstvo predvsem veliko naredil. To je bil profesor Maks Pleteršnik, posavski rojak, doma iz Pišec, sestavljač velikega slovensko-nemškega slovarja s konca prejšnjega stoletja. Letos mineva 70 let od njegove smrti, prihodnje leto bo stoletnica izida prvega od dveh delov slovarja. Obe obletnici bi želeli v Pišecah dostojno zaznamovati, zato je tamkajšnje turistično društvo vzelo Pleteršnikovo domačijo od njegovih potomcev v najem in se lotilo velike akcije za njeno obnovo. Svojo namero so pretekli teden predstavili javnosti.

Maks Pleteršnik se je v Pišecah rodil in tam umrl. Vmes pa je kot gimnazijski profesor za (klasične) jezike služboval v Mariboru, Celju, Kranju, Gorici, Trstu in Ljubljani. Poleg jezikov ga je zanimalo še marsikaj. Objavil je razprave o grški in srbski literaturi, zgodovini Slovencev, značajih narodov (Slovencev, Hrvatov, Srbov), prevajal, tudi iz ruščine in nemščine, napisal povest. Najpomembnejše in najbolj obsežno pa je njegovo jezikoslovno – leksikografsko delo. Zbral je zapisano in narečno slovensko besedje (izločil pa vse grobe nemščine in novotvorbe) ter ga uredil in sam, jezikoslovci pravijo, da odlično, prevedel v nemščino za veliki Slovensko-nemški slovar. S finančno podporo ljubljanskega škofa Wolfa, enega redkih, ki so na Slovenskem imeli poleg posluha na voljo tudi denar za to, je izšel v dveh knjigah, leta 1894 in 1895. Vse delo za slovar je Maks Pleteršnik opravil skoraj sam v desetih letih, in to današnje poznavalce kar malo osuplja. "To lahko razložimo le z nacionalnim idealizmom, ki nima meja," meni prof. dr. Franc Jakopin, današnji nadaljevalec Pleteršnikovega dela. A vseeno ga je opravil temeljito in natančno,

tako da velja za največje slovarsko delo na Slovenskem vse do današnjega Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Precejšen del besedja iz Pleteršnikovega slovarja je – razumljivo – že zastarel, vendar je ta knjiga ostala nepogrešljiv vir za slovanske etimološke slovarje.

Pri obnovi domačije gre pravzaprav za cel "Pleteršnikov kompleks": blizu 200 let staro hišo dobre gradnje, kozolec, hlev, kapelico s kipom, čebelnjak in ob vsem tem še konzerviranje opreme. V hiši nameravajo urediti spominsko sobo s stalno zbirko iz Pleteršnikove zapuščine. Odbor za obnovo je ocenil, da bi za najnujnejše potrebovali ok. 4,5 milijona tolarjev. Svoje deleže naj bi prispevali Turistično društvo in Občinska turistična zveza, krajevna skupnost, SO Brežice, Slovenska matica in okoli petino sponzorji. Obrnili so se na pišeške rojake po Sloveniji in okoli 70 jih je že obljubilo svoj prispevek. Dva veliki podjetji, Smelt in Lek, sta prošnjo že zavrnili, na odgovore iz Posavja pa še čakajo. Pričakujejo, da se bodo odzvale šole... Organizirali bodo razne prireditve in izkupiček namenili za obnovo. Začeli so že preteklo nedeljo z nastopom tria Novina.

ter izgradnja potrebne infrastrukture, ki ne bo ekološko obremenjevala okolice. Izhajajoč iz dogovorjenih ciljev, vidim naslednje možnosti na področju družbenih dejavnosti:

– program obnove kulturnih spomenikov v letu 1993, ki ga predlagamo v soglasju z Zavodom za spomeniško varstvo. Program zajema: statično sanacijo, obnovo strehe in restavracijska dela na podružnični cerkvi sv. Vida v vasi Kostanjek, obnovo kapelice na križišču na Zdolah, rekonstrukcijo in prezentacijo romarske poti Zdole, obnovo celotnega objekta Leseni hram Zdole ter obnovo zgradbe in strojnega dela Petrovičevega mlinarja;

– kulturne dejavnosti, ki jih bodo organizirala društva na lokalnem nivoju, zainteresirani domači podjetniki in nosilci družinskih kmetij: trgatve v vaseh Kostanjek, Ravne, Zdole in Pleterje; kožuhanje koruze na posameznih kmetijah; kostanjevi dnevi v Kostanjku in tudi drugih vaseh; kolone; jurjevanje na Zdolah; živinski sejmi; poletni tabori (rezbarji – podobarji, likovne delavnice, jamarji). Zdole kot podeželje lahko ponudijo mestnemu prebivalstvu svojo drugačnost, svojo izvirnost, ki je pogojena s kmečkim načinom življenja v naših vaseh;

– športno-rekreacijske dejavnosti. Možnosti so naslednje: pohodništvo, kolesarjenje, gobarstvo, rekreacijski centri (že izdelan idejni projekt Rekreacijski center Kostanjek – trim steza, tenis, kmečki turizem);

– izobraževanje in usposabljanje prebivalstva kot zelo pomembno področje, npr. organizacija tečajev za prebivalstvo za intenziviranje kmetijstva, urejanje infrastrukture, razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, drobno gospodarstvo ter gospodarski in socialni razvoj. Potrebno bo določiti nosilca izobraževanja v okviru tega projekta. Izobraževanje prebivalstva bi moralo potekati na posameznih zainteresiranih kmetijah oz. v vaseh. Posebna pozornost bo morala biti namenjena izobraževanju mladine na podlagi njenih interesov in tudi usmerjanja mladih ter nezaposlenih v aktualne poklice za razvoj teh vasi. Mlade je potrebno vzpodbuditi in čimbolj aktivno angažirati v razvojnih aktivnostih ter jim hkrati omogočiti zadovoljevanje specifičnih potreb in jim tako dolgoročno zagotoviti življenjske možnosti. – Starejši prebivalci so normalni sestavni del naših vasi, zato jim je potrebno zagotoviti njihovo oskrbo doma, ker je to najbolj humano in naravno in ker starejši ljudje prenašajo izkušnje in tradicionalne vrednote na mlajše generacije. (Vida Ban)

Glede na pomen Pleteršnikovega dela za slovenstvo imajo člani pišeškega odbora prav, ko trdijo, da bi obnova morala biti vseslovenska akcija. Vendar ne bo prvič, če bo glavnina breme-

na znova ostala na plečih domačinov zanesenjakov. Začetek daje to slutiti: od povabljenih se predstavitev niso udeležili npr. predstavniki Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in Turistične zveze Slovenije.



Odbor za obnovo Pleteršnikove domačije (od leve): Martin Dušič, ravnatelj OŠ Pišce, Marjanca Ogorevc, predsednica Turističnega društva, in Franc Ornik, župnik v Pišecah, ki je za predstavitev posodil originalni izvod Pleteršnikovega slovarja. Šola se bo v akcijo vključila tudi z obsežnim projektom o življenju in delu Maksa Pleteršnika ter njegovem vplivu v slovenskem prostoru.



Na dobro pripravljen ogled domačije in tiskovno konferenco ob začetku akcije je odbor povabil tudi predstavnike republiških ustanov. Prof. dr. Jože Toporišič (na levi sliki) s Filozofske fakultete v Ljubljani je spregovoril o Pleteršnikovem življenju in delu, prof. dr. Franc Jakopin, ki je v Pišce prišel kot predstavnik SAZU in Slovenske matice, pa je podrobneje predstavil slovar, njegove odlike in pomen.

Pleteršnikova delovna soba s staro opremo. Na stenah po hiši visijo poleg fotografij tudi listine: častnega meščana Ljubljane, častnega člana Slovenske matice... Ob upokojitvi je bil prof. Pleteršnik počaščen celo z viteškim križcem cesarja Franca Jožefa.

Terme – d. d., ki ne potrebuje garanta za najetje tujega kredita:

Stroški so enaki, kakovost pa prinaša profit

To je eden od temeljev filozofije uspeha v čateških Termah

Skupna vrednost naložb v Terme Čatež bo v letu 1993 znašala okrog 12.000.000 DEM. Od tega je za okrog dve tretjini lastnih sredstev, tretjina pa posojil. Vse te investicije bodo končane letos aprila oziroma novembra, od njih pa pričakujejo še večje donose. Poudarjanje povečanja donosov se je zdelo ing. Borutu Mokroviču, generalnemu direktorju Term, očitno potrebno zato, ker je že v lanko poslovno poročilo, namenjeno delničarjem, zapisal, da je njihova delniška družba v tretjem letu poslovanja dosegla profit (pred razdelitvijo) v višini 14 % od prihodka. Profit znaša 111.624.184 SIT, predlagajo pa izplačilo dividend za navadne – redne delnice v višini 19,68 %, od tega 15,68 % v delnicah in 4 % v gotovini. Vrednost delnic so sklenili preizkusiti tudi z njihovo ponudbo (letos aprila) na ljubljanski borzi in po zagotovilih finančnikov pričakujejo ugoden odziv.

Terme Čatež so namreč lani dosegle 7,2 % nočitev v Sloveniji in se s tem uvrstile na tretje mesto v državi, takoj za Portorožem in Ljubljano. Število nočitev so glede na leto '91 povečali za 16,6 %, število tujih nočitev pa za 32,7 %. Tej zgodbi o uspehu velja dodati še zagotovilo, ki ga je novinarjem dal na tiskovni konferenci (18. marca) Borut Mokrovič, da so se pogoji za njihovo podjetje poslabšali ravno toliko kot za vsa ostala v okolici, ali pa celo bolj. Nič več namreč ni turistične reke, ki se je valila po dolenjk, ni več navala tujcev, ker marsikje še ni jasno, koliko smo res ogroženo območje, padel je standard naših državljanov... Je pa po drugi strani res, da smo Slovenci izgubili relativno ceneno in ugodno hrvaško Jadransko morje, da je za v tujino standard marsikomu upadel in da se postopoma, z intenziviranjem delovnega ritma, pričenjamo zavedati pomena oddiha.

Terme Čatež so zadnja leta vlagale predvsem v svojo infrastrukturo, svoj kompleks so hotele narediti zanimiv, mu dati vsebino. To jim je očitno tudi uspelo. Bazen in termalna riviera, fitness centri in ostale dopolnilne dejavnosti so pritegnile obiskovalce. Tudi letos niso vlagali v nastanitvene zmogljivosti, pač pa v adaptacije (tudi prekritje mokriškega gradu), vsebino in izboljšanje kakovosti. Tudi naložbi, ki ju bodo letos zaključili, bosta Termam povečali atraktivnost in jih po tej plati pahnili na vodilno mesto v Sloveniji.

Termalna riviera bodo še razširili, dodali ji bodo štiri vzpo-

redne drsalnice, hitro reko, pristan za čolne in vodomot na jezeru... Termalno kopališče naj bi postalo zanimivo kar osem mesecev na leto, toliko, kolikor traja sezona kampiranja. Zaključek teh del pričakujejo do 25. aprila. Druga pridobitev za Čatež pa bo največji pokriti bazen v Sloveniji – termalna riviera v zimskem delu sezone, obogatena s fitness centrom, drsalnico, nepravilno obliko obale bazena, kjer bodo masažni curki... Tisoč dvesto kvadratnih metrov vodne

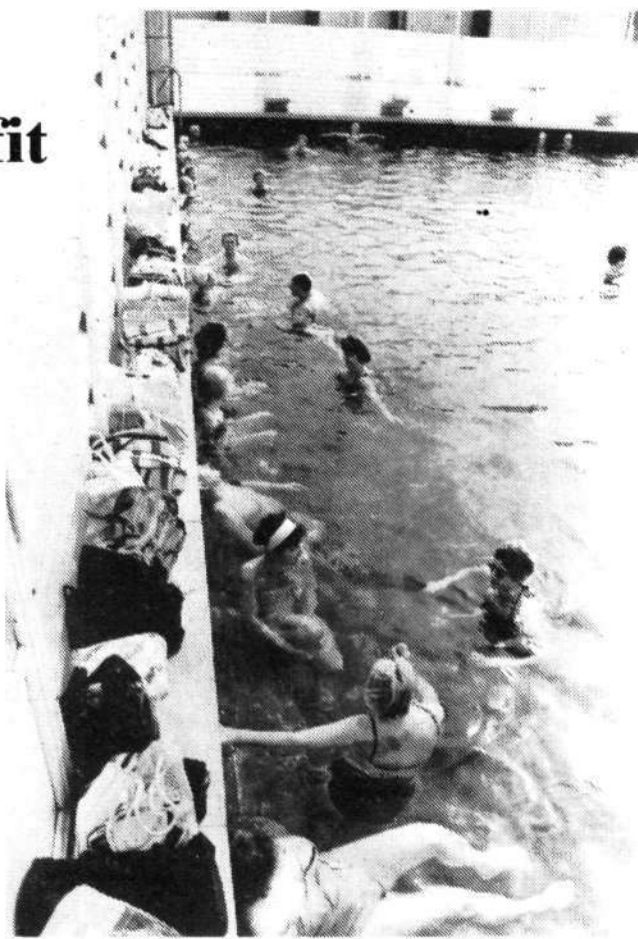
površine, pokrite z atraktivno kupolo, ki jih bodo lahko vključili v ponudbo naslednje zimske sezone. Tudi voda je v njihovih bazenih brezhibno čista, saj so namestili dovolj močne in učinkovite čistilne naprave, da lahko mirno stojijo za to trditvijo. Sploh če upoštevamo trenutno stopnjo onesnaženosti morja in rek... Zimski bazen bo nared do novembra, tako je, tudi vpricho novinarjev, zagotovil tudi predstavnik izvajalca del, trboveljskega Rudisa.



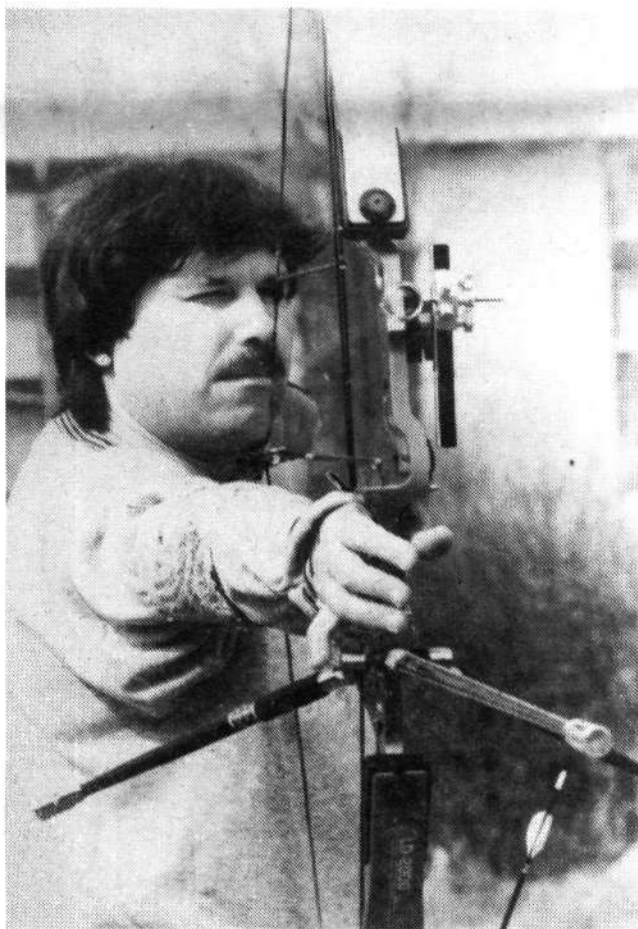
Nekaj hiš na območju kampa bo treba žrtvovati, a tu neke bodo nastale novosti, ki naj bi ponudbo čateških Term povzdignile na raven ekskluzivnosti in v vrh slovenskega turističnega posla. Do jeseni bodo tam zgradili pristan za čolne na jezeru, razširili termalno riviero in jo opreмили z drsalnicami in vsem, kar še sodi zraven, dodali fitness centre in največji pokriti (z atraktivno kupolo in drsalnicami) bazen na Slovenskem. V Mokricah se bodo s pomladjo pričeli tečajji golfa, igrišče bo imelo 18 lukenj... (Foto: Črt Čargo)

S tem bodo Terme Čatež počasi zaključile svojo strategijo razvoja, s tako ponudbo si upajo nastopiti tudi na svetovnem tržišču. Investicije v izboljšanje kakovosti ne bodo odprle poslovnih možnosti samo Termam, pač pa celi regiji. Čatež bo namreč zgradil še nekaj dodatnih nočitvenih zmogljivosti, a v ves projekt se lahko mirno vključi še okoliško prebivalstvo, saj ponudba, kot jo bodo zagotovili tam, potrebuje še niz manjših hotelčkov, penzionov, spremlja-jočih dejavnosti. Vse to vključuje stroka v pojem turističnega kraja!

Tudi to lahko počnete na travnikih okrog Čateških Term (Foto: Črt Čargo).



Tiskovno konferenco so gostitelji v čateških Termah zaključili z vabilom "k skromnemu prigrizku", kot se je izrazil direktor Mokrovič. Ob takih priložnostih se pri njih vedno sila potrudijo, ker se zavedajo, da tudi ta vtis ni zanemarljiv. Sicer pa lahko nastaja tak vtis samo na podlagi dolgoletnega trdega dela, kopičenja znanja in izkušenj... Vsega tega gost, ki pride na njihovo termalno riviero, v kamp, na tenis, kegljanje, fitness, v Mokrice na golf (mimogrede: spomladi bodo odprli šolo na vadbišču za golf in veliko igrišče z 18 luknjami) ali jahanje, sploh ne opazi. Ugotovijo pa takoj, če kaj ne steče tako, kot bi moralo. Temu se reče kakovost. (Foto: Črt Čargo)



Izpitni center Krško

Lani manj kandidatov za voznike

Pri izpitnem centru v Krškem je bila lani uspešnost na izpitih za voznike na ravni povprečja zadnjih let, število kandidatov pa se je precej zmanjšalo. Za teoretični del izpita se jih je prijavilo 3.432, to je 878 ali petina manj kot leto prej. Uspešno ga je opravilo 1.748 prijavljenih ali 50,93 %. Za izpit iz vožnje v vseh kategorijah se je prijavilo 2.828 kandidatov, to je 236 ali 7,7 % manj kot prejšnje leto. Uspešnih je bilo 1.657 ali 58,6 %.

Medtem ko so kandidati v avto šolah vozili povprečno 33 ur ali eno več kot prejšnje leto, pa se zaradi varčevanja in hude konkurence zmanjšuje število obveznih ur predavanja na tečajih. Po oceni predsednika izpitnega centra Ivana Petrišiča se zato že slabša teoretično znanje kandidatov. Menda si znajo priskrbeti tudi kopije izpitnih vprašalnikov in se potem rešitve naučijo na pamet. Zato bi po mnenju predsednika kazalo pripraviti več verzij vprašalnikov. Povečanje števila avto šol je v glavnem omogočilo prerazporeditev kan-

didatov med njimi, za spoznanje se je izboljšalo izobraževanje, vendar so bila pričakovanja večja. Znatno izboljšanje pa kažejo uspehi ponavljalcev izpita iz vožnje, kar bi lahko pomenilo, da jim avto šole posvečajo večjo pozornost.

V primerjavi s slovenskim povprečjem (58,8 %) je pri nas rezultat teoretičnega preverjanja slabši za skoraj 8 % in tudi za sosednima centroma v Celju in Novem mestu zaostaja za skoraj 5 %. Pri preizkusu vožnje je slovensko povprečje (56,4 %) slabše za dobra 2 % (56,4 %), enako tudi v sosednih centrih (Celje 51,1 %, Novo mesto 55,5 %). Ivan Petrišič k temu dodaja še "rezultate iz prakse": če bi sodili po nesrečah s hudimi posledicami, bi lahko rekli, da zanje ni toliko krivde pri vzgoji kandidatov, saj vozniki v prvem letu povzročijo najmanj takih nesreč, medtem ko se njih število po petih letih vozniskega staža naglo zvišuje.

Kakovost, izobraževanja za voznisko znanje hočejo v krškem iz-

pitnem centru vzdrževati na visoki ravni, zato je stalno izobraževanje inštruktorjev in članov izpitne komisije ter spoznavanje novosti na tem področju ena prvih nalog. Hkrati pa se zavzemajo za čim boljše pogoje za učenje in preverjanje znanja. Ivan Petrišič ugotavlja, da se v zadnjem v urejanju prometa premika na bolje.

Lani je imela izpitna komisija nekaj manj kot 4 milijone prihodkov od izpitnih pristojbin z obrestmi. S tem so poravnali OD in plačila po pogodbi o delu, ostanek je bil premajhen za vse materialne stroške. Izpitni center bo zato predlagal, da se tudi prijavne takse, ki jih zdaj jemlje država (lani jih je bilo za 1 milijon 176 tisoč) štejejo za prihodek centra, da se izpitne pristojbine zvišajo za najmanj 25 %. Vse pristojbine in takse naj bi šle v integralni proračun, potem pa naj bi upravni organ prevzel popolno odgovornost nad finančnim poslovanjem.

PODPIŠITE ČASTNO IZJAVO VOZNIKA

Akcija podpisovanja "Častne izjave voznika" sicer traja že kar nekaj časa, mnenja o učinkovitosti svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu po posameznih občinah so deljena. Odvisno od tega, koga sprašuješ: tiste, ki bi morali sodelovati, ali one druge, ki sodelovanje in akcijo pričakujejo od prvih. Zato smo sklenili, da sploh ne bo škodilo, če se vanjo vključi tudi Naš glas.

Spoštovani bralci!

Objavljamo kupon, s katerim vam bomo omogočili podpis "Častne izjave voznika", ne da bi morali tekati za podpisnimi mesti in obrazci. Izrežite kupon, pošljite nam ga po pošti, mi pa vam bomo poslali listino z izjavo in nalepko. Kupon nam pošljite na naslov: Naš glas – skupščinske delegatske informacije ("Častna izjava voznika"), Cesta krških žrtev 23, 68270 Krško.

ČASTNA IZJAVA VOZNIKA

Voznik sem in zavedam se tragedij, ki se dogajajo na naših cestah. Preveč ljudi in predvsem preveč otrok izgubi življenje v prometnih nesrečah. Številni so tudi tisti, ki preživijo, a ostanejo trajni invalidi.

Vem, da lahko tudi sam prispevam k temu, da bodo naše ceste varnejše in prijaznejše. Za to sem pripravljen nekaj storiti. Najmanj, kar lahko naredim, je to, da sem vsakokrat, ko sedem za volan, trezen, da si pripnem varnostni pas, prižgem luči in svojo hitrost prilagodim razmeram na cesti. Z drobnimi pozornostmi, ki jih izkažem sodelavcem v prometu, pa lahko prispevam nekaj tudi k boljšemu in varnejšemu počutju nas vseh.

Tudi v okolju, v katerem živim in delam, bom v okviru možnosti, ki mi jih daje moj družbeni položaj, spodbujal aktivnosti za večjo varnost prometa.

S podpisom "Častne izjave voznika" svojo pripravljenost tudi javno razglasim.

NAŠ GLAS

ČASTNA IZJAVA VOSNIKA

PRIIMEK IN IME

STAROST LET

NASLOV (KRAJ, ULICA)

POŠTNA ŠTEVILKA IN POŠTA

PODPIS

S podpisom potrjujem, da sprejemam častno izjavo voznika.

SPV Republike Slovenije
Naš glas Krško

Mlad, a ne neumen voznik!

Tak je naziv akcije, ki se je je lotila mednarodna organizacija za preventivno varnost (PRI), ki združuje preko 20 nacionalnih organizacij in v katero je vstopila tudi Slovenija. Cilj akcije je izboljšanje varnosti v cestnem prometu, ciljna skupina pa so mladi vozniki vsega sveta.

Podatki dokazujejo, da so mladi vozniki in potniki, če jih primerjamo z ostalo populacijo, preveč številno udeleženi v nezgodah s hudimi poškodbami ali s smrtnim izidom. PRI želi storiti vse, kar je mogoče, da karseda zmanjša to število izgubljenih

življenj in trajnih invalidov. Po podatkih zahodnih držav prometne nezgode bolj ogrožajo mlade kakor bolezni. Število izgubljenih (pričakovanih) let življenj je večje zaradi prometnih nezgod kakor zaradi raka ali obolenj srca in ožilja.

Bistveno bolj od ostalih udeležencev v cestnem prometu so ogroženi mladi v starosti 15–24 let, nič bolje pa tudi ni z njihovimi sopotniki, ki so običajno enake starosti. Mladi, ki jih raziskave uvrščajo v visoko rizično skupino, vozijo veliko (nad 20.000 km letno), predvsem ponoči, ob

koncih tednov, za zabavo (disko klubi, kino...), pogosto prehitro in pod vplivom alkohola, ali drugih narkotičnih sredstev, vključno z učinki, ki jih na vozniku pušča preglasna glasba (na plesišču ali v avtu) in dražje luči diskotek. Med udeleženci nezgod na teh nočnih vožnjah so na prvem mestu mladi moški vozniki, med žrtvami pa je zelo veliko mladih sopotnikov obeh spolov. Več kot polovica teh mladih ima zelo nizko stopnjo izobrazbe, zaposleni so predvsem v izrazito moških poklicih,

prevozno sredstvo jim je statusni simbol, ki pa ga zaradi vozniške neizkušenosti in mladostne vihravosti ne obvladajo. Ta statusni simbol je pogosto motor, star in slabo vzdrževan avtomobil ali športni avtomobil.

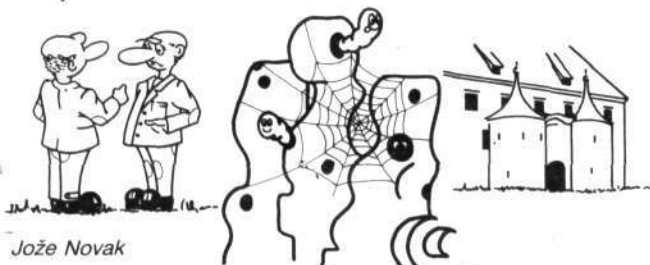
Mladi imajo sicer vse psihofizične lastnosti kot odrasli in so po tej plati lahko solidni vozniki. Obremenjuje pa jih vihravost, neizkušenost v prometu in pri alkoholu, pogosta nagnjenost k tveganju. Mnogokrat vzroki, ki pripeljejo do nezgod s hudimi posledicami, namreč niso v storjenih napakah voznikov, ampak v kršenju pravil. To sicer lahko pomeni obliko odpora do avtoritet, a posledice so smrtno žrtve in neozdravljive invalidnosti.

Da bi zmanjšali število tovrstnih nezgod, so si v PRI zastavili

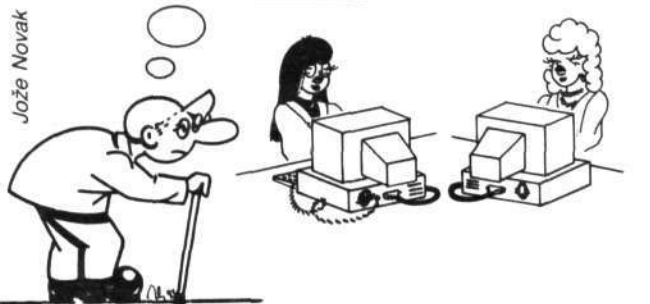
obsežen načrt ukrepov. Večino med njimi so družbe sicer uporabljale že prej, a ocenjujejo, da je šlo za vse premalo sistematično in usklajeno delo. Zato se nameravajo sedaj lotiti dela načrtno. Za začetek pa vam, tudi mladim voznikom, v imenu celotne humane akcije za zmanjšanje števila žrtev prometnih nezgod ponujamo prvi korak. Podpišite "Častno izjavo voznika" in se držite njenih določil. Pri podpisu vam lahko pomagamo, pri vsem ostalem pa se boste morali obrniti na sebe in svojo (za)vest. Postopoma boste morali dojeti, da svoje odraslosti ne dokazujete s pretiranim izkazovanjem poguma (za volanom svoje smrtonosne kletke), pač pa je vaša moč ravno v tem, da se držite omejitev, ki ste si jih zadali sami!



GLEDE NA TO, DA JE SEDAJ V MODI SPREMIJALJE IMENI IN Z OZIROM NA TO, KOLIKO DEJAVNA SE JAVLJA KULTURI, BI KAZALO PREIMEHOVATI TUDI "FORMO VIVO" V "FORMO MORTIS"...

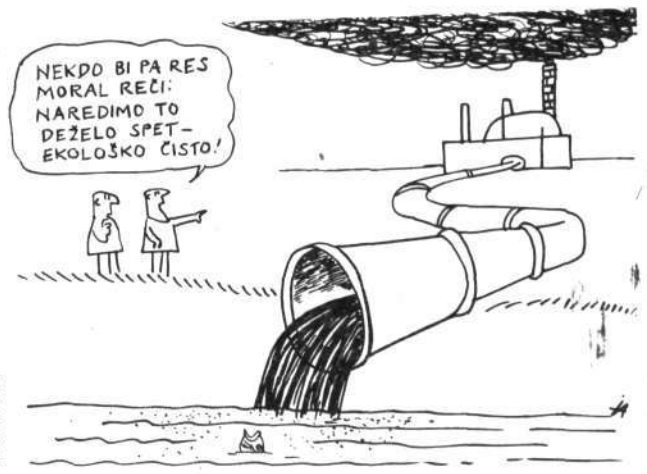


SAJ MI ČUDNO, DA NAM GRE TAKO SLABO. KAMORKOLI PRIDEM, POVSOD GLEDAMO TELEVIZIJO MED DELOVIM ČASOM.



Pa še ena naše pustne šeme

Izrečana nagajenka Stanislav Koletič in Janez Čučnik (prvi in drugi z desne) sta svojo večerjo dobila. Poleg se je povabilo še deset kolegov, ki pa se niso ravno odrezali, saj jih nekaj ni prišlo. (Manjkal je tudi "duhovni oče" prve nagradne uganke, Franc Bračun.) Zazleli so si sardelic. Murkov Srečko jih je nabavil dovolj in potem je pač moštvo stopilo skupaj in se potrudilo, da pomlati ves presežek. Na koncu so le še vprašali: Kakšen presežek? Ribiči pač. Nagajenka sta si izmenjala tudi darili: eden je dobil ribo velikanko (izrezljano iz lesa), drugi pa nekaj trnkov – najbolj primernih za lov na morske pse velikane. (Foto: Ljubo Potočnik).



V BREŽIŠKEM SDK IMAJO PA SRBOMRVAŠČHO SE VEDNO ZA URADNI JEZIK...



Letna konferenca Slovenske ljudske stranke v Krškem:

"VODILI BOMO SKRIVNO EVIDENCO O OBNAŠANJU NAŠIH DELEGATOV V SKUPŠČINI IN PARLAMENTU!"

je v svojem referatu zagotovil predsednik SLS v Krškem, Branimir Vodopivec

"Mineva leto dni, odkar smo se na konvenciji v Mariboru preimenovali iz za večino članov spoštljivo zveneče Slovenske kmečke zveze v Slovensko ljudsko stranko. Na področju vsebinskega preoblikovanja programa in širjenja programskih hotenj preko okvira Slovenske kmečke zveze res nismo bili kaj dosti uspešni. Ostajam v upanju, da bomo premagali to težavo, ravno danes..." Tako je v prvem delu svojega poročila predsednik krške podružnice Slovenske kmečke zveze, Branimir Vodopivec, napovedal del nalog, ki naj bi jih udeleženci opravili na svojem letnem zboru, 14. marca letos.

Predsednikovo poročilo in zlasti kasnejša razprava sta se lotila kopice problemov, s katerimi se srečujejo prebivalci Posavja, in do njih so opredelili svoja mnenja v devetnajstih sklepih. Lahko pa k sklepom pripišemo še nekaj drobtin. Beseda je tekla tudi o centralizaciji odločanja v Ljubljani in enotnosti posavske regije. Miroslav Mikeln, načelnik Medobčinskega inšpektorata, je pripomnil, da nam enotnosti regije ne kroji nihče v Ljubljani, pač pa si jo moramo zagotoviti sami. Prenehati moramo z medsebojnimi neproduktivnimi spori in sumničenji in nastopiti skupno s svojimi zahtevami v Ljubljani. Dokler bomo neenotni, bomo šibki in vzvišenost Ljubljane do podeželja bo lahko samo še večja. Postajamo kloaka Slovenije, prve garniture iz centra zlepa nihče ne spravi k nam na razgovor, za vratom imamo NEK in vse slabo, kar sodi k njej. Besedovanja o nukleariki je bilo veliko, a ob tem so se udeleženci spomnili, da je bila pred leti "izdana brošura o nevarnostih, ki jih prinaša jedrska elektrarna. Brošure niso razposlali in razdelili ljudem, ostala je na policah krajevnih skupnosti. Brošuro da je treba razdeliti, hkrati pa ljudi seznaniti z bistvom mnenja skupščinske komisije o nepravilnostih, ki so nastajale med gradnjo te elektrarne – tako, da se zapiše, razmnoži in razdeli.

V razpravi o nadaljnjem delu Slovenske ljudske stranke so udeleženci sklenili, da njena krška podružnica pristopi k Slovenski nacionalni zvezi, Francu Šušteršiču, upokojencu iz TE Brestanica, so dali nalogo, da skliče iniciativni odbor za ustanovitev zveze upokojencev pri stranki, Francu Češnovarju za gospodarsko zvezo in Aleksandri Libenšek za delavsko zvezo. Izhodišča stališča ob ustanavljanju vsake izmed zvez so (med drugim) naslednja: Upokojenci imajo dosti znanja in izkušenj in treba je najti način, da jih uporabimo. Eden izmed ciljev zveze upokojencev pri SLS je tudi nacionalna pokojnina: če se bodo ljudje zavedali, da so na starost vsaj za silo preskrbljeni, bodo gotovo podjetnejši. Tudi sicer naj ne bodo razlike med pokojninami tako drastične, kot so sedaj. Velik del kmetijstva držijo pokonci ravno ljudje, ki so blizu upokojitvi ali pa so že upokojenci. Zaradi take številčnosti naj

bi zveza omogočila tudi organizacijo vzajemne pomoči. Z ustanovitvijo gospodarske zveze prehaja SLS v pravo stranko, pokrivala bo širše področje dejavnosti in pridobila na moči. Nacionalna zveza je najmlajša pri SLS. Rosana Rijavec: "Obravnava probleme delavcev in kmetov naše dežele, ki je sicer res odprta, a preveč. Med osnovnimi načeli te zveze je tudi reševanje nepravilnosti, nastalih pri dodeljevanju državljanstva, ter zagotovitev,

da se bodo tudi tujci, ki živijo v naši državi, prilagodili nam, našemu načinu življenja... Pred volitvami so bile vse stranke polne skrbi za slovenstvo, sedaj pa je vse potihnilo." Aleksandra Libenšek je sprejela nalogo za ustanavljanje delavske zveze pri SLS, ker gre ob Vidmu za obstoj Posavja in bodo delavci, če se znajdejo v stiski, prisiljeni vdreti na njive in travnike. Videm in vse tovarne zaposlujejo, po njenih besedah, veliko polkmetov, ki so dobri delavci tako doma kot v proizvodnji. Tudi te je treba zaščititi pred nezaposlenostjo. Franc Bogovič je opozoril še na dejstvo, da se v politični kuhinji vse prevečkrat pojavljajo poskusi, da bi nekdo tretji sprl delavce in kmete, čemur se je treba upreti.



Od prvih zborov, ki jih je Slovenska kmečka zveza sklicevala v skoraj polni veliki dvorani krškega Kulturnega doma, se je udeležba postopoma umirila na (za politična zborovanja) razumno mero: okrog pol velike skupščinske seje dvorane. Nekaj je prinesel čas, nekaj lepa nedelja, ugodna za delo, nekaj pa tudi naveličanost ljudi ob (priznajmo) dolgovernih političnih zborovanjih.



Delovno predsedstvo letne konference SLS v Krškem. V sredini je predsednik Franc Bogovič.

Posavski zmagovalci so Sevnici

Na regijskem tekmovanju "Mladi in kmetijstvo", ki je bilo v soboto, 13. marca v Trzinu, je sodelovalo šest ekip, po dve iz vsake posavske občine. Zmagala je prva ekipa Sevnice, v kateri so tekmovali Helena Špec, Bojan Kobal in Cvetka Kunšek. Na drugo mesto so se uvrstili Marko Marinčič, Tatjana Račič

in Peter Rostohar, ki so sestavljali ekipo Krškega polja. Tretje mesto je pripadlo drugi sevnici ekipi. Od četrtega do šestega mesta so se zvrstili druga ekipa Brežic, ekipa kmetijske šole iz Krškega in prva ekipa Brežic. Zmagovalna trojka se bo aprila udeležila državnega tekmovanja na Gorenjskem.



Branimir Vodopivec



Aleksandra Libenšek, predsednica sindikata Pergam v Vidmu, vodja odbora za ustanovitev Delavske zveze pri SLS.



Franc Šušteršič, Zveza upokojencev pri SLS

Sklepi, sprejeti na letni konferenci SLS v Krškem:

1. Zavzemali se bomo za splošno gospodarsko politiko, ki bo spodbujala gospodarstvo v celoti, še posebno na kmetijskem področju.
2. Smo za skladen – enakomeren razvoj podeželja, predvsem hribovitega.
3. Za uresničitev zastavljenih ciljev bomo sodelovali z izvršnim svetom, kmetijsko svetovalno službo in drugimi.
4. Podpirali bomo razvoj in krepitev združništva, v katerem bo zagotovljena ekonomska varnost članov.
5. Zavzemali se bomo za ohranitev in krepitev posavske regije v bodoči razdelitvi lokalne uprave. Posavje ni deljivo!
6. Vlada naj čimprej sklene pogodbo z Republiko Hrvaško o shranjevanju radioaktivnih odpadkov NEK, o skupnem prizadevanju za varno delovanje in o načinu skupne uporabe ter o ceni in načinu plačila storitev – električne energije.
7. Zahtevamo, da se uredi status upravičenosti do rente za manjvredno življenje v okolici NEK.
8. Poseben poudarek bomo dajali izobraževanju mladih s kmetijsko tematiko. Podpiramo organiziranje izobraževalnih tečajev z gospodarsko tematiko in osveščanje za varovanje zdravega okolja. Nadaljevali bomo z organiziranjem opravljanja delovne prakse mladih na nemških mojstrskih kmetijah. Podpiramo štipendijsko politiko za podeželsko mladino.
9. Poslanci v občinski skupščini se bomo udeleževali vseh sej in aktivno sodelovali na vseh področjih odločanja.
10. Pridružili se bomo prizadevanju, da se nudi delo vsem za delo zmožnim v občini in s tem zagotovitev lastne eksistence.
11. Organizirano se bomo pridružili protestom vseh oblik, ki bodo organizirani v podporo kmetu in delavcu ter proti zgrešeni in sovražni naravnani politiki izvršilne oblasti.
12. Podpirali bomo ustanavljanje interesnih in stanovskih zvez v okviru Slovenske ljudske stranke, podružnice Krško.
13. Pričakujemo od naših poslancev v državnem zboru in državnem svetu, ki zastopajo volivce Posavja, da bodo prevzeli iniciativo za sprotno učinkovito razpravo in izglasovanje zakonov, ki bodo v korist Posavja. Enako pričakujemo, da se bodo pravočasno uprli škodnim hotenjem za Posavje.
14. Skrbno bomo spremljali delo v državnem zboru in državnem svetu in ocenjevali prizadevnost posameznikov.
15. V proračunu Republike Slovenije naj se zagotovijo sredstva za demografsko ogrožena področja, istočasno naj se definira, koliko dobi kmetijstvo.
16. Pridružujemo se aktivnosti proti neupravičenemu uvozu hrane.
17. Na osnovi zbora letne konference naložimo poslancem, da imajo na seji dne 23. marca 1993 razpravo o podjetju VIDEM.
18. Podpiramo zahteve delavcev VIDMA.
19. Zahtevamo spremembo 10. člena Zakona o prometnem davku, da lahko tudi kmetje kupujejo predmete za osebno zaščito po znižani stopnji prometnega davka – kot je zapisano v 7. členu tega zakona.

Sadjarski dnevi Posavja:

Bo Slovenski konzorcij sadjarjev zagotovil nujne tržne uspehe?

Strošek je treba znižati, saj ne bo nihče mogel, s še tako učinkovitim marketingom, prodati dragega sadja

Sadjarsko društvo Posavja je med 19. februarjem in 12. marcem organiziralo niz srečanj, na katerih so svoje člane seznanili z najnovejšimi spoznanji vseh strok, ki podpirajo in omogočajo uspešno sadjarjenje. O tematiki predavanj smo pisali že v napovedi omenjenih srečanj, zato se bomo v tem prispevku omejili predvsem na del tistega, kar se je dogajalo zadnji dan srečanj, 12. marca. Beseda je tekla o trženju in organiziranosti v sadjarstvu. Odločitev o tem namreč izhaja iz trditve enega izmed predavateljev, ing. Kotarja, ki je zatrdil, da so slovenski sadjarji pripravljeni prisluhniti in preizkusiti vse novosti pri gnojilih ali škroplivih, nikakor pa se ne lotijo novega organizacijskega pristopa. Kljub temu, da s sedanjo organiziranostjo kmetijske svetovalne službe ni zadovoljen nihče, niti njeni delavci.

Zato ing. Franc Kotar (SIVIS d. o. o., Dobova) predlaga ustanovitev konzorcija sadjarjev Slovenije. Spremeniti je treba miselnost, opraviti zamenjavo generacij, kot to počnejo povsod po svetu, kopirati vse, kar je pozitivnega v svetu... Organizirati

se je treba, ker je državna uprava gluha in misli, da je kmetijska pridelava nujno zlo, ne pa naravno in kulturno bogastvo vsake dežele. Posameznik ji ni kos, zato predlaga organiziranost na sadjarski nacionalni ravni. Če se uspejo združiti tu, se bodo goto-

vo hitro organizirali tudi pri prodaji, trženju... Delo naj poteka v skupinah, krožkih, ali kako jim bo že ime za (na primer) izobraževanje in informacijski sistem, aplikativne in znanstvene raziskave, drevesničarstvo, svetovalne službe, uvajanje evropskih tehnologij po sadnih vrstah. Tr-

ženje, promocijo in prodajo je treba, glede na malo jabolk, s katerimi razpolagamo, racionalizirati, strniti pod skupno blagovno znamko. Organizirati bi morali pridelovalne skupnosti (področne zadruge) in oživiti stanovska društva. Včasih so sadjarska društva v Sloveniji imela preko 9.000 članov. Njihove izkušnje je treba izkoristiti, jih vključiti v delo. Samo v Posavju imamo na 900 ha sadovnjakov 600 sadjarjev in pri tem je 450 ha nasadov v družbenem sektorju. Če bi kmetijska svetovalna služba v Posavju imela dva strokovnjaka sadjarja, bi v 400 delovnih dneh morala opraviti po 9 obiskov na dan. Zakaj torej ne bi vsak dan organizirali en krožek, na katerem bi se pogovorili... Strošek take službe bi znašal 24 x 3.000 DEM ali 72.000 DEM, sredstva pa bi zagotovili sadjarji s prispevkom 50 DEM po hektarju. Ing. Kotar je izračunal, da bi samo s super rabati pri nabavi sadik in zaščitnih sredstev, ob neposrednih pogajanjih z evropskimi proizvajalci in zaradi velike količine organizirano vsi skupaj prihranili preko 110.000 DEM. K temu je dodal še morebiti potreben prispevek države, 50 DEM/ha. Račun mu je "vrgel" skupno vsoto 181.000 DEM prihrankov in prispevkov, ki bi jih mirne duše lahko koristno uporabili za učinkovito svetovanje in usposabljanje sadjarjev Posavja. Ni nujno, da takoj pristopijo vsi: kdor hoče, naj poskusi, ko bodo ostali videli uspeh (tudi finančni), jih bo to pritegnilo!

V sadjarski konzorcij bi delegirali sadjarje iz vse Slovenije, sprejeli bi program in razpisali natečaj za postavitev delovnih skupin. To je nujni element profesionalnega pristopa, drugi je dobro plačilo za opravljeno delo, ampak tudi terjanje odgovornosti. To dvojje je možno opraviti v mesecu dni, po 12 mesecih pa naj sledi analiza rezultatov enoletnega dela.

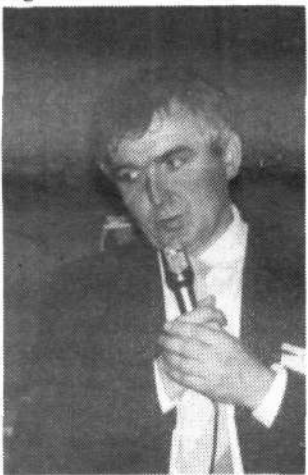
Uspešno zaključeni Sadjarski dnevi Posavja

Sadjarske dneve Posavja smo uspešno zaključili v petek, 12. marca, s panoramsko vožnjo ter ogledom nasadov na območju Krškega in Artiča. Po končanem ogledu je Kulturno društvo Artiče pripravilo kulturni program, kateremu je sledil družabni del. Sadjarski dnevi so pokazali, da je interes med posavskimi sadjarji za takšne in podobne prireditve izredno velik, saj se je vseh štirih dnevov v Artičah udeležilo skupaj 611 sadjarjev. Vabilu na prireditve so se odzvali vsi povabljeni, tako predstavnici Ministrstva za kmetijstvo kot generalnega pokrovitelja dnevov v Artičah, predstavniki iz tujine ter domači gostje.

V okviru Sadjarskih dni Posavja sta izšli tudi dve številki biltena, v katerih najdemo kratke opise posavskega sadjarstva ter kratke izvlečke predavanj, ki so potekala v Artičah. Nekaj teh biltenov se lahko dobite na sedežu društva. Za uspešno izvedbo dnevov se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi: generalnemu pokrovitelju in sponzorju, pripravljalnemu odboru, osnovni šoli Artiče ter vsem članom društva, ki so kakorkoli sodelovali pri organizaciji.

Sadjarsko društvo Posavja

Ing. Franc Kotar



Delovno predsedstvo med predavanjem ing. Kotarja. "Sceno" so sadjarji okrasili po svoje: z jabolki, hruškami in lično pakiranim suhim sadjem. Sadje je posušeno po metodologiji ing. Pirca.



Prireditelji sadjarskih dnevov Posavja v Artičah so pred tamkajšnjim domom organizirali tudi razstavo sodobne opreme. Seveda se je ob resnih sadjarjih na razstavljenih traktorjih kdaj pa kdaj popasla tudi domača mularija. Ti mali velikani so se otroški logoki morda celo zdeli bolj podobni igračkam, a dejstvo je, da so proizvajalci strojev in ostale opreme že pred leti korenito spremenili svojo filozofijo. Včasih so v vseh kmetijskih šolah učili, da je treba kmetijski teren prilagoditi lažji strojni obdelavi, sodobna teorija pa zagovarja ravno obratno načelo.



SMREKOV LUBADAR

Smrekovi lubadarji so le nekaj milimetrov velike živalice, ki večino svojega življenja preživijo pod lubjem. Razvoj poteka v območju prevodnega sistema pod lubjem. Pri gostiteljih povzroča življenjsko nevarne motnje.

V normalnih pogojih, ko je število lubadarja uravnoteženo, lubadar le pospešuje izločanje hirajočega drevja iz gozdov. Ob določenih pogojih se lubadar na opešanih drevesih, poškodovanih drevesih, neobeljenem lesu in sečnih ostankih tako namnoži, da prične napadati tudi zdravo drevje in tudi cele gozdove.

V gozdu živi veliko vrst lubadarjev, vendar sta kot škodljivi prisotni predvsem dve vrsti: knaver ali (veliki) osmerozobi lubadar in šesterozobi (mali) smrekovi lubadar.

Veliki lubadar je temno rjav, bleščeč in močno dlakav hrošček, ki meri okrog 5 mm. Mladi osebkii so svetlo rjavi. Večinoma prezimuje kot hrošček v napadenih drevesih, štorih pa tudi v tleh. Pod lubjem preživi tudi ličinka ali buba. Roji od aprila do maja in od konca junija do julija. Letno razvije dve, ob ugodnih pogojih pa tudi tri generacije. Naseljuje smreko, in to predvsem tam, kjer je debelejša lubje.

Mali smrekovi lubadar je črn hrošček z rdečerrjavimi bleščecimi pokrovmi. Meri 1,5-3 mm. Prezimuje enako kot veliki lubadar, roji pa aprila in julija. Razvije dve generaciji in živi v tankolubnih delih smreke (veje in vrhovi ali mlada drevesa). V letih z dolgotrajno poletno sušo napade tudi zdrava drevesa vseh starosti.

Lubadarji se prenamnožijo in postanejo nevarni, če:

- nastopijo vroča sušna poletja,
- nastanejo poškodbe po ujmah,
- nestrokovno gospodarimo (opuščanje beljenja oblovin in

opuščanje gozdnega reda).

Kako obvladujemo smrekove lubadarje?

Uspeh dosežemo le s celovito metodo varstva gozdov, ki zajema:

- preprečevalne ukrepe,
- preprečevalno-zatiralne ukrepe,
- zatiralne ukrepe.

1. S preprečevalnimi ukrepi se prepreči nenadzorovano zaleganje, ukrepi so:

- posek in izdelava bolnih in oslabilih ter poškodovanih dreves,

- beljenje oblovin in štorov,
- hiter izvoz neobeljenih iglavcev, če se strojno beli,

- hitro vzpostavljanje gozdnega reda (zlaganje vej in razrezanih vrhačev v kupe, tako da drobne veje prekrivajo ves žagan vrhač in debelejšje konce vej).

2. S preprečevalno-zatiralnimi ukrepi mislimo predvsem na:

- nadzor nad gozdovi,

- polaganje kontrolno lovnihih dreves,

- postavljanje feromonskih pastii,

- uničevanje lubadarja (hroščev) v posameznih lubadarkah, v kontrolno lovnihih nastavah in v pasteh.

3. Ko odpovedo preprečevalni in preprečevalno-zatiralni ukrepi, je potrebno takoj posekati in uničiti lubadarja, kjerkoli se lubadarke pojavijo.

V izjemnih primerih si moramo pomagati tudi s kemičnimi sredstvi. Kdaj in kako uporabljamo kemična sredstva, odločajo posamezne občine.

V letošnjem letu pa je zaradi izredno ugodnih razmer za razvoj podlubnikov v letu 1992 republiška vlada izdala "Uredbo o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja in za zatiranje podlubnikov v letu 1993."

Gozdarski inšpektor:
Vinko Šeško, dipl. ing. gozd.

KRATKA PREDSTAVITEV POSAVSKEGA SADJARSTVA

Regija Posavje, ki jo sestavljajo občine Brežice, Krško in Sevnica, obsega 4,5 % površine Republike Slovenije in leži v Spodnjesavski in Krško-brežiški kotlini, deloma pa v hribovitem svetu in na področjih Zasavskega hribovja na severu in Gorjancev na jugu.

Posavsko področje spada v območje subpanonske klime, ki jo označujejo suhe in milejše zime ter toplejši in vlažnejši ostali letni časi. Povprečne temperature so dokaj ugodne za široko kmetijsko in sadjarsko pridelavo. Srednja letna temperatura znaša 10,4 st. C, povprečna vegetacijska (maj-september) pa 17,9 st. C. Padavine v posameznih letnih časih nihajo od 780 mm do 1600 mm, oz. znašajo v povprečju 1100 mm.

Za Posavje je značilna tudi peštra pedološka struktura zemljišč. Srečujemo rjava pokarbo-natna tla, kislj rjava tla, obrečna težja in lažja peščena tla, oglejena in psevd oglejena tla pa tudi rjava tla na laporjih.

Posavje kot sadjarsko področje Slovenije predstavlja širši pas vzdolž reke Save od Radeč do hrvaške meje in ob spodnjem toku reke Krke. Oblikovanost terena je razgibana od čistih ravnin ob Savi in Krki in terasastih

polic, dvignjenih 20-50 m nad obrežnimi zemljišči, do gričevja, ki prehaja še posebej v spodnjem delu Posavja v vinogradniško področje.

Posavje ima v tem času 930 ha intenzivnih sadnih nasadov različnih sadnih plemen. Po njihovi razširjenosti prednjači občina Krško z 52 %, sledijo Brežice s 27 % in Sevnica z 21 %. Skupno predstavljajo ti sadovnjaki v slovenskem merilu več kot 20- odstotni delež. Tolikšna razvitost sadjarstva je prav gotovo posledica dejstva, da je bilo Posavje že od nekdaj znano po pridelovanju in izvozu sadja, še zlasti po jabolkih domačih sort, kot sta sevnška in raška voščenska, pa tudi po suhih slivah (lupljenih in izkoščičenih prinelah).

Po letu 1952 so bili v Posavju položeni temelji kasnejšega in današnjega skokovitega razvoja intenzivnega sadjarstva. Pri

tem ima nedvomno zelo velike zasluge pokojni Guido Vesel, ki je znal že takrat vgraditi v nasade veliko prvin današnjih najsodobnejših zasnov pridelave. Del za takratne razmere velikega nasada, 50 ha, v Leskovcu pri Krškem še danes rodi. Pridobljene izkušnje pomagajo po letu 1964 razviti v Posavju prve obsežne t.i. palmene nasade na generativnih podlagah s 400 do 500 drevesi na hektar. Po letu 1972 je sledilo tretje obdobje obnov sadnih nasadov v takrat najintenzivnejši obliki t.i. sistema sodobnih gostih nasadov na šibkih vegetativnih podlagah z 2000 in več drevesi na hektarju. Z odpravo cele vrste novih nasadov, predvsem na novih lokacijah, so bili posavski sadjarji med prvimi, ki so smelo zakoráčili v sistem gostega sajenja tako jablan, hrušk kot breskev. Te obnove so kmalu dale rezultate, ki so se kazali zlasti po letu 1980 v tem, da je takrat postalo Posavje največji pridelovalec zelo kakovostnega sadja v Sloveniji in tudi eden večjih izvoznikov.

Sadjarsko društvo Posavja
Mag. Alojz Mustar

MOŽNI NAČINI UPORABE ŽIVALSKIH ODPADKOV NA KMETIJAH

Pri smotrni uporabi živalskih odpadkov bodo rezultati vidni v večji gospodarnosti reje pa tudi na ekološkem področju

Živalske odpadke imamo po navadi v treh oblikah. Čvrst gnoj je mešanica urina, blata in nastilja. Dobimo ga v govedoreji, prašičereji in reji perutnine na nastilju. Pri reji perutnine v kletkah dobimo čisto živalsko blato. Gnojica je urin živali, pogosto pomešan z vodo, ki odteka z gnojišča ali od drugje. Gnojekva je iz blata in urina, primešana je večja ali manjša količina vode in krma od raztrosa. Dobimo jo pri reji živali na rešetkah. Ob separaciji se lahko loči na čvrsto in tekočo fazo.

Možni so naslednji načini uporabe živalskih odpadkov na kmetijah:

1. Živalski odpadki kot gnojilo

Najpogostejše živalske odpadke uporabljamo kot rastlinsko gnojilo, in sicer v obliki čvrstega gnoja, gnojnice in gnojekve, manj pogosto pa kot kompost in

pregniti ostanek po aerobni obdelavi gnojekve.

Velik del hranilnih snovi preide iz krme v izločke. Živalski odpadki kot rastlinsko hranilo so pomembni zaradi vsebnosti makroelementov dušika, fosforja in kalija. Iz krme gre v izločke 80-95 % teh elementov. Zato je zelo pomembno, da živalske odpadke pametno uporabimo. Poleg teh hranilnih snovi pa vsebujejo živalski odpadki še organsko snov. Organska snov v gnoju je pomembna za ohranjanje mikrobiološke aktivnosti in vsebnosti trajnega humusa v njem. To je posebno pomembno za njive, ker jih stalno obdelujemo. Organska snov tako ne prispeva k hranljivosti gnojila, ampak odločilno vpliva na fizikalne lastnosti tal z ugodnim učinkom na koreninsko rast in izrabo hranil. Od intenzivnosti obdelave tal je odvisna potreba po organski snovi na hektar. V tleh potekata

mineralizacija in humifikacija, ki sta za obnavljanje rodovitnosti tal nujno potrebni. Podobno vlogo kot hlevski gnoj lahko igra tudi gnojekva, vendar pod pogojem, da jo zaorjemo, najbolje skupaj s sekundarnim pridelkom (slama, koruznica...)

Fosfor in kalij ter kalcij in magnezij so iz organskih gnojil podobno dostopni kot iz mineralnih. Pri dušiku pa lahko pride do večjih izgub amonijskega dušika z izhlapevanjem. Tako lahko pri različnih načinih rabe izhlapi 20-25 % skupnega oziroma 50 % amonijskega dušika. Dušik iz organskih gnojil tudi ni ves takoj na voljo rastlinam. Po več letih naj bi bil njegov izkoristek 70-80 %.

Pri uporabi čvrstega gnoja po navadi ni problemov in omejitev, ki se pojavijo pri gnojekvi. Skladišča za gnojekvo naj zado-stujejo za šest mesecev. Kmetije, ki imajo površine za krmno ba-

zo, ponavadi nimajo problemov z viški gnojke. Pri prašičerji in reji perutnine, kjer kupijo večino krme, pa lahko pride do pomanjkanja površin za razvoz gnojke. Računamo, da hektar zemlje naj ne bi bil obremenjen z več kot gnojko 2,5–3 glav velike živine. Pri razvažanju gnojke pazimo, da ob neugodnem vremenu ne uničimo strukture tal s težkimi cisternami. Uporaba gnojke blizu vodnih zajetij je nevarna za onesnaženje podtalnice.

Pomembno je, da damo vse živalske odpadke na kmetijske površine takrat, ko bo njihov izkoristek največji, in na tak način, da bo izguba hranilnih snovi z izpiranjem ali izhlapevanjem najmanjša.

2. Živalski odpadki kot krma za živali

Uporaba gnojke kot krmila je možna, saj pri živalih opažamo, da je uživanje lastnega blata naraven pojav.

Sporen je zdravstveni vidik in razni ostanki v gnoju. Če nameravamo krmiti z gnojem, potem morajo biti taki izločki neoporečni. Najpogosteje se uporablja perutninski gnoj. Če odpadke od določenih živali uporabimo za prehrano drugih, moramo to upoštevati pri krmljenju in

zdravljenju teh živali. Gnoj mora biti zdravstveno neoporečen in brez ostankov zdravil ter toksičnih snovi. Najbolje bi bilo, če bi lahko odpadke sterilizirali, vendar je to drago. V Sloveniji je dovoljena le uporaba perutninskega gnojke v silirni obliki za goveje pitance. Pri siliranju večina nevarnih organizmov propade, vendar pred uporabo priporočamo analizo perutninskega gnojke. Posebno kritična je silaža ob robvih. Možna je uporaba gnojke v kombinaciji s koruzno silažo ali drugimi energetskimi krmili.

Poleg higienskih so tudi prehranske omejitve. Za prežvekovalce naj živalski odpadki ne presegajo 25 % obroka, za neprežvekovalce pa 10 % obroka, zaradi neustrezne vsebnosti posameznih hranljivih snovi, predvsem pa surove vlaknine. Krmljenje higiensko neoporečnih živalskih odpadkov po podatkih iz literature naj ne bi vplivalo na kvaliteto mesa.

3. Pridobivanje bioplina iz živalskih odpadkov

Bioplin nastaja v štiristopenjskem procesu, ki lahko poteka v različnih tipih reaktorjev. V pomoč so nam različne bakterije, ki izkoriščajo določene produkte in ustvarjajo nove, za svo-

je delovanje pa potrebujejo točno določene pogoje. Končni cilj te fermentacije ali vrenja je bioplin, ki je sestavljen iz 60–80 % metana in 15–35 % ogljikovega dioksida, preostanek pa so dušik, vodik, žveplovodik in še nekatere druge hlapne komponente. V primerjavi s plinom, ki ga uporabljamo v gospodinjstvu (propan/butan) je bioplin energetsko štirikrat revnejši, če primerjamo po enaki prostorski količini.

Pri uporabi za bioplin morajo biti živalski odpadki v tekoči obliki.

Po evropskih izkušnjah ni mogoče ekonomsko upravičiti take odločitve, če redimo manj kot 100 glav velike živine, kar pa je na naših kmetijah redkost. Od 100 krav molznic bi tako lahko dobili 150 kubičnih metrov bioplina na dan. Ta podatek je zelo splošen in moramo računati z večjo ali manjšo napako. Po energetski vrednosti je to približno enako kot 100 litrov kurilnega olja.

Pri uvajanju tega procesa na kmetijo moramo biti torej previdni. Premisliti moramo, ali je to za določeno kmetijo ekonomično, saj so investicijski stroški visoki.

Kmetijska svetovalna služba Sevnica

Organizirano prostovoljno delo mladih

v Centru za socialno delo v Krškem

Prostovoljstvo se v svetu razvija nekaj zadnjih deset let. Prej so prevladovala ideje, da država lahko sama poskrbi za dobrobit svojih državljanov, kljub temu pa so se ideje solidarnosti ohranjale, močno so bile prisotne zlasti v cerkvi. Ko je začelo primanjkovati denarja in ko so prišli do spoznanja, da državne institucije ne morejo zadovoljiti vseh potreb ljudi, ki s posegi države tudi niso bili zadovoljni, so se začele kot gibanja pojavljati številne prostovoljne dejavnosti.

Dr. Anica Kos-Mikuš, ki je spoznala številne filantropske dejavnosti v zahodnih državah, je v svojem prispevku na seminarju Zveze prijateljev mladine, ki je bil januarja na Bledu, povedala, da ZDA, Danska in mnoge druge razvite države cenijo prostovoljno delo kot pomemben prispevek k zmanjševanju psihosocialnih problemov v skupnosti, mladi pa so pri tem nadvse pomemben vir človeške pomoči. Pri tem je poudarila dvojno: prvič, da prostovoljci ne bi smeli prevzemati obvez, ki jih ima država do preprečevanja in zmanjševanja stisk v različnih skupinah ljudi, temveč le pomagati državi pri zadovoljevanju določenih specifičnih potreb njenih državljanov, in drugič, da mora biti delovanje prostovoljcev organizirano in vodeno tako, da so zavarovani interesi tistih, ki prejemanju pomoči, in tistih, ki jim jo nudijo. Nujno je poskrbeti, da niso izkoriščani ter da imajo možnost pridobivanja teoretičnih in praktičnih znanj, da doživijo zadovoljstvo in priznanje ob svojem delu, mora jim biti nujen psihološki suport v kriznih situacijah. Vse to pa terja znanje in finančna sredstva tistega, ki prostovoljno dejavnost organizira.

V Sloveniji trenutno živimo v času, ki opušča dobrine socializma, hkrati pa še nimamo tistih, ki jih pozna razviti svet. Tako nastopa ugoden trenutek za razcvet številnih civilnih pobud, ki lahko marsikaj kompenzirajo tudi v materialnem smislu. Projekt prostovoljnega dela, ki ga organizira Center za socialno delo, je nekakšen most do takšnih pobud. Na primer: mnogi starši iz finančnih razlogov ne morejo najeti inštruktorja za svojega otroka, ki je neuspešen pri matematiki, ali katerem drugem predmetu, kvalitetno pa mu lahko pomaga tudi prostovoljec. Ali drugi primer: v družinah, kjer so starši brezposelni, zaradi osebnostnih in eksistenčnih stisk, ki jih doživljajo, lahko narašča tudi fizično ali psihično nasilje nad otroki. Prostovoljec je lahko v takem primeru oseba, ki občasno razbremeni starše s tem, da prevzame varstvo nad otrokom določen dan, mu pomaga pri učenju, ga odpelje na kino predstavo...

Pomoč mladim prostovoljcem (dijakov in študentov) otrokom z različnimi učnimi in psihosocialnimi težavami je danes v svetu razširjen in uveljavljen model solidarnostnega dela. Tudi v Sloveniji obstaja nekaj takšnih projektov, med njimi se kot uspešen uveljavlja tudi projekt, ki ga v Centru za socialno delo v Krškem razvijamo od leta 1989. Do sedaj je bilo v projekt vključenih že 47 dijakov, ki so nudili psihosocialno pomoč otrokom, ki so ogroženi v psihosocialnem razvoju zaradi neugodne družinske situacije ali drugih neugodnih dejavnikov, ali pa so nudili učno pomoč otrokom iz nižjih razredov osnovnih šol, ki imajo specifične učne težave, ki zahtevajo poseben pedagoški pristop. Skupno je bilo pomoči deležnih že 55 otrok. Trenutno v projektu sodeluje 18 prostovoljk, dve od njih enkrat tedensko obiskujeta otroke v zbirnem centru za begunce, se poigrata z njimi in se z njimi pogovarjata o njihovih težavah.

Naši prostovoljci so dijaki, ki jih za delo z otroki usposobimo po posebnem programu, pri čemer sodelujejo tudi zunanji sodelavci, zajeta pa so osnovna znanja iz psihologije, pedagogike, sociologije in praksa socialnega dela. Psiholog centra vodi dijake in jim nudi supervizijo. Za dijake smo se odločili zato, ker se delijo mnoge interese z otroki, bolje sprejemajo njihovo doživljanje, in zato otroci hitro začutijo, da so jim blizu.

Otrok s prostovoljcem dobi prijatelja, ki mu je pripravljen prisluhniti, s katerim se o nekaterih stvareh lažje pogovarja kot s starši, ki mu lahko zaupa svoje stiske, ki ni nestrpen in ne reagira z jezo, če otrok česa ne zna pri domači nalogi. Otroci imajo



Foto: Darije Petković

cialnimi težavami je danes v svetu razširjen in uveljavljen model solidarnostnega dela. Tudi v Sloveniji obstaja nekaj takšnih projektov, med njimi se kot uspešen uveljavlja tudi projekt, ki ga v Centru za socialno delo v Krškem razvijamo od leta 1989. Do sedaj je bilo v projekt vključenih že 47 dijakov, ki so nudili psihosocialno pomoč otrokom, ki so ogroženi v psihosocialnem razvoju zaradi neugodne družinske situacije ali drugih neugodnih dejavnikov, ali pa so nudili učno pomoč otrokom iz nižjih razredov osnovnih šol, ki imajo specifične učne težave, ki zahtevajo poseben pedagoški pristop. Skupno je bilo pomoči deležnih že 55 otrok. Trenutno v projektu sodeluje 18 prostovoljk, dve od njih enkrat tedensko obiskujeta otroke v zbirnem centru za begunce, se poigrata z njimi in se z njimi pogovarjata o njihovih težavah.

Naši prostovoljci so dijaki, ki jih za delo z otroki usposobimo po posebnem programu, pri čemer sodelujejo tudi zunanji sodelavci, zajeta pa so osnovna znanja iz psihologije, pedagogike, sociologije in praksa socialnega dela. Psiholog centra vodi dijake in jim nudi supervizijo. Za dijake smo se odločili zato, ker se delijo mnoge interese z otroki, bolje sprejemajo njihovo doživljanje, in zato otroci hitro začutijo, da so jim blizu.

Otrok s prostovoljcem dobi prijatelja, ki mu je pripravljen prisluhniti, s katerim se o nekaterih stvareh lažje pogovarja kot s starši, ki mu lahko zaupa svoje stiske, ki ni nestrpen in ne reagira z jezo, če otrok česa ne zna pri domači nalogi. Otroci imajo

v mladih privlačen zgled za učenje vzorcev pozitivnega socialnega vedenja in uspešnejšega reševanja težav. Otroci pridobivajo dobre izkušnje medčloveških odnosov, ki pogosto ostanejo vtisnjene v njihov spomin.

Prostovoljci imajo pri takšnem psihosocialnem delu poleg tega, da pridobivajo konkretne izkušnje in znanja, tudi občutek, da so nekomu nekaj dali, da so nekomu pomagali, da so za nekoga pomembni, kar omogoča boljšo podobo o sebi. Njihovo življenje postaja polnejše, ob prostovoljnem delu osebnostno zorijo in rastejo. Spoznavanje različnih socialnih okolij širi njihovo obzorje, kar je pomembno za njihovo sposobnost razumevanja in spoštovanja različnosti. Naši prostovoljci sodelujejo kot dobri animatorji tudi pri drugih dejavnostih, ki jih organizira Center za socialno delo, npr. pri srečanjih rejencev naše občine.

V zadnjem času tudi šole vse bolj motivirajo učence za prostovoljno prosocialno delovanje, s čimer prispevajo k vzgoji za socialno odgovorno vlogo državljanov. Zgledno je sodelovanje s Srednjo šolo iz Brežic, na kateri imajo dijaki na ta način možnost opraviti obvezno delovno prakso ali predmet obveznih izbirnih vsebin za gimnazijce, in tako jih bo tudi letos nekaj opravilo svoje obveznosti preko našega skupnega dela. Nakateri dijaki se tudi odločajo za izbiro takšnih tem pri seminarskih nalogah iz psihologije, pedagogike ali sociologije, kjer lahko koristno uporabijo znanje, ki so ga pridobili kot prostovoljci.

Gordana Rostohar, dipl. psih.

Vitamini A, D in E

To so vitamini, ki jih ne sintetizira telo samo, zato jih morajo živali dobivati s krmo. Imajo pomembno vlogo pri razvoju tkiv plodu že v maternici, nato pa vse življenje omogočajo očitno očuvanje strukture teh tkiv.

Vitamin A

Provitamini – predhodniki vitamina A so karotini (predvsem beta-karotin). Nahajajo se v zeleni krmi in so barvila med rumeno in rdečo barvo. Vitamin A se iz njih tvori v tankem črevesu. Pretvorba je pri različnih živalskih vrstah različno učinkovita. Učinkovitost je odvisna tudi od količine karotinov. Več ko jih je, manj bo iz določene utežne enote nastalo vitamina A. Torej, manj ko je zelene krme, boljša bo pretvorba. Najboljša je pretvorba pri perutnini in podganah – iz dveh utežnih delov karotinov nastane en utežni del vitamina A (2 : 1), pri prašičih 6 : 1, pri govedu 8 : 1.

Veliko karotinov vsebujejo mlade trave, lucerna, ohrovt, korenje, travna silaža. Malo karotinov imajo žita, koncentrat, koruzna silaža, slabo seno. Če je koruzna silaža boljša in ima več zrnja, ima manj karotinov, ker ima manj zelenih delov. Največ karotinov se izgubi pri pravi senu, še posebej, če so pogoji spravila slabi. Izgube so majhne, če travo siliramo takoj in ne čakamo, da ovne. Tudi skladiščenje silaže le malo vpliva na znižanje količine karotinov. V silaži so namreč anaerobni pogoji – ni kisika, kisik pa karotine oksidira in izniči njihovo biološko vrednost. Nasprotno pa je pri suhi krmi tudi do 70 % manj karotinov po šestih mesecih.

Do pomanjkanja vitamina A prihaja zlasti pozno pozimi in zgodaj spomladi. Značilen pomanjkljiv obrok je: dobra koruzna silaža, slabo seno, koncentrat. Pri pomanjkanju vitamina A pride do sprememb na vseh

sluznicah (dihal, prebavil, rodil), na kosteh in očeh. Značilna je suha in razmršena dlaka, ki je posledica prizadetosti kože. Pri brejih živalih lahko pride do zvrževanja, mladiči so slabo razviti, pogoste so tudi druge plodnostne motnje. Zaradi sprememb na sluznici je prehrana jajčeca in kasneje plodu motena – številni so primeri pregonitve krav po dveh ali več mesecih (zgodnje odmiranje zarodkov). Samci lahko postanejo neplodni. Ob dobri oskrbi je intenzivnost gonjenja večja, manjši je časovni razmik med začetkom pojatve in sprostovitvijo jajčeca (ovulacijo), manjša je pogostnost cist, večja je možnost oploditve.

V organizmu so zaloge vitamina A v jetrih in ni potrebno stalno dodajanje v krmo.

Vitamin D

Lastna proizvodnja vitamina D v organizmu je razmeroma majhna. Zalog ni, morda le za en dan, zato ga je treba v telo dovajati vsak dan. Pri nas je preskrba slaba, zato lahko vedno računamo s pomanjkanjem vitamina D.

Ni ga v zeleni krmi, koruzni in travni silaži in senu. Potreben je za nemoten potek resorpcije in presnove kalcija ter fosforja in za vzdrževanje normalne strukture kosti. Ob pomanjkanju je prizadeta proizvodnja mleka, prirastek, slabša je izkoriščenost krme. Vse to niso značilna znamenja. Značilna pa so: sprememba na kosteh, rahitis in kostolomnica.

Na pomanjkanje vitamina D morate biti vedno pozorni: če krmite poleti v hlevu z zeleno krmo, če vsebuje obrok velik odstotek žitaric, če krmite neovele silaže ali kourno silažo. Živali naj se čim več gibljejo na soncu, saj nastaja vitamin D v koži pod vplivom sončne svetlobe.

Vitamin E in selen

Oba imata isto funkcijo – varujeta celične membrane pred poškodbami. Vitamina E je veliko v hrani, kjer je veliko tudi karotinov (trave, travna silaža). Veliko ga je tudi v žitnih kalčkih (pokladijanje nekaljenega žita za izboljšanje plodnosti je med kmeti dobro znano). Vitamina E je malo v slabem senu in okopavinah (krompir, pesa...). Selen je v krmi malo, vendar so precejšnje razlike glede na kameninsko sestavo tal določenega področja. Rezerve v telesu se ne ustvarjajo, zato ga je treba redno dodajati, posebno molznicam. Posledice pomanjkanja so zelo različne:

- okvare mišic: posebej so občutljiva teleta do treh mesecev starosti ("bolezen belih mišic");
- pri perutnini povzroča njegovo pomanjkanje okvare možganov, pri puranih krvavitve v prebavilih. Slabša je tudi nesnost;
- pri prašičih: bolezen murvastega srca, spremembe v mišičnini (meso hrbita in šunk), bolezen rumene maščobe, okvare jeter in ožilja.

Veterinarska postaja Brestanica
Nataša Cigler, dr. vet. med.

Februarja še večji znesek blokacij

Kot so sporočili iz krške SDK, je bilo po stanju konec februarja v gospodarstvu Posavja nad 5 dni blokiranih 75 gospodarskih pravnih oseb. To je sicer ena manj kot mesec prej, povprečni znesek blokacij, 2.950 milijonov tolarjev, pa je za 10,7 % višji od januarskega in več kot dvakrat višji od povprečnega mesečnega zneska v letu 1992 (indeks

272,6). Krška občina je imela največje število blokiranih pravnih oseb (32) in največji povprečni znesek blokacij, 2.745 milijonov tolarjev. V brežiški občini je bilo blokiranih 20 pravnih oseb, povprečni znesek blokacij je bil 104 milijone in v sevnški občini 101 milijon tolarjev, v blokadi pa je bilo tam 23 pravnih oseb.

Drugi krog pobota terjatev

Letošnjega drugega kroga večstranskega pobota, ki je bil opravljen 20. februarja, se je udeležilo 124 pravnih oseb s področja Posavja in 3.332 upnikov iz Republike Slovenije. Pravne osebe so med sabo pobotale 150 milijonov tolarjev ali za 18 % manj kot v predhodnem krogu. Dosežen je bil 13,78-odstotni pobot.

Ustrezna družinska vzgoja – uspešen dejavnik proti narkomaniji

Na OŠ Leskovec pri Krškem so v torek, 9. marca, za starše in učitelje pripravili razgovor o narkomaniji. Sodeloval je Zvone Horvat Žnidaršič, ki dela za zasvojenca pri Karitasu v Ljubljani. Srečanje je bilo namenjeno osveščanju in preventivnemu delu na področju vzgojnega delovanja.

Uvodoma je gost iz Ljubljane poudaril, da bo predstavil svoja videnja in zlasti izkušnje, ki si jih je nabiral pri nekajletnem delu z narkomani in njihovimi družinskimi člani. Ker pogosto govori tudi mladim (osnovnošolcem, srednješolcem), je spoznal, da na taka srečanja sploh ni dobro pripeljati zdravljenih odvisnežev in njihovih staršev, kot to sicer počnejo nekateri predavatelji. Pripravič, da na ta način dosežemo nasprotni učinek, saj ponudimo pubertetniku primer za posnemanje, preizkušanje. Zelo vprašljivo je tudi poudarjeno nadrobno opisovanje in dramatiziranje narkomanovih stisk in njegovega življenjskega sloga. Prav takšna zastraševanja namreč pritegujejo marsikoga mladih k pustolovščini iz radovednosti.

Kakšno osebnost naj oblikujemo?

Osnovno moč v preprečevanju narkomanije vidi Zvone Horvat Ž. v vzgoji, in sicer predvsem v družinski vzgoji. Gre za oblikovanje nekaterih lastnosti, ki so nujne, da mlad človek ne zapade v odvisnost. Na prvem mestu je občutek odgovornosti; otroku moramo privzgojiti, da bo znal sprejemati osebno odgovornost, da bo lahko prevzel naloge izpeljal in jo opravil, kot je potrebno. V tesni zvezi s tem je druga lastnost, ki bi jo lahko opisali kot sposobnost prenašanja telesnih in duševnih naporov. Starši, vzgojitelji in učitelji ugotavljajo, da se mnogo današnjih otrok ne zna spoprijeti s problemi in težavami, zelo hitro odpovedo in popustijo pred njimi. Vloga staršev je zato izjemnega pomena, saj lahko otroka že od drugega ali tretjega leta starosti navajajo na to, da mora človek znati prevzeti svoj del odgovornosti in da ga na poti ureditve nalog ne premagajo omahljivost, bojzljivost in neodpornost.

Takšen vzgojni stil seveda ni niti preprost niti lahek. Tudi od staršev terja čut za odgovornost, potrpežljivost in strogost. Gre namreč bolj za kakovost odnosa med starši in otrokom, osnovni predpogoj pa je seveda čas, ki smo ga pripravili preživeti z otrokom. Če govorimo o kakovosti odnosa, potem mislimo na vsebinsko bogate razgovore z otrokom, na domiselne in ustvarjalne igre z njim, na toplino in sproščenost. Kako malo je vreden tak čas, če smo starši nestrpni, zamišljeni, neučakani. V takem vzdušju pi otroku pač ni možno oblikovati osebne odgovornosti in sposobnosti prenašanja naporov.

V nadaljevanju teme o narkomaniji je Zvone Horvat Ž. pojasnil, da je po podatkih UNZ v Sloveniji okrog 2.000 tovrstnih odvisnežev. Narkoman potrebuje okrog 100 DEM dnevno za svojo "dozo", kar pomeni mesečno lep kup denarja, ki ga da-

nes v Sloveniji le malokdo zasluži. Od kod narkomanom denar? Preprosto: dekleta se zatekajo v prostitucijo, moški postanejo "dealerji" oz. nekakšni preprodajalci. Vsak mora dobiti štiri do pet odjemalcev, ki jih nato oskrbuje in s tem "preživlja" sebe. Odjemalce seveda najlažje najde med mladimi, ki jim v začetku ponudi "robo" tudi za stonj. Ko pa "žrtev" zasvoji, jo tudi izsiljuje. Tako so mladi nekako prisiljeni v tatvine, in to najpogosteje počnejo doma.

Pri delu z odvisneži si v svetu in tudi pri nas zelo učinkovito pomagamo s t. i. prostovoljci, ki so pripravljeni velik del prostega časa preživeti z narkomani. Gre

Tam gre za relativno strog režim življenja in dela, vsak član mora prevzeti svojo nalogo in od njene uresničitve je odvisno življenje ostalih v "komuni". Pred sprejemom v komuno mora odvisnež preživeti dva meseca brez droge...

Karitas pripravlja projekte za več takih zavodov v Sloveniji, saj narkomani zaenkrat odhajajo



za ljudi, ki imajo visoko razvit čut za sočloveka, hkrati pa so trdni in nepopustljivi. Trenutno za Karitas dela okrog 30 takih prostovoljcev in polovica se jih redno vključuje v delo z odvisneži. To so v glavnem študentje in upokojenci. V zadnjem času je njihovo delo predvsem v tem, da posamezne narkomane pripravljajo na sprejem v "komune".

na tovrstno zdravljenje v Italijo. O teh komunah smo v Našem glasu že pisali ob obisku njihovega utemeljitelja, patra Pierina, v Sloveniji (op. ur.). Med prisotnimi na srečanju je bilo čutili upanje, da bo slovensko okolje v prihodnje manj odklonilno do organiziranja takšnih "komun" pri nas.

Ivan Mirt, prof. pedagogike



T. Petrovič

V senovski osnovni šoli so včeraj ustanovili iniciativni odbor Društva za ohranitev ozkotirne železnice Senovo-Brestanica ter njeno razglasitev (skupaj s separacijo) za spomenik tehnične kulture. Ta ozkotirna železnica je nekaj posebnega v slovenskem merilu, zato bi jo radi ohranili, predvsem pa uporabili v turistične namene.



Kaj lahko počnejo domači fantje v Pišecah, ko se za njimi zaprejo šolska vrata? Tisto, kar so videli pri starejših: užgejo po biljardu. Kdo ve, ali danes taki fantje še obvladajo mladostne umetnije in zabave, ki so se jih šli njihovi starši v mladih letih? Nekaj tistega se je gotovo še obdržalo.



Fotografiji Črta Čarga smo dodali samo zato, da pokažemo neznamen delček možnosti, s katerimi si mladi lahko zapolnijo čas!

NA KRATKO

V četrtek, 11. marca, je v osnovni šoli Leskovec Dolenjska založba predstavila svoje knjižne izdaje. Možen je bil tudi nakup njihovih knjig – z 20 % popusta. Ob tej priložnosti je leskovoško šolo obiskal tudi pesnik Tone Pavček in predstavil svojo novejšo knjigo pesmi za otroke "En majhen dober dan". S svojo duhovito besedo je navdušil prisotne, škoda le, da se je srečanja udeležilo tako majhno število učiteljev iz sosednjih šol.

Marija Simončič

Kadrovski delavci o zaposlovanju

Društvo kadrovskih delavcev Posavja je 19. marca v Krškem organiziralo seminar z naslovom "Zaposlovanje v Posavju". Seznanili so se s podatki o gibanju nezaposlenosti v regiji v lanskem letu in v začetku letošnjega ter z izvajanjem zakona o zaposlovanju tujcev v Sloveniji. Zavod za zaposlovanje jim je predstavil še celovito informacijo o načrtu politike zaposlovanja za leto 1993, kot jo je prejel v poročilih posavskih podjetij.

Poročilo o delovanju NEK

FEBRUAR 1993

Februarja je elektrarna proizvedla 396.308 MWh električne energije (neto). Največji izračunani prirastek temperature Save je dosegel dovoljene 3 stopinje Celzija, povprečni pa 2.81 stopinje Celzija. Koncentracija radioaktivnosti v tekočinskih in plinskih izpušnih ni presegla zakonsko dovoljenih meja. Tritij je dosegel 0,77 % od dovoljene letne doze, ostali dopustni radionuklidi v tekočinskih emisijah 0,16 %, delež radioaktivnosti v zraku (na razdalji 500 m od elektrarne) pa manj kot 0,001 %. Uskladiščenih je bilo 49 novih sodov srednje radioaktivnih odpadkov. Konec februarja je bilo vseh sodov v skladišču 8924. Elektrarna je v tem mesecu dosegla s 100-odstotno razpoložljivost v 95,12-odstotno izkoriščenost, je sporočila skužba za odnose z javnostmi v NEK.

SENOVSKI POGOVORI

Gospoda Knapiča sem našel po napornem iskanju. Odločil se je, da bo zaradi strankarske pripadnosti bojkotiral birtije, ki jih upravljajo strankarski nasprotniki. "Samo tega še ne vem, kako bo z novimi koalicijami. Do takrat pa sem se našel strankarsko nepriladnega birta. Lahko vsaj brez skrbi polemizirava, ne da bi se komu zamerila." Tudi pijačo je zamenjal. Odslej pije sama še janzeveca. Seveda sem ga naročil dvakrat po dva deci in počakal, da gospod Knapič začne. "Veš, sem zadnjič slišal, da bodo Brestančani z vsemi sredstvi podprli obnovo ozkotirne železnice v turistične namene. Tudi sami se bodo vključili v ponudbo. Spodnji grad bodo preuredili v parkirno hišo ter uvedli avtovlak. Tako bodo lahko tisti Senovčani, ki se jim zaradi slabe ceste avto smili, parkirali v parkirni hiši, ali pa se odločili za avtovlak. Če jim preureditev gradu ne bo uspela zaradi spomeniškega varstva, bodo uredili pokrito parkirišče v opuščnem kamnolomu."

Znanec, ki se nama je pridružil, pa se je le želel vrniti na domač teren. Na vsak način je od gospoda Knapiča hotel izvedeti, kaj si misli o novi vežici na Senovem. "Ja, slišim, da so gospod župnik zelo uspešni pri zbiranju denarja za kapelico in bo kmalu otvoritev. Sedaj jih je samo strah tega, da ne bo imel kdo ležati v novi vežici. Večina Senovčanov se že tako meni, da če je Šterban lahko ležal v avli kulturnega doma, bodo lahko tudi ostali."

"Samo ti verjetno drugače ne obiskujejo kulturnega doma. Res je ponudba slabša, kot bi lahko bila, vendar zaradi tega še ne bi bilo treba avle kulturnega doma spremeniti v vežico. Kako se bodo počutili tisti svoji, ki bodo ob vsakem obisku doma v mislih videli trugo s svojim bližnjim, pa je še dodatno vprašanje."

"Sem slišal, da je nekdo s krajevne rekel, da so domi tako ali tako zgradili s samoprispevkom, pa ga zato lahko uporabljamo za vežico," le ni mogel biti tiho gostilničar.

"Ja, tudi sam sem plačeval ta samoprispevek, pa ima sedaj nekdo tretji dobiček. Le kdo pokasira najemnino za novi bife? Ta bo verjetno kmalu oddal tudi hodnik, ki povezuje šolo z domom, da bo nekdo drug lahko v njem gojil šampinjone," je z nergal gospod Knapič. "Ob vsem tem si želim, da bi ta nekdo le videl, da krajanom le ni v tolikšno korist, kot si misli!"

"Sem slišal, da bodo kmalu volitve za novo vodstvo krajevnega skupnosti. Samo tega še ne vem, ali bo to storjeno po vzoru Kostanjevičev (s pučem) ali pa bo odhod sedanega vodstva bolj umirjen," se je ponovno oglašil znanec. Gospod Knapič pa je ob tem dejal le: "Ja, pa čim prej naj se to zgodi." Ker je izpil do dna, nove pijače pa ni hotel, sem se poslovil. Tokrat gospod Knapič ni več obljubil, da bova še poklepeta, vendar upam, da si bo premislil. Do takrat pa lep pozdrav!

Vaš PERKMANDLČ



Pa še lep pozdravček od ene izmed skupin iz osnovne šole Globoko. Njihovi učenci so bili med 8. in 13. marcem v šoli v naravi na Rogli. (Foto: S. Petrovič)

Šolski utrinki

Mamine zlate roke

Mamine zlate roke. Kaj lahko povem o njih? Lahko rečem, da o njih ni kaj govoriti, ker je vse, kar lahko povem, samo po sebi umevno. Vendar pa je dobro, če razmišljam o tej temi in spoznavam svoj odnos do matere.

Mamine zlate roke. Kaj občutim, ko se spomnim nanje? Veselje, strah, jezo ali spoštovanje? Od matere je velikokrat odvisna naša življenjska pot, saj vse življenje vpliva na nas in nas vodi skozi težave. V težkih trenutkih nam svetuje in pomaga, kadarkoli zasluži, da potrebujemo pomoč. Včasih je ta slutnja tudi napačna. Zaradi nespornostimov in "vtikanja" v naše zadeve se lahko tudi skregamo. Vendar jo moram razumeti, čeprav je njena prevelika skrb tudi škodljiva. Iz otrok preveč pokroviteljskih staršev zrastejo "ma-

mini sinčki", ki se pozneje v življenju ne znajdejo.

Mamine zlate roke. Ob nekaterih priložnostih se lahko zlato spremeri v jeklo, kar je občutila že marsikatera zadnja plat. Verjetno smo si tudi zaslužili, saj nihče izmed nas ni ravno "angelček". Menim, da velika večina klofut pade po pravici. Zlato večkrat ohrani svojo vrednost takrat, ko bi bila taka lekcija pravilna in poučna.

Velikokrat, posebno v teh letih, se z mamo ne strinjam in ji oporekam, čeprav ima dostikrat prav ona in ne jaz. Vsak nasvet mi prav pride. Mama velikokrat zaigra na pravo struno, če se le malo živim v moj položaj. Živeti se v nekaj, česar ne poznaš, pa je težko. Mama najbolj pozna moj značaj in po nekem skrivnostnem receptu me vedno obvlada, čeprav sem, vsaj mislim, pametnejši od nje. S tem recep-

tom, ne glede na to, kako sem zvit, velikokrat odkrije, kaj se plete v moji glavi, ne da bi ji kaj povedal.

Mamine zlate roke. V časopisih lahko včasih berem o materah, ki svoje otroke zavržejo ali trpinčijo. Takrat sem vesel, da imam tako mamo, ki kljub vsem

težavam, ki jih ji povzročam, skrbi zame. Vendar se tega premalokrat zavedam, saj je včasih "starokopitna matka" zadnji človek, ki bi ga rad poslušal.

Kljub temu, da o mami včasih nimam dobrega mnenja, se globoko v sebi vendarle zavedam, da bi brez nje ne postal to, kar sem.

Peter Šepetavc,
8. r. OŠ Artiče

Informativni dan

V petek smo imeli osmošolci informativni dan. Šli smo na srednje šole, v katerih smo se seznanili z učnim programom za naslednje leto.

"Bodoči" gimnazijci smo se zbrali v kinu. Predaval je ravnatelj gimnazije, ki nam je povedal nekaj več o šoli. Ker se je na gimnazijo prijavilo preveč učencev, bo najbrž v naslednjem šolskem letu pouk tudi popoldne. To bi bilo težko za učence, ki se vozijo iz Sevnice, Krškega... Po ravnateljevem predavanju so štirje učenci predstavili različne smeri – matematično, pedagoško, naravoslovno in družboslovno-jezikovno. Ta me tudi najbolj zanima. Tu je velik poudarek na slovenščini, zgodovini in tujih jezikih.

V naslednjem letu bosta to angleščina in francoščina. Zanimivo pa bo tudi zato, ker bomo spoznavali kulturno dediščino Posavja.

Po predstavljanju smeri smo se razdelili v tri skupine in si ogledali šolo. Najprej smo šli v dijaški dom, kjer so računalniške učilnice. Potem pa smo šli še v šolo, kjer smo si ogledali knjižnico. Ker je bil v šoli ravno glavni odmor, smo kmalu končali z razgledovanjem.

Brežiška gimnazija je težka, toda če se učiš, se ti ni treba bati neuspehov. Toda najprej moraš vanjo priti – z dobrim učenim uspehom.

Darja Cerjak, 8. r.,
nov. krožek OŠ Artiče

V petek, 26. februarja, smo imeli učenci osnovnih šol informativni dan. Zjutraj sem šel na avtobus in se odpeljal v Krško na Srednjo tehnično šolo. Pred šolo smo se zbrali ob devetih. Bil sem s sošolcem. Z zanimanjem sva si ogledala šolo. Ven je prišel profesor in nas povabil v šolo. Razdelili smo se po programih, za katere smo se odločili. Jaz sem šel v razred, kjer je pisalo Elektrikar energetik. Usedli smo se in nekaj minut počakali profesorja. Ta nam je povedal vse, kar nas je zanimalo. Najprej je povedal vse o štiriletnih programih električne smeri, kasneje pa še o triletnih programih. Povedal nam je vse o predmetih, o zaključnem izpitu, o disciplini, ki mora vladati na šoli. Rekel je, da so od letos poostriili vse ukrepe glede discipline. Kamenje je strogo prepovedano brez dovoljenja staršev.

Nato smo se razdelili v tri skupine in si odšli ogledat laboratorije. V laboratorijih je bilo zelo zanimivo. Dijaki so delali in pripravljali vse mogoče reči. Delali so ojačevalce, popravljali televizorje itd. Po ogledu šole smo se razšli in šli domov. Bilo je zelo zanimivo in poučno. Izvedel sem veliko stvari, ki jih moram vedeti, da se lahko vpišem na to šolo.

Boštjan Zupancič, 8. r.
OŠ Artiče

Dogodivščine z veselega pustovanja

Prišel je februar. Pusta pa ni in ni hotelo biti. Vneto smo pripravljali kostume. Nekega dne je prišel pustni torek. V šoli smo imeli tri ure pouka. Ko so minile, smo se šli šemet. Jaz sem bila klovn. Oblekla sem si velike hlače in se namazala s kremo. Narisala sem si velika usta in oči.

Ko sem bila našemljena, sem plesala in pela. Po razredih smo hodili na oder. Zaplesali smo in tovarišice in tovariši so ocenili, kdo bo dobil nagrado. Ko smo se vsi predstavili, so učitelji podelili nagrade. V našem razredu sta dobili nagrado dve miški: Adrijana in Tamara. Ko so vsem podelili nagrade, smo dobili tolažilne nagrade, to so bile mandarine. Tovarišica je rekla: "Kdor hoče še plesati, naj ostane v šoli, kdor ne bo plesal, naj gre domov." Jaz nisem plesala, zato sem šla raje domov. Tam sem se najedla, potem sem šla k prijateljici Ireni. Skupaj sva šli od hiše do hiše.

Jasmina Klakočar,
1. r. OŠ Koprivnica

Staro drevo

Osamljeno drevo je stalo v zapuščenem vinogradu. Daleč naokoli ni bilo nobenih dreves, le na bližnjem bregu se je videl majhen gozdiček. V gozdičku je bilo veliko mladik. Vse so se spraševale, kaj neki počne tisto staro drevo na bližnjem bregu. Rade bi se mu približale, toda videti je bilo, da si ne želi družbe. Bilo je res čudnaško. Preživelo je že veliko boleznih in obrodilo veliko sadja. Vsa drevesa so na skrivaj hotela biti prav takšna kot ono, čeprav so o njem krožile najrazličnejše govorice.

"Ali veste, da je staro drevo pomorilo več mladik in jih popolnoma uničilo?" so govorile brezze.

"S svojimi velikimi in košatimi vejami je zatrla rast mladikam in jim onemogočila dostop svetlobi!" so se šopirile bukve. Hrast jih je vse spametoval. Razložil jim je, da je drevo že staro in zato bolj čudnaško. Ni nujno, da je zato tako slabo in morilsko. Drevesa je bilo zelo sram. Odločila so se, da drevesu priskrbijo družbo. Po vseh gozdovih in gozdičkih je krožila novica: "Staro drevo na vrhu hriba nad Hrastovim mestom išče družbo!"

Najrazličnejša drevesa so prihajala. Stresla so svoje prašnice in pelod je potoval naravnost k

staremu drevesu. Pri potovanju so pomagale ptice, veter in najrazličnejše žuželke. Kmalu so pognale mladike. Šele takrat je drevo videlo, kaj so mu priredili prijatelji s soslednega hriba. Bilo je zelo veselo. Že dolgo ni z nikomer govorilo. Ko so mladike rastle, jim je prožilo zavetje pred vetrom in točo. Bližnji gozdiček je videl, da je opravil dobro delo. Ko je videl, kako staro drevo neguje mladike, je še sam bolj poskrbel za svoje. Vse je bilo po starem. Staro drevo je dobilo nazaj ponos in slavo. Spet so se vsi zgedovali po njem.

Ker ljudje povsod "vtikajo svoj nos v naravo, so izvohali" tudi to bujno rastje. Seveda je bilo še nekaj napak, ki jih je bilo treba popraviti s škropivi in drugimi strupenimi sredstvi. Manjša drevesa so ločili od večjih, nekaj pa jih celo podrli. Zavladala je katastrofa.

"Kaj misliš o tem škropivu?" so se pogovarjala drevesa.

"Zelo dobro je. Prežene mi hrošče in očisti listje." Ostalim ni bilo nič slabše. Namesto njih so delo opravljala škropiva. Drevesa so se zelo razvadila. Toda kmalu jih je začelo skeleti pod skorjo. Niso več tako hitro rasla in tudi manj so obrodila. Z njimi se je dogajalo nekaj čudnega. Niso bila več tako gibčna in spremenila so se v stare bolnike. Venomer jih je zanimala le ena stvar:

"Kaj boste pa danes, soseda, antracoli ali cosan?"

"Joj, še sama ne vem. Pod listi me žgečka, zato bom vzela kar ciram."

"Oho, pogledj jih! Kako zdrave?" se jim je pridružilo tretje.

Staro drevo je vse to opazovalo. Videlo je, da takšna drevesa ne bodo dočakala starosti. Prepustilo se je razjedanju zime in ostalim boleznim. Potem pa:

"Ne! Kaj pa delam? A sem pozabil, kaj so zame storila drevesa, ki zdaj umirajo? Da jim ne bi pomagal?"

Po dolgih letih je drevo zamajalo s svojimi košatimi vejami in zamigalo s koreninami, da se je kar zemlja stresla.

"A se ne spomnite, kaj sem vas učil?! A ne veste, po čem ste se zgedovali?! Se boste prepustili razvadi, ki vas pelje v smrt? Zaživite svoje življenje in se uprite strupom, ki vas uničujejo, ker boste le tako postali prava drevesa, ki bodo stala še desetletja in rodila sadeže, katerih meso bo škripalo pod zobmi!"

Zatem se je staro drevo zrušilo. Šele zdaj so se drevesa zavedala, kaj so storila. Uprla so se škropivom in naredila takšno goščavo, da ni mogel nihče do njih. Goščava že propada. Sedaj nam preostane samo, da se še pravi čas zavemo in očuvamo čim več bogastva našega sveta.

Gorazd Čermelič
7. r. OŠ Artiče

POŠTNA TORBA

Bomo izgnanci izigrani?

Kot sedemletni otrok sem bil z očetom, materjo in še s tremi brati prisilno izgnan od doma v Starem Dobju (sedaj Jablanci) 24. novembra 1941. V zbirnem taborišču Rajhenburg je naša šestčlanska družina (kot še na tisoče drugih) dobila pločevinasto svetinjo z udarjeno številko 10.031, pod katero smo bili zapisani vsa leta vojne. To svetinjo smo morali imeti obešeno okoli vratu kot psi. Po nekaj dneh so nas naložili na odprte živinske vagonne in nas odpeljali na Wurttenberško v taborišče Siessen pri mestu Saulgau. Vmes pa smo bili nekaj dni v taborišču Retlingen. V Siessnu št. 5 smo bili od začetka decem-

bra 1941 do 6. 12. 1944, kjer smo doživeli vse mogoče trpljenje in ponižanje. Leta 1942 je oče neozdravljivo zbolel, mati prav tako in oba sta še po vrnitvi v domovino imela hude posledice. Otroci smo dobili razne poškodbe in bolezni v tem taborišču. Lagerfirer in njegovi pomagači so nas otroke vedno priganjali k raznim delom in šola je bila takrat, ko ni bilo drugega dela. Nato smo bili do 15. 1. 1945 v taborišču Ehingen in potem do konca vojne v taborišču Reute št. 2. Tu so nas osvobodili zavezniški vojaki. V domovino smo se vrnili 2. septembra 1945 in smo trpeli veliko pomanjkanje, saj je bil dom popolnoma izro-

pan. (Danes se hitlerjevski zločini, žal, ponavljajo z genocidom pri naših sosedi, zato me srce boli.)

Zdaj imamo komisijo pri vladi Republike Slovenije, ki mora pripraviti strokovne podlage in dokumentacijo za obravnavo in uveljavljanje vojne odškodnine itd. Komisija pa se ne sestane. Izgnanci iz druge svetovne vojne že po naravnem zakonu umirajo, a zaradi bolezni in posledic vojne in raznih dogodkov ter slabih življenjskih razmer jih kmalu ne bo med živimi. Ali je to cilj te družbe?

Janko Blas
Naselje heroja Maroka 15
Sevnica

Francesco Cossiga v Kostanjevici

O bisk visokega predstavnika Italije, g. Cossiga, v dolenskih Benetkah

Kljub temu da je mesto Kostanjevica na Krki, znano kot dolenske Benetke, majhen kraj, tudi nas obiščejo visoki predstavniki tujih držav. Naj delno opišem priprave na obisk g. Cossiga in naših državnikov v Kostanjevici na Krki.

Mesto Kostanjevica je staro, ob tem pa je stara tudi vsa njegova infrastruktura. Menimo, da je tako kar prav, saj se lepe ceste, urejeni pločniki, elektrifikacija in telefonija ne ujemajo s častitljivo starostjo, spomeniško zaščitene hiše. Že dolga leta se borimo za vsaj delno obnovo, pa nam do

danes še ni uspelo veliko. Že dan prej, še pred prihodom, so v javnih občilih povedali, da bo g. Cossiga na svojem obisku po Sloveniji med drugim obiskal tudi Kostanjevico. Le kako to, smo se spraševali itd. In glej! Zares so v Kostanjevici uro pred prihodom visokega obiska pričeli s pripravami, oz. obnovo glavne ceste po samem mestnem jedru. Bili smo priča veliki investiciji, oz. ažurnemu angažiranju cestnega podjetja pri obnovi ceste. Fantje so ročno, in to z dvema vrečama (od umetnega gnojila) asfalta obnovili in popolnoma usposobili prehodnost cestišča mestnega jedra. Hitrost in kvaliteta del je bila izjemna. Udarci lopat in čevljev so

doneli po ulicah mestnega jedra in kot bi mignil, so bile štiri pomembnejše luknje že "zaflikane".

Zaradi slabše informiranosti pa nas resnično zanima, katera ustanova je bila pripravljena oz. je investirala tako visoko naložbo v našo cesto.

Dolgo pričakovana obnova kostanjeviške ceste je bila tu! Menimo, da bi lahko večkrat povabili kakega državnika v naše mesto, da bi vsaj luknje sproti "flikali", kajti v zadnjih 20 letih so v mestnem jedru uspeli asfaltirati le pet kvadratnih metrov cestišča.

Kostanjevica, 22. 3. 1993
Prebivalci mestnega jedra
Kostanjevica na Krki

Drago zdravilo

Ker sem srčna bolnica, sem bila spet pri zdravniku. Dobila sem recepte, na dva sem dobila zdravila brez doplačila, za tretjega, za tablete za srce Tasulin, sem morala doplačati 638,10 tolarja. Štiri stekleničke s po 30 tabletami niso niti za mesec dni, ker vsak dan 3 x 2 tableti zneso 180 tablet.

O Vidmu se danes piše na tujem papirju

Oglasil sem se zaradi pritiskov na kolege v Vidmu in okoli, na znanje in svojce. Usodi Vidma, v kateri sem sodeloval tudi sam, bi rad s tem vrnil nekaj treznosti.

Največji problem Vidma je, da "uspešno" izgublja domači trg. Kupci se enostavno bojijo navedbe na Videm kot največjega dobavitelja. O razlogih takih bojazni je bilo napisanih mnogo strokovnih člankov in tudi kritik ravnanja posameznikov.

Ponovno poudarjam, da smo si v vodstvu na začetku mandata zastavili zahteven cilj: preusmeritev firme v poslovni sistem. Vredeli smo, da s papirjem in celulozo ni mogoče zaslužiti in preživeti. Zato smo vlagali v znanje in iskali nove partnerje. Osnovnega problema, t.j. pridobitve zadostnega obratnega kapitala, nismo mogli rešiti. Zato smo izgubljali moč v preusmeritvi firme. Na trgu in tudi znotraj podjetja pa smo uživali vse manj kreditnosti.

Pred leti in še danes le redki razumejo, kako težko je Videm preusmeriti na zahodne trge, kjer vlada recesija. Najboljša papirniška firma v Evropi danes odpušča 2.500 delavcev! V mojem mandatu je bilo res malo firm, ki so Vidmu še zaupale. Toda: je to glede na tedanji položaj

Zdaj se pa sprašujem, kje naj se še enkrat dodatno zavarujem, da ne bi doplačevala zdravil, ki so mi tako potrebna. Toliko so opevali dodatno zavarovanje, ki ga že upokojemcem pridno odrgujejo, pa še ni dovolj.

Srce je motor človeka in ravno ono potrebuje zdravila in nas ravno tu lahko udarijo po že tako tanki denarnici. Za sladkorne je boljše poskrbljeno.

GABI

v Sloveniji, bivši Jugoslaviji in svetu kaj presenetljivega? In koliko bank danes vlaga v ta sektor?

Zaradi povedanega mora vlada hitro preveriti, ali lahko najde kakšno drugo možnost mimo sedanje. Prenehanje celotnega poslovanja ni smiselno. To bi povzročilo porast cen papirja iz uvoza (predvsem) in tudi porast cen celuloze. Prav tako se bo spremenilo razmerje cen na surovinski strani.

Če bo država preverila, kaj in koliko je Videm vlagal v Slovenijo v preteklih 10 letih – preko davkov, carin in visokega zaposlovanja v celotni reprovirigi, bo tudi lahko iskala interes za rešitev Vidma. Prepričan sem, da je imela slovenska družba v preteklih 10 letih veliko več koristi, kot je sedaj potrebni obratni kapital za zagon. Znano je, da v svetu obratujejo in prodajajo tudi slabše opremljeni obrati, kot je Videm. Vendar po drugačni obrestni meri in z višjo produktivnostjo. Ne dvomim, da se bo vloženi kapital povrnil, če se bodo le nekateri agregati (tudi obrestna mera) ustrezno prilagodili dolgoročnim investitorjem.

Prihod g. Normana ni mogel rešiti kaj posebnega, ker je tudi on dobil premalo obratnega ka-

Prisilni izgnanci so nezadovoljni

Množica Slovencev, izgnanih z domov med okupacijo v letih 1941-1945, je bila po vojni bolj ali manj pozabljena kategorija prebivalstva, ki doslej ni dobila nobene odškodnine. Z demokratizacijo države v Sloveniji se je odprlo tudi to vprašanje, izgnanci so se organizirali v društvo najprej na ravni Slovenije, zdaj pa se vrstijo ustanavljanja krajevnih društev. Eden osnovnih ciljev njihovega delovanja je uveljavitev odškodnine, tu pa se po mnenju mnogih stvari nikaj ne prepočasi.



Na ju družijo delo v organizaciji: Jozef Žibert je predsednik krajevnega društva izgnancev na Bučki, Janko Blas pa član upravnega odbora in komisije za socialno-zdravstvena vprašanja in odškodnino. (Foto: Franc Pavkovič)

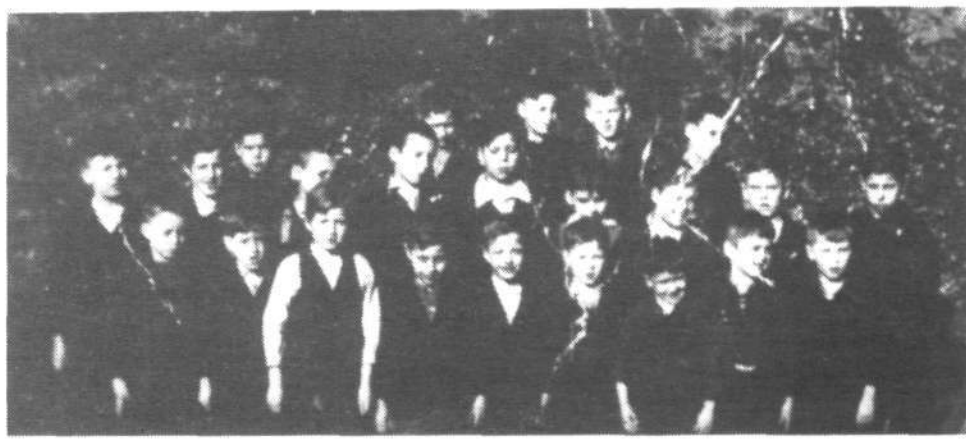
Se več: po njihovi oceni slovenska vlada zastavlja nekdanje izgnance. Poskrbela je za odzvoje na poslanska vprašanja o prisilnih mobiliziranih v nemško vojsko, medtem ko so izgnanci nanje čakali zaman. Pri-

poročila je celo, naj imajo mobiliziranci prednost pri obravnavi v medresorski vladni komisiji za vprašanja vojne odškodnine, ki je bila ustanovljena v začetku lanskega oktobra. To je izgnan-

ske organizacije vznejevoljilo. nekatere njihove ljudi prav razburilo. "Kje bi bili mi, če bi zmagal zločinec Hitler? Kako bi bili nagajeni mobiliziranci v nemško vojsko, če bi zmagal zločinec Hitler?" se je zapisalo Janku Blasju iz Sevnice, ki se kot posameznik in kot član društva po svojih močeh trudi za (materialno in moralno) pravico izgnancev. Obrnil se je celo na predsednika vlade dr. Drnovška s pozivom, naj se zaporedje vendarle obrne in da prednost izgnancem. Vladni kabinet v odgovoru navaja, da je Republika Slovenija z osamosvojitvijo dobila boljši položaj za dialog z Zvezno republi-

ko Nemčijo ter razreševanje vseh odprtih vprašanj, tudi odškodnine, in nadaljuje: "Vlada Republike Slovenije, ki je problematiko vojne škode obravnavala na seji 1. 10. 1992, meni, da so dani pogoji za pričetek razreševanja odprtih vprašanj vojne odškodnine za vse oblike vojne škode iz 2. svetovne vojne. Zaradi občutljivosti te problematike je razumljivo, da bo odločitev o času in načinu postavitve odškodninskih zahtevkov Zvezni republiki Nemčiji možno sprejeti ob upoštevanju vseh pomembnih zunanje-političnih in notranje-političnih okoliščin v Republiki Sloveniji in Zvezni republi-

Ustanavljanje društev spodbuja ljudi k aktivnosti in še bolj oživlja spomine. Stare fotografije, te trpke dragocenosti, zdaj pogosteje jemljejo v roke. Na tej sliki, ki jo je 1. 1945 v taborišču Reute št. 2 posnel izgnanec Jozef Žibert iz Rovišč pri Studencu, je 23 otrok z območja današnje občine Sevnica. Fant brez suknjice v prvi vrsti je takrat 11-letni Janko Blas, na njegovi desni osemletni brat Jozef in drugi v zadnji vrsti 12-letni Stane. V sredini, z belim ovratnikom, je Alojz Žakelj iz Sončnika. Za vse ostale pa Janko Blas več ne ve, kje so, in bi rad, da bi se mu oglasili na njegov naslov: Naselje heroja Maroka 15, Sevnica.



Organizacija izgnancev tudi v Brestanici

V Brestanici so 19. marca ustanovili krajevno organizacijo Društva izgnancev Slovenije za območja krajevnih skupnosti Brestanica, Rožno-Presladol, Senovo in Koprivnica. V začetku se je v društvo vključilo 23 članov in ti so izmed sebe izvolili petčlanski odbor. Njegov predsednik je Andrej Kovačič, tajnik Štefan Marjetič, Blagajnik Zvonko Jerele, člana pa še Frančiška Kunej in Albin Krevelj. Oblikovali so svoj program dela, ena prvih nalog pa je, da se v društvo včlani čim več ljudi, izgnancev v Nemčijo, Srbijo, Bosno in drugam, ukradenih otrok in vseh kakor koli preganjanih.

Še enkrat: osrednja kulturna prireditev

Moram priznati, da sem takoj, ko sem prebral pismo prof. Gradiška, še enkrat prebral svoj prispevek v 4. številki. Ugotovil sem, da sem bil pri prepisu sestavka površen, zato sem po navedbi cene osrednje kulturne prireditve izpustil naslednji del: "ker se jim bo kultura morala odreči neke druge, kot da je osrednja kulturna prireditev še vedno le interna zadeva ZKO, ne pa tudi državni praznik". Torej me je prizadelo to, da smo kulturniki pač še vedno dolžni nastopati zastoj.

Če izpuščeni del spremeni mnenje prof. Gradiška o moji nevljudnosti, se mu za površno iskreno opravičujem. Vsa ost naj bi bila naperjena proti

sklepu izvršnega sveta glede vira financiranja programa. Ker sam nisem sodeloval pri odločitvi o tem, kdaj bo proslava na Senovem (prof. Gradišek je verjetno spregledal dejstvo, da je bila prireditev namenjena tudi krajevnemu prazniku), ta očitek jemljem zelo dobrohotno.

Seveda pa sem ob koncu članka napisal "uvoženo" kulturo v navednicah, saj že dolgo ne delim kulture glede na ustvarjanje ali izvajanje na "domačo" in "uvoženo". Kultura je zame pač kultura.

P. S. Odločitev o tem, da me podpiše samo s T. P., je bila udeležnikova in ne moja!

Paz na vsem dolžni spoštovanjem!

Tone Petrovič

Prijava zoper poseg v naravo

Smo krajani vasi Ravno in Gmajna pri Raki. Živimo ali imamo parcele ob potočku Lončarice. To je živ potoček, saj v njem živi veliko rakov, žab pa tudi male ribe - kleni in ščuke. Ob vodi gnezdi divje race in štoklje si nabirajo hrano za mlade. V sušnem obdobju potoček presahne, voda ostane le v večjih globanjah. Ob potočku je tudi več izvirov pitne vode.

No, to je bilo vse v redu do sedaj, ko so krajani višje ležeče vasi Smednik pričeli z deli melioracije, vzporedno pa peljejo kanalizacijo v ta potoček, brez predhodnega dogovora z nami. To je kanal premera 30, ki zbira pretočne vode iz greznic (vse hiše je tudi nimajo ali ne ustrezajo stanovanjskih hiš, frizerskega salona, meteorne vode. No, če bi bila samo površinska voda, bi se šlo, tako pa nam bodo s fekalijami, fosfati in drugimi ke-

mikalijami (čistili) uničili ta potoček. Vemo pa, kakšne nevšečnosti tak kanal prinese s sabo (podgane, muhe, smrad...)

Hočemo, da to komisijsko pregledate, se pogovorite z obema stranema, mi nočemo, da bi iz tega nastal medsebojen spor. Ta dela izvajajo (nepreverjeno) brez dokumentacije in strokovnega nadzora.

Ta prijava je bila poslana Medobčinskemu inšpektoratu Krško, kjer po ogledu ugotavljajo, da nimajo moči, da bi dela ustavili, ker jih enostavno nočejo ubogati, čeprav je prijava utemeljena.

V vednost poslano še na naslednje naslove: Republiški urbanistični inšpektorat, Slovenec, Naš glas, Dolenski list, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto. Prijavi je priloženih 19 podpisov krajanov.

Preselili smo se

Da, preselili smo se. Že nekaj časa je tega in nekako bi se morale začeti težave v novogradnji na CKŽ 23 urediti. Žal ne kažejo težave nobene volje po izboljšanju. Vrata se ne zapirajo dobro, ključavnica ne sodeluje, kot bi od nje pričakovali, če bi bila normalna, centralna deluje kot toplotna črpalka: sumimo, da odvajata toploto iz naše pisarne. Naj bo za tokrat dovolj naštevavanja. Niso se še domenili gradbinci (Pionir) in projektanti (Savaprojekt) o tem, kdo je kriv za to, da imamo pol enega radiatorja skritega za deskami, da v naši pisarni ob mrzlih dneh brez električnega grelnika ne gre... Gradbinci (centralaši) jim pravijo pri Pionirju so si zadevo ogledali in zatrdili, da so delali po projektu. Avtomatski ventil, ki so ga začasnoma odstranili, je še vedno na začasnem čakanju. Novega ni! Gospod Fritz, ki je izračunal dimenzije za našo centralno napeljavo, si je zadevo strokovno ogledal na kraju samem in zatrdil, da mora delovati. Možakar, ki se trudi okrog naše kotlovnice, hodi redno otipavati radiatorje in pravi, da bolj ne more greti. Priznava pa, da v prostoru ni prave toplote. Morda zato, ker nismo strokovnjaki za nobeno od teh strok, ne znamo ugotoviti niti tega, da nam je toplo. Morda! In tako nas greje samo jezica, ki jo lahko hladimo samo s takimi besedili, da bo morda še komu toplo. Lep pozdrav!

Center 985

Krški Center za obveščanje vsak dan zbira poročila o stanju v NEK, Elektrarni Brestanica, PTT centrali Krško, Železniški postaji Krško, Rudniku Senovo, Kostaku, Elektru in Policijski postaji. Redno spremlja tudi številčno stanje v begunskem centru na Resi, prenaša naročila dežurnemu veterinarju ter sprejema in posreduje še druga sporočila. V zadnjih dveh tednih so med drugim zabeležili naslednje: Pri brestaniški elektrarni so 9. marca našli mačka, ki se je sumljivo obnašal. Preiskave so pokazale, da je imel steklino.

Kostak je imel zadnja dva tedna precej skrbi z vodo. Popravila so bila potrebna na vodovodih Ledeča vas-Grobje, senovskem v Gorici pri Brestanici, pri ribniku v Resi, v Prekopi. Dobu in Dobravi, na Raki, na glavnem vodu za Kostanjevico; v vodovodu Polšca-Gornja Resa je bil premajhen pritisk, na Gorjancih v kraju Dol-Planina izpad električne energije. V sistemu vodovoda Kostanjevica se je pokvarila še avtomatika zaradi blokade računalnika klorinatorja, zato so sistem vodili ročno.

Elektro Krško je moralo zaradi del večkrat prekiniti električni tok. Od 9. marca naprej je bilo v več dneh občasno brez elektrike več območij transformatorskih postaj v Krškem in okolici do Pohance, na območju Kostanjevice, TP Jelša, Gorica in Hrastje.

Elektrarna Brestanica je 10. marca v 12 urah obratovanja proizvedla 603 MWh električne energije in 11. marca v dveh urah in pol 96 MWh.

V krškem begunskem centru je bilo 10. marca 154 oseb iz BiH: 82 otrok, 57 žensk in 15 moških. V naslednjih dneh je število nihalo in 22. marca jih je bilo 146: 77 otrok, 55 žensk, 14 moških.

V zadnjih dveh tednih je Center za obveščanje dežurnemu veterinarju posredoval 15 naročil za obisk na domu.

210. učni center Cerklje je imel med 13. in 25. marcem terenske vaje, na katerih so uporabljali tudi vadbeno strelivo in druge artifice. Vaje so potekale na ožjem območju med Pustimi Ložicami in Brestanico.

Množica požarov

Poklicni gasilci iz Krškega so šli v soboto, 15. marca, prvič gasiti travniški požar. Dva dni kasneje se je vnelo na gospodarskem poslopiju na Rožnem. Požar so uspešno pogasili gasilci iz poklicne enote in brestaniškega prostovoljnega društva, zgorelo je le 60 kv. m ostrešja.

V naslednjih dneh so se požari v naravi kar vrstili. 18. marca je ogenj, ki se je razširil s travnika, uničil 2-3 ha gozda v kraju Brezje-Libelje (KS Senuše). 20. marca je v uri in pol izbruhnilo pet požarov. Na Velikem Trnu je zgorelo 5 ha travnika in 200 trt v vinogradu. V Reštanju pri Senovem se je travniški požar razširil na gozd in ogrozil stanovanjsko poslopje. Tudi v Slinovcah pri Kostanjevici in Stolovniku pri Brestanici je travniški požar prestopil v gozd. Gorelo je tudi travnik v Selcah pri Leskovcu in naslednji dan na Drnovem, kjer se je ogenj razširil v nasad smrek. 22. marca popoldne je zaradi požiga trave zgorelo v Zalokah in veter je požar zanesel v gozd. 40 poklicnih in prostovoljnih gasilcev je gasilo okoli uro in pol, da so ogenj ukrotili.

V vseh primerih so posredovali gasilci Poklicne gasilske enote in prostovoljnih društev teh okolišev, večina ostalih je bila tudi v pripravljenosti. Povzročena je bila materialna škoda, gašenje tudi ni zastoj, kakorkoli ga obračunamo, pa nas to očitno prav malo skrbi in vsa opozorila o nevarnosti spomladanskega kurjenja zaležejo ravno toliko kakor koncert za gluhe.

Franc Čargo
Leskovška 27, Krško

INFORMACIJE ZA OBRTNIKE IN PODJETNIKE

Sekretariat za razvoj, urejanje prostora, varstvo okolja in upravne zadeve

OBVEŠČA

obrtne in podjetne občine Krško o možnostih sodelovanja na **PODJETNIŠKEM SEJMU**, ki bo v času od 30. maja do 3. junija 1993 v Ljubljani.

Ta podjetniški sejem bo **1. slovenski sejem izdelkov in storitev, ki spodbujajo in pospešujejo podjetništvo z mednarodno udeležbo**.

Na sejmu se bodo kot razstavljalci predstavili vsi, ki lahko na kakršenkoli način pomagajo podjetjem v njihovi rasti oziroma razvoju.

Obiskovalci sejma bodo lahko na enem mestu našli vso ponudbo, ki jim bo pomagala do njihovega podjetniškega uspeha, od ponudbe prostorov in pisarniške opreme do izobraževalnih ali svetovalskih storitev. Obilo bo tudi priložnosti za sklepanje poslovnih dogovorov.

Podjetniški sejem bo spremljalo več prireditev, kot so na primer predstavitev pospeševalne mreže za malo gospodarstvo, razna posvetovanja in okrogle mize.

Istovrstno s tem sejmom bodo na razstavišču še tri sejemске prireditve:

- **MARKETING KLUB** (5. sejmsko srečanje ponudnikov in porabnikov marketinških in poslovnih storitev, materiala in opreme),
- **DESIGN EXPO** (razstava oblikovanja),
- **AAF - ARS ANTIQUES FAIR** (3. mednarodni sejem sodobne umetnosti in antikvitete).

Te sejemске prireditve so sicer organizacijsko ločene, vendar druga drugo vsebinsko dopolnjujejo.

Organizator **PODJETNIŠKEGA SEJMA** je **LJUBLJANSKI SEJEM** skupaj s soorganizatorjem, revijo **PODJETNIK**. Organizatorja vabita zainteresirane, da se pravočasno prijavijo za sodelovanje na sejmu.

ZADNJI ROK ZA PRIJAVO JE 30. MAREC 1993. ZA PRIJAVNICO IN VSE DODATNE INFORMACIJE VAM JE NA RAZPOLAGO G. MARKO STOPAR, ŠTEV. TELEFONA: 061-117-200.

Razstavljeni program podjetniškega sejma po dejavnostih je:

- 1.0. SVETOVALNE STORITVE
- 2.0. IZOBRAŽEVALNE STORITVE
- 3.0. BAZE PODATKOV IN VIRI INFORMACIJ
- 4.0. POSREDOVANJE POSLOVNIH STIKOV IN PONUDBA POSLOVNIH PRILOŽNOSTI
- 5.0. FINANČNE STORITVE
- 6.0. ZAVAROVALNIŠKE STORITVE
- 7.0. RAČUNOVODSKE STORITVE
- 8.0. POSREDOVANJE ZAPOSLOITVE OZ. ISKANJE KADROV
- 9.0. PODJETNIŠKA ZDRUŽENJA
- 10.0. PROSTORI
- 10.1. Nakupi, prodaja, najem
- 10.2. Gradbene storitve in instalacije
- 10.3. Oprema skladišč, trgovin
- 10.4. Oprema pisarn
- 11.0. PISARNIŠKO POSLOVANJE (MATERIAL LTD.)
- 12.0. RAČUNALNIŠKA IN TELEKOMUNIKACIJSKA OPREMA
- 13.0. NABAVA IN LEASING VOZIL TER RENT-a CAR
- 14.0. SERVISI, CATERING STORITVE IN POSLOVNA DARILA
- 15.0. POTOVALNE IN TURISTIČNE STORITVE
- 16.0. PRIPRAVA ZA TISK IN TISK*
- 17.0. POSLOVNI MEDIJI*
- 18.0. MARKETIŠKE STORITVE*

*Te storitve so istočasno predstavljene na sočasnem sejmu Marketing klub; po želji razstavljalcev pa se lahko rezervira prostor tudi na podjetniškem sejmu.

MALI OGLASI

NAŠ GLAS

CKŽ 23, Krško
skupščinske delegatske informacije

Kupon za brezplačen mali oglas

Nalepite kupon na list z vsebino oglasa

Ime, priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____

Kraj, datum: _____

(Lastnoročni podpis) _____

HLADILNE naprave vseh vrst (zamrzovalne omare in skrinje, hladilnike, hladilne pulte in vitrine...) izven garancijskega roka vzdržujem, popravljam, servisiram hitro, učinkovito in po zmerjeni ceni. Tudi montiram. Anton Lapuh, Spodnji Stari Grad 65, Krško, tel.: (0608) 31-126 (najbolje zjutraj do 9. ure in popoldne po 16. uri).

KOLO, novo, žensko (City bike) in moško (Rog) prodam po polovični ceni. Mateja Kotnik, Zorkova 4, Brežice, tel.: (0608) 22-388 (ob delovnikih).

KASAČA, leto dni starega, izrednih staršev (Proud Lindy - Palmira), prodam. Cena po dogovoru. Janko Šepetavc, Gregovce 22, Bizeljsko.

Kadrovske štipendije so razpisane

Te dni bo v časopisu Delo izšel skupni razpis kadrovskih štipendij za vso Slovenijo in prosilci bodo lahko začeli vlagati dokumentacijo v kadrovskih službah podjetij, ki so štipendije razpisale. V Posavju je letos devetnajst takih podjetij.

Po podatkih, ki jih je zbrala sevnška enota Zavoda za zaposlovanje, so omenjena podjetja za šolsko leto 1993/94 razpisala 156 kadrovskih štipendij. To je sicer več kot lani, ko je bilo število razpisanih štipendij rekordno nizko - 91, vendar zelo malo v primerjavi z 859 štipendijami, razpisanimi pred petimi leti. Tokrat je v krški občini pet podjetij razpisalo 80 štipendij, v sevnški občini devet podjetij 69 štipendij in v brežiški občini pet podjetij le 7 štipendij.

Za srednje izobraževanje je razpisanih 130 štipendij oz. 83 % vseh, največ za triletno programe, medtem ko jih je za višje in visoke šole v celotni Posavju le 26. Za dveletne šole so razpisane štipendije samo za gradbene poklice in ti prevladujejo tudi pri triletnih šolah, kjer jih je samo Pionirjeva Gradbena operativna iz Krškega razpisala 40.

POTUJTE z Izletnikovo turistično agencijo (ITA) Krško: 1. aprila v Pliberk - 650 SIT, 16. in 17. aprila v Budimpešto - 6.200 SIT. za prvomajski praznik pa v RIM, HOLANDIJO IN ŠPANIJO. Pokličite (0608) 31-373

KONJA, športnega, ujanega, starega 4 leta, prodam. Cena po dogovoru. Janko Šepetavc, Gregovce 22, Bizeljsko.

GARSONJERO (22 kv. m., CK, 1. nadstropje) v Sevnici prodam. Primerna za poslovni prostor. Tel.: (061) 310-028, od pon. do petka.

HIŠO s poslovnimi prostori v Krškem, možnost za obrtnike in podjetnike, prodam. Ivana Lekše, Šutna 8, Brestanica, tel.: (0608) 79-517.

PROSTORE, primerne za skladišče ali obrt (200 kvadratov in še 160 kvadratov nadkritih, odprtih) v okolici Krškega (5 km) oddam v najem. Voda in elektrika (380 V) v objektu, možnost telefona, lahko tudi delitev prostorov na dva manjša interesenta. Naslov pri upravnem organu SO Krško, referat za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva. Telefon: (0608) 22-771 (Marija Krušič).

INŠTRUIRAM matematiko, mehaniko in fiziko za srednje in osnovne šole. Umek, tel. 31-935.

PARCELO na Velikem Kamnu, veliko 0,50 ha, primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. Cena po dogovoru. Ogled vsak dan. Tel.: 79-264.

TURISTIČNI tehnik išče Krški 1
Tel.: (0608) 31-707.

HLADILNIK Gorenje, 1. trov. ugodno prodam. Informacije na tel. 70-387.

TERMOAKUMULACIJSKA peč, 5 kW, primerno za poslovske prostore, prodam. Informacije dopoldan na št. 22-771, int. 242, in zvečer na št. 65-383.

NOVO mini kuhinjo, keramično hladilnik, otroški vohojco, vse zelo poceni prodam. Vprašajte po telefonu: dopoldan na št. 22-771, int. 242, v večernih urah na št. 65-383.

LADO 1300 S, 1. 7/86, prehodnih 60.000 km, registriran novembra 1993, prodam za 100 m. Barbič, Prešernova 10, Krško, tel. (0608) 32-155.

MOPOD Tomos avtomat, 125 cm, 1. 1990, prodam. Informacije zvečer na št. 65-383.

UNO-YUGO 45, 1. 1990, dobro ohranjen, prodam za 9.000 DM. Pokličite po telefonu na št. 31-612.

IŠČEM poslovni prostor 40-50 kv. m., visok 3,5-4 m, za dobo 1-2 let. Informacije na št. 32-289 ali 21-621, int. 242 (Jože Žičkar).

FOTO ROŽMAN BREŽICE

Cesta prvih borcev 20, (0608) 61-154, in Hrastinska pot 3, tel. (0608) 61-350

OBVEŠČAMO

cenjene stranke, da bo naša novljeni foto atelje od **APRILA 1993** ponovno odprta. Nudimo vam vse kakovostne fotografije storitve, kot ste jih bili pri navajeni že doslej. Izdelujemo fotografije za dokumente, portrete, povečave, reprodukcije, snetke otrok, poročne in družinske fotografije ter barvne zlitke na foto papirju. Po potrebi lahko naročeno izdelamo tudi prej kot v eni uri.

NOVOST

v naši ponudbi bo prodajalna tografskega materiala in opreme, optičnih naprav in video set ter kamer (po naročilu), gotavljamo vam, da smo se posebno potrudili pri nabavi kakovostnega blaga po kar najbolj ugodnejših cenah.

Priporočamo

DRUŠTVO IZSELJENCEV

prireja

obisk nekaterih spominskih obeležij II. svetovne vojne v vzhodnem delu Nemčije.

Izlet bo od 16. do 20. junija 1993. Iz Krškega bomo krenili ob 22. uri, pot pa nas bo vodila skozi Dunaj, Prago (spanje), Pirm, Dresden (spanje), Meissen, Leipzig, Chrimtschau, Zwickau in Beuerseth (spanje) z okolico (Leipzig, Birkau...), preko Nuernberga, Cimsca (vožnja na Herreninsel), Salzburga in Beljaka pa se bomo vrnili v Krško.

Cena izleta je 350 DEM (tolarska protivrednost), plačate lahko v gotovini ali s čeki (1 + 3), v to vsoto pa so vračunani: vožnja s turističnim avtobusom, trije pol-pensionirani (večerja, nočitev, zajtrk), ogledi mest, vodenje in organizacija gostovanja. Prijave lahko oddate med 1. in 10. aprilom pri **Rozi Primc na Leskovski 10 a v Krškem, telefon 33-424**. Vabilo je namenjeno članom in nečlanom Društva izseljencev, vsem ljubiteljem potovanja.

Društvo za plesno dejavnost Krško in Hotel Sremič Krško prireja

ob materinskem dnevu

VEČER GLASBE, PLESA IN MODE

Prireditve bo v petek, 26. marca 1993 ob 20. uri.

V programu bodo sodelovali Avia band iz Ljubljane, Big band Videm, plesna skupina DiVi's formation, mlada plesalca Sebastjan in Urška. Svoje izdelke pa bodo predstavili: šiviljstvo in trgovina AS Krško (maturantske obleke), trgovina TAJA Krško za dojenčke in šolarje (obleke za obhajilo in birmo), trgovina GALA Krško, ekskluzivni zastopnik in uvoznik firme DANKIN iz Amerike (športna in plesna oprema), modni salon AMADEA Brežice (poročne obleke) in športna hiša Forma Brežice.

Podelili bomo zlata prstana Zlatarstva Jandras iz Brežic.

Program bo povezovala Tamara Vonta.

Vljudo vas vabimo k rezervaciji vstopnic v recepcijo hotela Sremič.

VIDI MEMO, PA OVI SLOVENICI STVARILJO
JEDU TRAVU, SADA KADA IMAJU
DEMOKRATIJO...



Menjalnica

PÉNEZI

Hotel Sremič
Trg Matije Gubca 3, Krško

Tel./fax: (0608) 31-851
31-005

Tečajna lista 23. 3. 1993

ime val.	velja za enoto	odkupni za devizni	srednji devizni	prodajni devizni	odkupni za čeke, kred. pisma	odkup. valut za efektivno
ATS	1	9.2000	9.2000	9.4000	0.0000	9.2000
DEM	1	65.3000	65.3000	66.0000	0.0000	65.3000
ITL	1	0.0650	0.0650	0.0700	0.0000	0.0650
CHF	1	67.5000	67.5000	69.0000	0.0000	67.5000
USD	1	104.0000	104.0000	109.0000	0.0000	104.0000
CRD	1	0.0600	0.0600	0.0750	0.0000	0.0600
SIT	1	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

Rezultati

Pionirke - 1. Ivanovič, 2:37,92; 4. N. Fik, 2:37,92; 1. Ivanovič, 400 m; 2. C. Privožič, 4:59,66; 100 m hrbtno: 1. M. zлата medalja (ml. letnik), 2:100 prosto: 5. C. Privožič, 4:49,47; 100 m: 1.04,73

Krški plavalci uspešni v Münchnu

Dve zlati Nataliji, po ena Damjanu in Mitji

Šest plavalcev in sedem plavalk PK Celulozar Krško se je udeležilo mednarodnega mitinga München '93. Sodelovalo je 62 klubov iz šestih držav (Italije, Nemčije, Švice, Hrvaške, Slovaške in Slovenije). Nastopilo je preko 500 plavalcev in plavalk v kategorijah po letnikih od 1974 do 1983 in starejših. Tekma je bila v 50-metrskem olimpijskem bazenu. Krščani so se domov vrnili z devetnajstimi medaljami, dvema zlatima Natalije Repec ter po eno Damjana Herakoviča in Mitja Kerina, desetimi srebrnimi in petimi bronastimi.

Rezultati

100 m hrbtno (letnik '79): 3. mesto in bronasta medalja – Mitja Kerin.

100 m prosto, ženske: 1. mesto in zlata medalja (l. '76) – Natalija Repec, 1:01,70; 2. mesto in srebrna medalja (l. '73) – Urška Slapšak, 1:04,10; 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – Maja Kraševac, 1:04,10; 3. mesto in bronasta medalja (l. '79) – Barbara Bizjak, 1:06,60; 4. mesto (l. '81) – Maša Ivanovič, 1:07,30; 7. mesto – Anja Repec, 1:07,10.

100 m prsno, moški: 14. mesto (l. '80) – Rok Bizjak, 1:32,60.

100 m delfin, ženske: 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – Maja Kraševac, 1:14,00; 2. mesto in srebrna medalja (l. '81) – Maša Ivanovič, 1:17,10.

100 m prosto, moški: 1. mesto in zlata medalja (l. '79) – Mitja Kerin, 1:02,60; 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – Gregor Povhe, 0:57,40; 4. mesto (l. '74) – Matej Božovič, 0:58,10; 5. mesto – Damjan Herakovič, 1:02,40; 16. mesto (l. '76) – Tadej Potočnik, 1:05,20.

200 m prosto, moški: 2. mesto in srebrna medalja (l. '79) – M. Kerin, 2:26,60; 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – G. Povhe, 2:06,80; 3. mesto in bronasta medalja (l. '74) – M. Božovič, 2:10,50; 4. mesto – D. Herakovič, 2:15,00; 12. mesto (l. '76) – T. Potočnik, 2:22,30.

100 m hrbtno, ženske: 2. mesto in srebrna medalja (l. '73) – U. Slapšak, 1:12,40; 5. mesto (l. '79) – B. Bizjak, 1:19,00; 6. mesto (l. '78) – A. Repec, 1:18,20.

100 m delfin, moški: 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – G. Povhe, 1:08,10; 4. mesto (l. '74) – M. Božovič, 1:05,90.

200 m prosto, ženske: 1. mesto in zlata medalja (l. '76) – N. Repec, 2:13,80; 2. mesto in srebrna medalja (l. '78) – M. Kraševac, 2:17,80; 3. mesto in bronasta medalja (l. '79) – Alenka Drevo, 2:26,30; 4. mesto (l. '78) – A. Repec, 2:25,80; 4. mesto (l. '81) – M. Ivanovič, 2:29,80; 6. mesto (l. '79) – B. Bizjak, 2:27,80.

200 m mešano, ženske: 3. mesto in bronasta medalja – M. Ivanovič, 2:53,20.

200 m mešano, moški: 1. mesto in zlata medalja – D. Herakovič, 2:33,50.

Ob teh rezultatih lahko po pravici sodimo, da je bil krški nastop na mitingu v Münchnu nadvse uspešen, saj imajo tekme vsak teden doma in v tujini, vmes pa dolga in naporna potovanja.

Ivan Repec

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Prvenstvo Slovenije v pospešenem šahu

Krčan Volčanšek sedmi

V organizaciji Šahovske zveze Slovenije in ŠS "Tomo Zupan" Kranj je bilo v hotelu Grajski dvor v Radovljici med 12. in 14. marcem 2. državno šahovsko prvenstvo Slovenije v pospešenem šahu za osnovnošolce. Tekmovalo je 38 deklet in 50 fantov, rojenih 1978. ali kasneje. Posavje so zastopali najboljši s posamičnega regijskega prvenstva, ki je bilo 6. marca, ter še nekateri mlajši perspektivni šahisti na predlog Šahovske zveze Posavja. V turnirskem odboru pa je zvezo zastopal njen predsednik g. Ludvik Cvir.

Tekmovanje je potekalo po švicarskem sistemu v devetih kolidih oz. dirigirani varianti po slovenskem ratingu in kategorijah. Pari so bili določeni z računalnikom. Vsak igralec je imel na voljo 60 minut za igro ali devet iger

v treh dneh.

Med fanti je bil najboljši Primož Šoln iz OŠ Log-Drager, ki je zbral 7,5 točke (54,5 točke Bucholza). Drugi je bil Blaž Kosmač iz OŠ "Matija Čop" Kranj, ki je na tekmovalnem dosegel 5 točk (49,5). Gregor Podkrižnik iz OŠ Ljudski vrt Ptuj se je s 7 točkami uvrstil na tretje mesto. Robi Volčanšek iz OŠ Jurija Dalmatina Krško je dosegel 6 točk oz. 40 Bucholza, kar je temu drugokategorijniku z ratingom 1850 točk zadostovalo za sedmo mesto, in to je najboljši posavski rezultat. Z njim se je R. Volčanšek neposredno uvrstil na absolutno državno prvenstvo, ki ga bo organiziral ŠK Triglav Krško od 23. do 27. aprila v hotelu Sremič. Miško Sebanc in Želimir Pavlovič, oba iz Krškega, sta se uvrstila na 26. oz. 33.

mesto. K temu solidnemu uspehu krškega zastopstva je prispevalo Društvo prijateljev mladine, ki je šahiste finančno podprlo.

Maja Šorli iz Gimnazije Kranj je z osvojenimi 8 točkami zmagala med dekleti. Druga je bila Martina Marič iz OŠ Murska Sobota, ki je zbrala 6,5 oz. 47 točk. Helena Rižnar iz OŠ Gorišnica je s 6,5 oz. 44,5 točke zasedla tretje mesto. Posavske zastopnice, vse iz OŠ Sava Kladnika Sevnica, so se uvrstile takole: Mojca Grilec na 25. (4 točke), Tina Verhovc na 33. (3 točke) in Irena Povh na 38. mesto z 1 točko.

Za naše mlade tekmovalke je bilo to prvenstvo izgubljenih priložnosti in vsaka je napravila nekaj dobljenih točk.

Janko Blas
Boštjan Colarič

Tedenski turnir

V nedeljo, 14. 3. 1993, je bil v prostoru ŠK Triglav Krško klubski turnir v šahu. Šest igralcev iz posavske regije je igralo po Bergerjevem sistemu. Razvrstili so se takole: 1. I. Levičar, 5 točk, 2. T. Žnidaršič, 4 točke, 3. A. Volčanšek, 3 točke, 4.–6. Ž. Pavlovič, H. Ahmatovič in E. Drevo s po 1 točko, vsi iz kluba Triglav Krško.

Klubska lestvica:

1. Z. Meštrovič (Triglav Krško) – 1446 točk
2. T. Kos (Triglav) – 1118 "
3. I. Šitnik (Celje) – 1060 "
4. A. Grilec (Sevnica) – 1035 "
5. M. Božič (Triglav) – 1023 "
6. A. Volčanšek (Triglav) – 1020 "
7. M. Rupar (Triglav) – 1018 "
8. J. Volčanšek (Triglav) – 1008 "
9. H. Ahmatovič (Triglav) – 1003 "
10. A. Cerjak (Triglav) – 1002 "

Vrstni red po 3. kolu:

1. Volčanšek Aleš 9 t
2. Sebanc Miško 7 t
2. Cerovina Rade 7 t
3. Pavlovič Želimir 5 t
5. Colarič Boštjan 3 t
5. Stare Marjan 3 t
7. Volčanšek Robi 2 t
8. Tomažin Tomaž 2 t
8. Valentinčič Matej 1 t
8. Valentinčič Barbara 1 t

Rešitve iz 4. kola:

1. Ka6 Td7, 2. Da8 Ka8, 3. Sb6 Kb8, 4. Sd7 Kc7, 5. Sf8 +
1. Dg1 Kf6, 2. Lc3# (1... Kh8, 2. g7#), (1... Kf8, 2. Lh6#)
1. b6 Kb6, 2. Sc8 Sc8, 3. Ke6 b2, 4. g7 b1D, 5. g8D Dd4 Remi (5... Db3, 6. Kd7 Df8 Pat)

Maša Ivanovič najuspešnejša pionirka

Državnega prvenstva za pionirje in pionirke ter mlajše pionirje in pionirke, ki je bilo od 19. do 21. marca v Mariboru v 25-metrskem bazenu, se je udeležilo 7 plavalcev in 4 plavalk krškega Celulozara. Med vsemi plavalkami se je uvrstila Maša Ivanovič, ki je v Krško prinesla 5 zlatih in 3 srebrne medalje. Po eno zlato in srebrno je osvojila Ksenija Povhe in še eno srebrno Nika Pribožič.

Rezultati

Pionirke – 200 m prosto: 1. M. Ivanovič, 2:21,06 (zlata medalja), 4. N. Pribožič (mlajši letnik), 2:37,92; 100 m delfin: 2. M. Ivanovič, 1:15,43 (srebrna medalja); 400 m mešano: 4. K. Povhe, 5:47,28; štafeta 4 x 100 mešano: 2. Celulozar (Povhe, Pribožič, Ivanovič, M. Hojski), 5:15,38; 400 m prosto: 1. M. Ivanovič, 4:59,66 (zlata medalja); 200 m hrbtno: 2. Nika Pribožič (ml. letnik), 2:54,92; 200 m mešano: 1. M. Ivanovič, 2:41,57 (zlata medalja); 2. N. Pribožič (ml. letnik), 2:55,70; štafeta 4 x 100 prosto: 5. Celulozar (Povhe, Pribožič, Ivanovič, Hojski), 4:49,47; 100 m prosto: 1. M. Ivanovič, 1:04,73 (zlata medalja),

3. N. Pribožič (ml. letnik), 1:13,29; 200 m prsno: 1. K. Povhe, 3:01,57 (zlata medalja), 2. N. Pribožič, 3:04,97 (srebrna medalja); 200 m delfin: 1. M. Ivanovič, 2:44,02 (zlata medalja); štafeta 4 x 200 prosto: 5. Celulozar, 10:32,26; 100 m prsno: 2. K. Povhe, 1:25,56 (srebrna medalja), 4. N. Pribožič (ml. letnik), 1:28,09; 100 m hrbtno: 2. N. Pribožič (ml. letnik), 1:21,96; 800 m prosto: 2. M. Ivanovič, 10:10,79 (srebrna medalja).

Pionirji – 200 m mešano: 1. Miha Cerle (ml. letnik), 2:43,19; 200 m prsno: 4. M. Cerle (ml. letnik), 3:00,70; štafeta 4 x 200 prosto: 5. Celulozar, 9:48,48; 100 m prosto: 3. M. Cerle (ml. letnik), 1:25,01.

Tekmovanja se je udeležilo ok 165 plavalcev in plavalk iz 13 slovenskih klubov. Med njimi je Celulozar osvojil odlično 5. mesto.

Po mnenju trenerjev Silva Potočnika in Andreja Škafarja se v bodoče za podmladek ni treba bati, ker je dovolj odličnih plavalcev in plavalk, ravno tako ni bojazni za dobre rezultate, samo če bomo kmalu prešli iz notranjega v zunanji bazen.

Ivan Repec

POJDIMO V HRIBE

Mufloni pod Kalom

Danes uvajamo novo rubriko, ki bo namenjena vsem planincem in izletnikom na nižje ter višje vrhove. Za začetek bomo objavili opis poti, ki jo je prehodila nam že znana skupina planincev PD Bohor s Senovega. Seveda pa vabimo tudi ostale, da prinesete ali pošljete svoje predloge za izlete z opisom poti.

Tokrat se je "skupina" odločila, da se v toplem, še zimskem dnevu povzpne na Kal in Mrzlico. Ker je hoja po znanih poteh lahko tudi dolgočasna, smo SKLENILI, da poiščemo novo, nam še neznano pot. Po ogledu karte Posavja in Zasavja smo se odločili, da poskušamo priti na Kal iz Laškega oziroma Rečice. Odpeljali smo se do Zgornje Rečice. Po posvetu z domačinom (glede smeri vrnitve z Mrzlice) smo pustili avtomobile pri avto-busnem postajališču blizu hiše s številko 57. Pot nas je vodila ob potoku do vodnega rezervarja. Od tu sta dve možnosti: pot lahko nadaljujemo "po grabnu" ali pa skrenemo levo, po lepi gozdni poti. Odločili smo se, da gremo levo, in po nekaj zavojih skrenili desno po lovski stezi. Hodili smo mimo krmišč in občudovali naravo. Zaradi blage zime so odganjali že prvi znanilci pomladi. Ker smo hodili sorazmerno tiho, smo imeli srečo ter opazili mu-

flone. Ko smo prišli iz gozda, smo pred sabo že zagledali hiše. Pot smo nadaljevali po že znani (markirani) poti na Kal. Po okrepljenju v koči na Kalu (956 m) smo se povzpeli še na Mrzlico (1119 m).

Ker smo morali z Mrzlice priti v Zgornjo Rečico, smo odšli po markirani poti, ki vodi na Šmohor. Po malce strmejšem spustu se pot razširi in hoja postane znova prijetna. Pri novi (ali obnovljeni) kapelici zavijemo z markirane poti desno po cesti navzdol. Sicer pa se od tu dalje vseskozi bolj držimo desne strani. Ko po hoji mimo partizanske domačije Ferme pridemo iz gozda, v dolini že zagledamo izhodiščno mesto.

Če nam uspe izbrati pravi dan (glede vremena), je pot primer-na tako za starejše kot tudi za otroke. Starostni razpon naše skupine je bil od 4. do 72. leta.

Pot iskreno priporočamo.

Tone Petrovič



Foto: Črt Čargo

Tretje mesto v Mariboru

Športna plesalca Urška Klakočar in Sebastijan Vodlan sta v soboto, 13. marca, v Mariboru dosegla doslej največji uspeh, saj

sta med 28 pari zasedla 3. mesto v latinskoameriških plesih. S tem sta prišla do novih 16 točk za prehod v višji tekmovalni razred.



Slika Staneta Kregarja: gledalcu govorijo barve...

Kulturno društvo Koprivnica

OBČINSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE

"Demokrati" smo opozicijska stranka, zato vedno in povsod opozarjamo na nepravilnosti, nepravilne odločitve oziroma predlagamo po naši presoji boljše rešitve.

Tokrat se želimo lotiti kulturne problematike oziroma natančneje gledališča. Želimo, da dobi občinska gledališka kultura pravo mesto in pravi pomen, to pa je lastna in ne "uvožena" kultura iz naše male slovenske metropole. Zato smo se odločili, da damo pobudo za ustanovitev **občinskega amaterskega gledališča** z rednim gledališkim programom. Pri tem so nas vodili naslednji razlogi:

- nimamo gledališča, imamo pa čudovito dvorano in ostale možnosti;
- imamo sposobne kadre, ki svojo perspektivo iščejo v drugih

okoljih in s tem še bolj prispevajo k ustvarjanju razlik med centrom in periferijo:

- pri ljudeh obstaja želja po odrskem nastopu, imajo ambicije - gledališče je zelo lepa priložnost za druženja starejše in mlajše generacije;
- ljudje, ki vlečejo odločilne poteze v kulturi, so se odločili za strategijo uvoza visoke kulture, mi pa podpiramo vse vrste domače ustvarjalnosti.

Ker kot politična, in to opozicijska stranka ne moremo in tudi ne želimo krojiti kulturne politike, na ta način le predlagamo, da se organizirano pristopi k re-

ševanju danega predloga, in sicer tako:

- vse občinske politične stranke bomo povabili, da podajo svoja mnenja o našem predlogu, in tako oblikovali skupno stališče do tega vprašanja;
- javne službe in funkcionarje vabimo, da javno odgovorijo na konkretni predlog;
- vse amaterske gledališke skupine in najbolj izpostavljeni posamezniki naj bi povedali svoje mnenje, izrazili podporo ali pa izpodbili ta predlog.

Zaključek javne razprave, ki jo s tem člankom načenjamo, naj bi bila okrogla miza o gledališki kulturi, na kateri naj bi sodelovali vsi zainteresirani za konkretne spremembe. Naj še povemo, da smo "demokrati" podobno

okroglo mizo že organizirali v času predvolilne kampanje, ki pa prav zaradi tega ni dobila pravega pomena. Mediji so jo označili kot del kampanje, kot del obljub in nič več.

Javnost s tem pozivamo k razmisleku, vse izzvane pa h konkretnim odgovorom. In za konec še predlog člana upravnega odbora naše stranke gospoda Pšenčnika: "Letos praznujemo tristoto obletnico smrti J. J. Valvasorja. Postavimo na oder njegovo življenjsko povest dramaturginje in pisateljice Ilke Vašteto-ve **VRAŽJE DEKLE** in s tem obudimo spomin na našega velikega Slovenca, kateremu je bila kultura pomembnejša, kot pa je očitno nam."

Roman Sando

"Odsotnost figure"

V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah je do 4. aprila na ogled razstava slovenskih slikarjev Tuga Sušnika, Sergeja Kapusa, Gustava Gnamuša, Andreja Jemca, Sandija Červeka, Bojana Gorenca, Andreja Trobentarja, Staneta Kregarja, Avgusta Černigoja, Rudolfa Kotnika, Draga Hrvackega, Slavka Tiha, Jakoba Savinška in skupine Oho. Avtorica Nevenka Šivavec s tem izborom pod naslovom "Odsotnost figure" predstavlja svoj "pogled po izbranih postajah slovenske 'abstraktne' umetnosti". Razstavo, ki sta jo skupaj pripravila Posavski muzej in Likovni salon Celje, so slovesno odprli 12. marca z besedo avtorice in nastopom učencev Glasbene šole Brežice.

Ivo Antič

V KROGU OSNOVNIH NAGONOV

Film Basic instinct (režija Paul Verhoeven, ZDA), ki ga pod naslovom Prvinski nagon ob velikem zanimanju publike predvajajo slovenski kinematografi, se zdi "film nesporazumov" tako po slovenskem prevodu naslova kot po svoji notranji, vsebinski strukturi in "zunanjem" sporočilu. Glede naslova: bolj bi ustrezal Osnovni nagon, in sicer glede na angleški izvirnik (vsak nagon je pač prvinski) kakor tudi na samo filmsko zgodbo, v kateri gre za slikovito problematizacijo osnovne biološke energije kot demoničnega prepleta seksa in zločina. Ostajati pri tej osnovi pomeni iskati in raziskovati (samo)uničevalno pervertiranost njene prakse. Tri glavne osebe so potegnjene v to katastrofalno pustolovsko "igro" med različnimi videzi in enako izmikajočimi se resnicami: pisateljica, psihiatrinja in policist. Plavalas pisateljica thrillerjev z angelskim obrazom raziskuje problem "od zunaj", s stališča besedne metamorfizacije, temnolasa policijska psihiatrinja z izrazito nevrotično zunanostjo se spusti v konkretno zločinsko prakso tako, da v morilskem nastopu prevzame zunanost pisateljice (iz njene knjige je namreč dobila "recept" za zločin: ko ubija, si natakne plavo lasuljo), policist pa je z obema zapleten tako poklicno (iskanje morilca) kot tudi nagonsko (seksualno). V razrešitvi policist ubije psihiatrinjo kot pravo morilko, čeprav je splošno znano, da policist pristane v postelji pisateljice, ki je pravkar končala svoj novi roman, v katerem je prav ta "njen policist" glavni junak glavni junak (to naj bi bilo opozorilo na podvajanje in prepletanje med umetnostno fikcijo in resničnostjo, pri čemer se obe izmikata zanesljivi razvidnosti). Nož za drobljenje ledu pod pisateljico posteljo ostane nedotaknjen, pisateljica ne seže po njem, torej ne uresniči tistega, kar je le "sanjala" v svoji literaturi in kar je njena nekdanja (v času študija) lezbična ljubimka psihiatrinja uresničila dejansko: zakol ljubimca med spolnim aktom (nož kot perverzno prevzeti "ženski falos" v položaju, ko je ženska "zgoraj"). Konec pisateljice knjige sovpada s koncem ("happy end") filma: oboje namreč pomeni konec "osnovnega" zločinskega mehanizma kot "usodnosti" metaforiziranega užitka. Preostane družinsko (?) življenje policista in pisateljice, ki seksa nista poistovetila z zločinskim dejanjem tako kot psihiatrinja (ta je zato "kaznovana" z odvzemom prihodnosti). Skozi bobnenje kriminalistične akcije in "poživljenega" seksa se nakazuje tako rekoč klasični "moralni poduk", ki pa ga zadnji prizor - neuporabljeni nož pod posteljo - poantira v dvomnost in negotovost. Kar se ni zgodilo tokrat, se lahko kdaj drugič...

Stržen celotne zadeve torej niti ni posebno originalen. Nedvomno blesteče pa so vse obrtniško-tehnološke sestavine od režije, snemanja do igralcev (Michael Douglas kot policist Nick, Sharon Stone kot pisateljica Catherine, Jeanne Tripplehorn kot psihiatrinja Beth). Toda tudi glede vsega tega poklicnega perfekcionizma je mogoče reči, da vendarle ostaja v nekakšnem začaranem krogu skrajno ozbrušene "gole proizvodnje", ki se ji izmika prelomna identiteta. Edino ta namreč zmore markantno presegati "osnovne" proizvodjalne instinkte, ki se zaradi finančnih interesov ne ustavljajo niti pred "verističnim" poniževanjem igralčeve osebnosti.

Plačilo je zadovoljstvo ljudi

Imajo tudi likovno sekcijo, ki pa "se še išče". V njej želijo zbrati likovno nadarjene, predvsem mlade ljudi, da bi se lahko razvijali. Pri tem jim že zdaj občasno priskoči na pomoč Pavel Predanič.

Koprivniško društvo je imelo nekoč tudi pevski zbor in tamburaše. V letih njegovega delovanja so bili občasni zastoji, ki pa so od 1976 manj izraziti. Po Janku Pečniku je vodenje društva pred desetimi leti prevzel Blaž Sotošek, ki takole pojasnjuje željo ljudi po kulturnem delu: "Zdaj v društvu aktivno dela 15-20 ljudi, občasno tudi več. Med njimi so dijaki, uslužbenci, kmetje, vsi pa si želijo, da bi dali ljudem v hribovitih predelih nekaj, kar nam v današnjih modernih časih manjka. Glavno plačilo za to je aplavz zadovoljnih ljudi."

Društvo gostuje v večnamenskem prostoru osnovne šole, prostora za spravilo svoje opreme sploh nima. Za pripravo odra in drugo tehnično pomoč se vedno lahko obrnejo na šolskega hišnika Ivana Planinca in še enega velikega ljubitelja kulture, Rada Pribožiča. Dobra volja, strpnost in razumevanje vedno pomagajo, da se vse prav izteče.

Odgovor na delegatsko vprašanje
Posode za odpadke

S sprejetjem odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Krško je Kostak kot dosejani izvajalec dejavnosti v občini Krško dobil obvezo, da do leta 1995 razširi dejavnost tako, da organizira odvoz za celo občino. Prvo fazo nameravamo aktivirati v marcu in aprilu 1993. Odlok tudi določa, da izvajalec določi velikost in obliko smetiščne posode. Ker je končni cilj, določen z odlokom, ločeno zbiranje odpadkov, bo Kostak v prvi fazi opremil vse širitvene zaselke za enotno zbiranje, po uvedbi ločenega zbiranja pa bo dodal še posodo za bio odpadke, steklo in papir na za to določena mesta.

Vsi novi potrošniki si morajo po odloku nabaviti zabojnike, katere določi Kostak. Vzdrževanje ter nadaljnja zamenjava pa ne bremeni več potrošnika, temveč izvajalca.

V krajih, kjer pa je odvoz že organiziran in potrošnik že poseduje zabojnik primerne velikosti, tega zamenja izvajalec (t.j. Kostak) na svoje stroške. Torej ne gre za plačilo zamenjave kan- te na način, kot ga citira delegatsko vprašanje.

Naj povemo še nekaj o standardih, ki veljajo za dejavnost

odvoza odpadkov že od leta 1986. Takratna zakonodaja je sprejela standardne tipe zabojnikov, ki so od takrat v proizvodnji. Temu je prilagojen ves razvoj strojnega parka pri vseh proizvajalcih. Občani lahko vidijo, da se oprema iz leta v leto na terenu že spreminja in bo kmalu vsa poenotena. Zaradi načina nabave in zamenjave posod bo Kostak v duhu dobrega gospodarja zamenjavo izvajal tako, da bo z zamenjanimi nestandardnimi posodami opremljal področja, kjer bomo odvoz še lahko kombinirali s temi posodami.

Za konec naj spomnimo delegate, da se je Kostak zavedal težav in stroškov pri sprejemanju sodobnejšega odloka in smo v skladu s tem tudi reagirali, vendar so delegati odlok sprejeli z vsemi posledicami za potrošnika (njihovo delegatsko bazo) kakor tudi izvajalca del - Kostak Krško. Sprejmimo torej tudi obveznosti iz njega za boljši in čistejši jutri.

KOSTAK - Komunalno stavbeno podjetje p.o.

Direktorica:
Silvana Mozer, dipl. oec.
Vodja komunalnih dejavnosti:
Srečko Planinc

Načrt proračunske porabe

Po oceni, izdelani na podlagi prihodkov v decembru 1992 in možnosti za pridobivanje dodatnih virov, naj bi letošnji proračun občine Krško znašal 1.270 milijonov tolarjev, kar je nominalno 36 % več od lanskoletnega proračuna. O virih za pokrivanje tega zneska pa še danes ni vse jasno, tako glede sredstev za sovlaganja kot tudi višine t.i. finančne izravnave za občine; za oboje je treba počakati na sprejetje zakona o proračunu Republike Slovenije.

Okoli 59 % prihodkov naj bi v proračunu znašali tako imenovani izvorni prihodki, med katerimi bi več kot polovico predstavljala dohodnina (495 milijonov), za izravnavo pa naj bi od republike pridobili ok. 249 milijonov. Ta proračunski del je namenjen pokrivanju zakonsko določenega obsega javne porabe. Dobrih 41 % prihodkov bi moral proračun pridobiti iz dodatnih virov: skladavstavnih zemljišč (200 mio), sovlaganj, posojil in ostalih. Ta sredstva so namenjena za vlaganja v komunalno in gospodarsko infrastrukturo, demografsko ogrožena območja in podobne potrebe.

Za proračunska sredstva izvršni svet letos predlaga naslednje delitev (v tabeli so dodani podatki za preteklo leto):

Delovno gradivo za proračun in od njega odvisen program javne porabe so v krški skupščini obravnavali že 7. januarja, v obliki osnutka (kot rečeno, še vedno negotovega) pa sta oba dokumenta prišla v obravnavo na večravnjnih zasedanjih vseh zborov. Ne vemo pa, ali sta bila osnutka obeh dokumentov tudi sprejeta, saj se do zaključka te številke časopisa skupščinsko zasedanje še ni končalo.

Namen	Realizacija 1992	Strukt. %	PLAN 1993	STRUKT. %	IND.
Splošna poraba	174.435.601	14,6	239.352.000	18,8	137,2
Družbene dejavnosti	389.822.194	32,7	472.910.000	37,2	121,3
Obramba	9.898.000	0,8	16.049.000	1,3	162,1
Požarna varnost	17.136.000	1,4	22.499.000	1,8	131,3
Gosp. infrastruktura	538.509.639	45,2	392.727.000	30,9	72,9
Razvoj, urej. prostora					
in varstvo okolja	28.547.802	2,4	60.637.000	4,8	212,4
Geodetska uprava	1.596.971	0,1	5.924.000	0,5	371,0
Kmetijstvo	19.007.641	1,6	36.523.000	2,9	192,1
Krajne skupnosti	13.625.641	1,2	23.363.000	1,8	171,5



Odločnost že, toda...

Skupina občanov (25-30 gospodinjstev) s Smednika se je pred časom odločila za izgradnjo kanalizacije. Vanjo se bo stekala vsa meteorna voda z njihovih streh in dvorišč ter odpadna voda iz njihovih greznic. Odtok so občani napeljali do prepusta pod avto cesto Ljubljana-Bregana. Do tu: na levo stran ceste, gledano v smeri Novega mesta, je napeljava prišla, od tu pa se steka v vodotok, ki ga sicer napajata izvirna in površinska, meteorna voda. Ta vodotok teče mimo vasi Gmajna in Ravno. Tamkajšnji prebivalci se seveda bojijo, da bodo investitorji z gradnjo na tej stopnji prenehali. Omenjeni vodotok namreč ni ravno obilen, zato se prebivalci omenjenih vasi bojijo, da bodo skozi svojo vas dobili predvsem kanalizacijo.

Inšpekcijske službe v Posavju so na pobudo prizadetih ugotovile, da je bil ta poseg v prostor opravljen brez ustreznih dovoljenj in soglasij, potrebnih za tako dejanje. Ogled na terenu je pokazal, da so v I. fazi občani Smednika zagotovili (s podpisi šestih investitorjev), da v izkopane jarko ne bodo spuščali fekalnih voda, ampak jih bodo uporabljali le za odtok voda, ki se zbirajo ob izsuševanju terena. Rezultat pregleda gradnje je pokazal, da so dejansko zgradili sistem kanalizacije.

Inšpektorji so v I. fazi postopka zaustavili gradnjo z ustreznim izrekom (na zapisnik), v ponedeljek, 22. marca '93. S tem ukre-

pom in celotnim problemom so seznanili občinske upravne organe in republiško (cestno) inšpekcijo, saj so Smedničani med gradnjo nekajkrat prekopali cesto Raka-Smednik.

Lepo je namreč, če znajo krajanji stopiti skupaj in opraviti tako veliko delo, ni pa lepo, da pri čiščenju svojega dvorišča zapackajo sosedovo. Celoten poseg bo seveda treba legalizirati, oziroma bi bilo to obvezno treba storiti že pred pričetkom gradnje! Sedaj bo, ob legalizaciji, tre-

ba najti rešitev za spodnje, namočene sosedje. Jasno je, da so legalne poti drage že takoj v začetku (projekti...), a so zato zastavljene tako, da že v korenu predvidijo čim več možnih problemov in tudi rešitev zanje. Nikakor namreč ne bi bilo tudi krajanom Smednika všeč, če bi "ta spodnji" njim namenili del tistega, česar se želijo sami znebiti, ker jim je neugodno! Taki ukrepi in protiukrepi se lahko namreč vlečejo v neskončnost.

Medobčinski inšpektorat



Člani Turističnega društva Pišce so pred leti stopili skupaj in obnovili mlin. Trenutno je to samo prijetno očesu, če pa bi uspeli uresničiti načrte o povečanju pretoka turistov skozi svoj kraj, bi v njem lahko bila vsaj kaka prodajalna izvirnih spominkov, če že ne bi kar v resnici mleli moko in jo prodajali. Seveda pa se je predvsem treba temeljito pogovoriti o tem, kaj sploh so izvirni spominki!

Svet knjige v Krškem

V krški knjigarni Opus so 19. marca odprli oddelek Sveta knjige. To pomeni, da članom te knjigofilske organizacije ne bo več treba po knjigo četrtletja ali po vso ostalo literaturo iz kataloga v Ljubljani, Novo mesto ali k poštenu okencu, ampak bodo lahko navezali žive stike s predstavniki Sveta.

Svet knjige bo prihodnje leto praznoval dvajseto obletnico svojega obstoja in uspešnega širjenja knjige med bralci. Njegov ustanovitelj in sedanjí generalni direktor Mladinske knjige, Milan Matus, je v svojem nagovoru poudaril, da tokrat prvič sklepajo pogodbo z zasebnikom. V knjigarni Opus je na voljo katalog knjig s preko 400 naslovi, končno pa tudi ne kaže zanemariti popusta, ki ga imajo člani pri nakupu knjig, saj je gospodarska kriza že tako krepko zvišala prag dosegljivosti literature. Mavsarjeva zasebna knjigarna, papirnica in galerijica (v začetku se je Silvo močno trudil, da uveljavi obratni vrstni red) je s tem korakom pridobila nov krog uporabnikov, marsikateri družini pa je ponovno približala knjigo. Končno je užitek tudi, če lahko človek pred nakupom, ali pa včasih tudi kar tako, za blagor lastnega počutja, zajadra v knjigarno in se tam za kako urico izgubi med policami v tuje in svoje misli.

Pa še nekaj: sedanjí, nekoliko odmaknjeni položaj knjigarne Opus (nad samopostrežno pro-

dajalno v Krškem, pa še vhod je z zadnje strani, po stopnicah) je sicer dobrodošel zaradi umirjenega vzdušja, ki vlada v prostoru, zaradi bližine sosednjih stanovanjskih blokov, iz katerih prihajajo otroci vanjo na obisk in ob knjigah prečepijo cele ure. Lepšega poklona si lastnik gotovo ne more želeti. Kljub temu pa je tisti vsakdanji posel nujna umazana podrobnost v življenju, brez katere ne gre (zato obrnjeni vrstni red od galerije h knjigarni), in ta bi lažje tekla, če bi Opusu lahko zagotovili ugodnejšo lego, recimo na Vidmu. Za to sta se zavzela tako predstavnika iz Ljubljane (Milan Matus in sedanjí direktor Sveta knjige Metod Zidanšek) kakor tudi podpredsednik krške občinske skupščine Stane Sunčič. Ob Mavsarjevih ambicijah v zvezi z galerijsko dejavnostjo, izkušnjah in načrtih pri krškem literarnem klubu ter dosedanjih poizkusih, da bi ob svojem delu utrdil in razširil krog ljudi, ki jim občasno "prakticiranje" kulture polni življenjske baterije, lahko njegovi knjigarni Opus samo zaželimo, da bi ji posel čim bolj cvetel.



Otvoritev oddelka Sveta knjige v Mavsarjevi knjigarni Opus se je udeležilo nekaj predstavnikov javnih institucij, predvsem pa, tako kot vedno, krog prijateljev in rednih obiskovalcev vseh tamkajšnjih srečanj.

Povečanje učinkovitosti občin Kako spraviti provinco k pameti?

Določilo o skrbništvu slovenske vlade nad občinami, kjer ne bodo pravočasno (20 dni po sprejetju proračuna Slovenije) sprejeli proračunov, je le eden izmed ukrepov, s katerimi skuša slovenska vlada (zaradi ljubljanskih in drugih izkušenj) preseči čedalje pogostejše blokade v delu občinskih skupščin. Vsekakor je pricurljala tudi informacija, da sodi med tovrstna zdravila nameravano preimenovanje občinskih skupščin v (enodomne) občinske svete. Morda namerava vlada organizirati kar nove volitve, odpraviti sedanje skupščine in izvršne svete, postaviti občinske svete in županstva – še pred reorganizacijo lokalne samouprave! Vprašanje je le, če je cilj takega ukrepa samo povečanje učinkovitosti dela na lokalnih ravneh ali pa slabljenje "provinco" pred še enim centralizacijskim ukrepom. Ni na-

mreč nujno, da se bodo nova občinska vodstva kar takoj znašla v svojih novih funkcijah in preden se dodobra razgledajo, bi znalo biti že krepko pozno. Žal smo s sedanjo kadrovsko politiko po občinah dosegli to, da se resnično močni in kakovostni ljudje kaj neradi odločajo za poklicno kariero v lokalni samoupravi ali državni upravi, ker je ta lahko kratke sape. Tudi tu bi si morali vzeti za zgled Zahod, kamor menda drvim, čeprav je to težko opaziti. Državni uslužbenec, ki tam "odleti" ob politični menjavi, je dobrodošel v vsaki normalni firmi. Ker ima točno določeno znanje, izkušnje in (ne nazadnje) poznanstva, vse to pa tam ali imaš ali pa moraš krepko plačati pri najeti službi. Pri nas pa: ali bodo občinski sveti, še tako učinkoviti, sploh še imeli o čem odločati?

Ika

Skupščina občine Krško – Komisija za odlikovanja in občinska priznanja objavlja na podlagi 15. in 16. člena Pravilnika o izvajanju Odloka o občinskih priznanjih

R A Z P I S

ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE KRŠKO ZA LETO 1993

1. Občinska skupščina podeljuje posameznikom, organizacijam in skupnostim ter njihovim organom, skupinam in drugim organizacijam ter enotam oboroženih sil naslednja občinska PRIZNANJA:

a) VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO – za življenjsko delo in za izredne dosežke na področju družbenega in ekonomskega razvoja občine;

b) ZNAK OBČINE KRŠKO – za dosežene uspehe pri delu ali za dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje ali imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine;

c) PRIZNANJE OBČINE KRŠKO – se podeljuje v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za podelitev ZNAKA občine, pa je družbeno priznanje utemeljeno.

2. Predlog lahko dajo: občinska skupščina in njeni organi ter delovna telesa, podjetja, krajevne skupnosti, enote NOV in POS in oboroženih sil ter druge organizacije in skupnosti. Pobudo lahko dajo tem organom, organizacijam in skupnostim tudi delovni ljudje in občani.

3. V predlogu mora biti navedena vrsta priznanja, za katero se predlaga, z obrazložitvijo in navedbo podatkov o predlaganem kandidatu, iz katerih je moč neposredno ugotoviti utemeljenost predloga.

4. Predloge je treba poslati Komisiji za odlikovanja in občinska priznanja Skupščine občine Krško najkasneje do 10. aprila 1993.

POMEMBNO ZA NEZAPOSLENE

V Uradnem listu RS štev. 5 z dne 22. januarja je izšel PRAVILNIK o kriterijih za ugotavljanje izgube pravice do denarnega nadomestila oziroma denarne pomoči med brezposelnostjo.

Brezposelni, ki je prijavljen na Zavodu za zaposlovanje in prejema nadomestilo plače ali pomoč, izgubi to pravico, če odkloni:

- zaposlitev,
- napotitev na usposabljanje ali izobraževanje,
- vključitev v enega izmed programov aktivne politike zaposlovanja (APZ),
- ali zaradi nejavljanja na zahtevo zavoda.

O tem so delavci zavoda dolžni obvestiti vsakega, ki se prijavi na zavodu za zaposlovanje po izgubi dela pri delodajalcu.

Pravilnik je precej dolg, zato le še nekaj opozoril:

- Zavod izda prijavljenemu delavcu napotnico za zaposlitev ali usposabljanje praviloma osebno.
- Odklonitev sprejema napotnice ali ravnanje v nasprotju z navodili na napotnici je razlog za izgubo pravice do nadomestila ali pomoči.
- Zaposlitev, ki jo ponudi zavod, lahko odklonite le izjemoma (če je delovno mesto oddaljeno več kot 40 km ali če traja v normalnih razmerah pot na delo in z dela več kot 4 ure (za zavarovanca z otrokom do 3 let pa več kot 2 uri dnevno).
- Pravico do nadomestila lahko izgubite tudi, če novi delodajalec ugotovi, da so vzroki za odklonitev zaposlitve izključno na strani delavca (namerno izmikanje, postavljanje neprimerenih pogojev).

V pravilniku je še nekaj razlogov za izgubo pravice do nadomestila ali pomoči, zato predlagamo, da si pravilnik priskrbite in ga preberete ter se držite vseh postavljenih zahtev.

Jože Černoša

SKD Brežice:

Okrogla miza o kmetijstvu

Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov je za včeraj sklical v Brežicah okroglo mizo o kmetijstvu. Na vabilu, ki smo ga prejeli, je zapisano, da se je kmetijstvo zaradi liberalnih pčez vlade znašlo na slepem tiru in da želijo organizatorji na okrogli mizi narediti bilanco sedanjosti in načrte za kmetijstvo v prihodnosti. Na okroglo mizo sta bila povabljeni tudi mi-

nister za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Osterc ter Ivan Oman.

Vabilo je napovedovalo razgovor o slovenski kmetijski politiki in o združništvu ter ustanovitve kmečkega gibanja pri OO SKD Brežice. Podpisala ga je predsednica občinskega odbora SKD Brežice Darinka Cvetko-Šegota. Žal je bila razprava sklicana ravno v času, ko je Naš glas nastajal v tiskarni.

REJCEM ŽIVINE NA OBMOČJU OBČINE KRŠKO

Sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino občine Krško je pretekla dva tedna ponovno zbiral prijave o potrebah po krmni koruzi, katere nakup po regresirani ceni 9 tolarjev za kilogram bo sekretariat omogočil kot pomoč za ublažitev posledic lanskoletne suše.

Poleg tega lahko uveljavite regres za nakup semenske koruze v višini 200 SIT za kilogram. Interesenti, ki bodo nabavili semensko koruzo, bodo regres uveljavljali z računom, katerega morajo dostaviti Sekretariatu za kmetijstvo občine Krško do 30. aprila 1993.

Vsem, ki jih je prizadela suša in so to v lanskem letu tudi prijavili ter so imeli skupno škodo večjo od 30.000 SIT, so bila razdeljena solidarnostna sredstva. Nakazali smo jih na Hranilno-kreditno službo pri M-Agrokombinatu. Upravičenci bodo sredstva dobili preko hranilnih knjižic, tisti, ki knjižic nimajo, pa jih bodo dvignili na blagajni HKS.

Sekretariat za kmetijstvo,
gozdarstvo in veterino občine Krško
Sekretar:
Franc Češnovar

Koliko smo vredni!

Zadnja leta poslušamo v uredništvu Našega glasa očitke o tem, da "je nam lahko, saj nas podpira proračun, namesto da bi svojo vrednost preverili na tržišču..." in tudi vse sorte drugega je bilo slišati. Do (verbalnih) napadov na naše trafikante, češ, naj ga raje prodajajo, kot da ga vsakič za nekatere zmanjka. Naš glas seveda. Rekli smo si, da velja poskusiti in naš poskus boste, spoštovani bralci, lahko podprli tudi sami.

Naš glas bo šel v prodajo: prodajali bomo časopis, oglasni prostor v njem in tudi česa drugega se bomo lotili, če bo potrebno. Za začetek objavljamo cenik naših ekonomsko propagandnih storitev, ki ga je krški izvršni svet sprejel na svoji seji 22. februarja 1993, in naročilnico. Dokler ne uredimo še nekaterih formalnosti, vzemite izpolnjevanje in pošiljanje naročilnice kot formalnost, ki naj nam pomaga določiti začetno prodajno naklado Našega glasa, ter kot naznanilo. Če lepega dne ne boste v svojem poštnem predalu več našli časopisa Naš glas, vsi drugi pa ga bodo imeli, to pomeni, da vam ga v vašem imenu ni nihče naročil (skupščina, združenje, stranka, klub) in da morate to storiti sami. Resnično upamo, da boste to našo odločitev sprejeli z razumevanjem, saj končno vsi nameravamo preiti na tržni način gospodarjenja, pri tem pa vam bodo gotovo pomagale tudi naše več kot sprejemljive cene:

- 1 izvod časopisa Naš glas 60 SIT
- propagandno sporočilo (1 cm višine stolpca – 4 cm) 700 SIT
- sporočilo na prvi in zadnji strani (1 x 4 cm) 1.400 SIT
- mali oglas (prodaj, kupim, iščem, podarim) do 10 besed 0 SIT
- mali oglas s komerc. vsebino (za obrt...) do 10 besed 500 SIT
- vsaka nadaljnja beseda v obeh malih oglasih 50 SIT
- za večje oglase in objave velja popust

NAŠ GLAS

skupščinske delegatske informacije

NAROČILNICA

Naročam izvodov Našega glasa. Pošiljajte jih na naslov:

Podatki o naročniku:

(ime in priimek ali naziv podjetja in ime odgovorne osebe)

(polni naslov naročnika ali podjetja)

Telefonska številka:

(žig in lastnoročni podpis)

Kraj in datum: